

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS
KİTAPLARINDA KÜLTÜR AKTARIMI: YENİ HİTİT
YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI: (A1-A2 DÜZEYİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Esra SAYİD AÇIKGÖZ

TOKAT

Eylül, 2018

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS
KİTAPLARINDA KÜLTÜR AKTARIMI: YENİ HİTİT
YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI: (A1-A2 DÜZEYİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Esra SAYİD AÇIKGÖZ

Danışman: Prof. Dr. Adem İŞCAN

TOKAT

Eylül, 2018

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasını “intihali engelleme” programı ile taradığımı, bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

28/09/2018

Esra SAYID AÇIKGÖZ

Jüri İmza Sayfası

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

ESRA SAYİD AÇIKGÖZ'ün Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı: (A1-A2 Düzeyi) adlı çalışması 28/09/2018 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Özkan AYDOĞDU

.....

Üye (Tez Danışmanı): Prof. Dr. Adem İŞCAN

.....

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Sami BASKIN

.....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.....

Enstitü Müdürü

.....

ÖN SÖZ

Bu tez çalışması Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin öneminden ve giderek yaygınlaşmasından yola çıkılarak hazırlanmıştır. Dünyanın farklı yerlerinde ana dili ve resmî dil olma özelliği taşıyan Türkçe, yabancı dil olarak öğretilme hususunda ihmal edilmiş olmakla birlikte bu alandaki çalışmalara devam edilmektedir.

Bir yabancı dili öğrenmek o dilin yapısını, kelimelerini öğrenirken o dilin kültürel unsurlarını da öğrenmeyi gerektirir. Yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan ders kitapları, dil becerileri ve kelime bilgisiyle birlikte kültürel unsurları da içermelidir. Bu çalışmada ülkemizde yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları kültürel unsurların aktarımı açısından incelenmiştir.

Çalışmanın birinci bölümündeki “Giriş” kısmında yabancı dil öğrenmek isteyen bireylerin o dile ait kuralları ve kelimeleri öğrenmeyi yeterli bulması problem olarak ele alınmış ayrıca bu bölümde araştırmanın amacı, önemi ve sınırlılıkları açıklanmıştır.

İkinci bölümde “Kavramsal Çerçeve” başlığı altında dil, kültür, dil-kültür ilişkisi, Türk dili, yabancı dil öğretiminde genel ilkeler, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi hakkında bilgi verilmiş ayrıca yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı ve ders kitaplarındaki metinler aracılığıyla kültür aktarımı konuları hakkında açıklamalarda bulunulmuştur.

Çalışmanın üçüncü bölümünde “Yöntem” başlığı altında tarama yöntemi kullanılacağı belirtilmiş; araştırmanın modeline, araştırmadaki evren ve örnekleme ve veri toplama sürecine değinilmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünde “Bulgular” başlığı ile inceleme kapsamına aldığımız ders kitaplarındaki kültürel unsurların, konu ve bilgi içerikleri, sayısı ve oranları doğrultusunda kültür aktarımı ele alınmıştır.

“Tartışma” başlığı altında yer alan beşinci bölümde, araştırmada elde edilen veriler yorumlanmış ve sonuçlar, alanda yapılan benzer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır.

Çalışmanın altıncı bölümünde “Sonuç ve Öneriler” başlığı altında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan incelediğimiz ders kitabı ile ilgili sonuçlara değinilmiş ve önerilere yer verilmiştir.

Alıntı yaparak, atıfta bulunarak tez çalışmamız boyunca yer verdiğimiz tez, makale ve kitap kaynaklarımızın listesi, eklerin sunumu ve özgeçmiş ile tez çalışmamız sonlandırılmıştır.

TEŞEKKÜR

Hayata karşı duruşuyla bana ışık tutan, en büyük öğreticim Mehmet Sayid'e, sevgili aileme, tez hazırlama sürecinde yardımlarıyla her an yanımda olan eşim Çetin Açıkgöz'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimim ve tez çalışmam boyunca bilgisiyle, önerileriyle bana ufuk açan, fikirleriyle bana yol gösteren, saygıdeğer tez danışmanım Prof. Dr. Adem İşcan'a ve Dr. Öğr. Üyesi Sami Baskın'a emekleri için çok teşekkür ederim.

ÖZET

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA KÜLTÜR AKTARIMI: YENİ HITİT YABANCILAR İÇİN TÜRKÇE DERS KİTABI (A1-A2 DÜZEYİ)

Sayid Açıkgöz, Esra

Yüksek Lisans

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Adem İŞCAN

Eylül 2018, xiv+106

Bu çalışmada Türkçenin Yabancı Dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarından biri olan “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (A1 ve A2 Düzeyi)” kültür aktarımı açısından incelenmiştir.

Eğitim öğretim süreci boyunca en çok kullanılan eğitim materyallerinden biri ders kitaplarıdır. Seviyeye uygun hazırlanmış ders kitapları öğrenme öğretme sürecinin başarısı için önemlidir. Bu amaçla yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının özellikleri ve kitaplar hazırlanırken dikkat edilmesi gereken konularında yapılan çalışmalar incelenmiştir. Çalışmada Okur ve Keskin (2013) tarafından kullanılan “Metinlere Yansıyan Kültürel Öge ve Alt Ögeler” ölçeği esas alınmıştır. Daha sonra bu ölçek Türkçe Eğitimi bölümünde görev yapan, alan uzmanı, dört öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve ölçüte son hali verilmiştir.

Çalışma temel, orta ve yüksek düzeylerden oluşan Yeni Hitit Ders Kitabı'nın, ‘Yeni Hitit A1-A2’ seviyesinde bulunan toplam 12 ünitedeki metinler ile sınırlandırılmıştır.

Bu çalışma, nitel bir araştırma olarak desenlenmiştir. Veriler nitel araştırmalarda veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği kullanılarak toplanmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda örneklem olarak seçilen ders kitaplarının kültür aktarımı açısından yeterli oldukları ancak bazı eksikliklerinin bulunduğu ifade edilmiştir. İncelenen ders kitabında, kültür öğelerinin dağılımının dengeli olmadığı ve hedef kültüre, farklı kültürlere yer verilmesine rağmen hedef ve kaynak kültürün karşılaştırılmasına yeterince yer verilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bu çalışma aracılığıyla bundan sonra hazırlanacak yeni öğretim materyalleri için veri imkânı sunulmaya çalışılmış, bu alana katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ders kitabı, kültür, kültür aktarımı, ders kitapları, metinler, Yeni Hitit Ders Kitabı.

ABSTRACT

TRANSMISSION OF CULTURE ON TEXTBOOKS OF TEACHING TURKISH AS
A FOREIGN LANGUAGE: NEW HITIT TURKISH FOR FOREIGNERS
TEXTBOOK (LEVELS A1-A2)

Sayid Açıkgöz, Esra

Master Thesis

Department of Turkish Education

Thesis Advisor: Prof. Dr. Adem İŞCAN

September 2018, xiv+106

Throughout this study, “The New Hitit Turkish for Foreigners Textbook (Levels A1-A2)” which is one of the textbooks used in teaching Turkish as a foreign language, is studied in terms of cultural transmission.

Textbooks are one of the widely used materials during teaching processes. Textbooks fitting to the appropriate level are important for the success of the teaching and learning processes. To that end, the characteristics of the textbooks used to teach Turkish to foreigners and the studies on the remarkable qualities of preparing textbooks are studied closely. The study is based on the scale, “Cultural items and sub-items reflecting on the texts” which is used by Okur and Keskin (2013). The suggested scale is studied and finalized by four specialist associates.

The study is limited to the texts used in the twelve units of “The New Hitit A1-A2 (elementary level)”, which also has elementary, intermediate and advanced level textbooks.

This study is figured out as qualitative research. The data is collected by document analysis technic, which is a data collecting method in qualitative researches. As a result of the study, it is discovered that the sample textbook is adequate in terms of cultural transmission; however, it has some inadequate parts.

The study detects that the sample textbook looks adequate in terms of cultural transmission; however, it has some inadequate elements. It is concluded that the distribution of cultural items in the textbook is not balanced, and despite including the target culture and other different cultures adequately, the comparison of target and source cultures is not sufficiently involved in the book.

This study aims at providing data for the future teaching materials and at contributing to the field.

Keywords: Teaching Turkish as a foreign language, textbook, culture, cultural transmission, texts, The New Hitit Textbook.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	x
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xivv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı.....	2
Araştırmanın Önemi.....	3
Sınırlılıklar.....	3
BÖLÜM II.....	4
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	4
Dil.....	4
Kültür.....	6
Dil- Kültür İlişkisi.....	7
Türk Dili.....	9
Yabancı Dil Öğretiminde Genel İlkeler.....	9
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	11
Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı.....	13
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı...17	
BÖLÜM III.....	22

YÖNTEM.....	22
Araştırmanın Modeli.....	22
Evren ve Örneklem.....	22
Veri Toplama Süreci.....	22
Verilerin Çözümlemesi.....	23
BÖLÜM IV.....	24
BULGULAR.....	24
BÖLÜM V.....	91
TARTIŞMA.....	91
BÖLÜM VI.....	95
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	95
Sonuç.....	95
Öneriler.....	99
KAYNAKÇA.....	100
EKLER.....	104
Ek 1. Kültürel Ögeler Tablosu.....	104
Ek 2. Düzenlenmiş Kültürel Ögeler Tablosu.....	105
Ek 3. Özgeçmiş.....	106

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: TÖMER Türkçe Öğretim Düzeyleri	12
Tablo 2: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı'nda Yer Alan Kültürel Öğeler	77
Tablo 3: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı'ndaki Kültür Öğelerinin Oranları	89

ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo 4: Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı (A1-A2 Düzeyi) Kültür Öğelerinin Oran

Grafiği.....89

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt. : Aktaran

ADP: Avrupa Dil Portfolyosu

DİLMER: Dil Öğretim Merkezi

f: Frekans

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

PTT: Posta ve Telgraf Teşkilatı

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları

TDK: Türk Dil Kurumu

TEDAŞ: Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi

TÖMER: Türkçe Öğretim Merkezi

TRT: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu

TV: Televizyon

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş

Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)

vb. : Ve benzeri

vd.: Ve devamı, ve diğerleri

% : Yüzde

BÖLÜM I

GİRİŞ

İletişim teknolojilerindeki gelişmeler evrensel kültürün dünyada hızla yayılmasını sağlamaktadır. Bu durum yabancı dil öğrenimine ve öğretimine önem kazandırmakta ve bu doğrultuda geniş çalışmalar yapılmaktadır.

Bir yabancı dili bilmek sadece o dilin dil bilgisi kurallarını ve sözcüklerini bilmek değildir. Yabancı bir dil öğrenen birey, o dilin hangi ortamlarda hangi yapı ve sözcüklerle kullanıldığı bilmeli, o dile ait kültür ve edebiyat hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Öğrenilen dili, etkin ve başarılı şekilde kullanmak, doğru anlamak ve anlamlandırmak için de o dilin kültürünü tanımak gerekir.

Dil öğretiminde uygulama, kültür, edebiyat, dil kuralları ve kelimelerin bir arada sunulduğu materyallerinin başında ders kitapları gelmektedir. Ulaşım kolaylığı, ekonomik olma nitelikleri de ders kitaplarının yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda günden güne önem kazanan yabancılara Türkçe öğretimi için de çeşitli kuruluşlar, enstitüler, dil merkezleri tarafından Türkçe öğretim setleri hazırlanmaktadır. Başarılı bir dil öğretimi için kitap setlerinin Türk kültür unsurlarını aktarmadaki yeterliliği, eksiklikleri incelenmeli ve gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Bu bölümde araştırmanın problemi, amacı, önemi, sınırlılıkları ve kısaltmalarına yer verilecektir.

Problem Durumu

Yabancı dil öğretiminde temel amaç okuma, yazma, dinleme, konuşma dil becerilerinin geliştirilmesi ve aynı anda kavratılmasıdır. Bunun yanında yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenenlerin karşılaştıkları zorluklardan biri Türk kültürünü yeterince tanımamaktır. Kültürün dile yansması kaçınılmazdır. Bu nedenle kültür aktarımından bağımsız bir dil öğretimi istenilen başarıya ulaşamaz. Yabancı dil öğretiminin amacı sözcük bilgisi, kelime bilgisi, konuşma ve yazma bilgisinin yanında kültürlerarası iletişim yetisini de kazandırmaktır.

İnsanlar farklı kültürleri tanımak, eğitim, göç, gezi gibi sosyal, siyasi, ekonomik nedenlerle yabancı dil öğrenmeyi istemektedirler. Bu doğrultuda her geçen gün önemi

artan yabancılara Türkçe öğretimi çalışmaları önem kazanmıştır. Öğrenen ve öğreten açısından yol gösterici niteliğe sahip ders kitapları da bu çalışmalardandır. Nelerin, nasıl bir yol ve yöntemle öğretileceğine kılavuzluk eden ders kitapları yaygın şekilde kullanılan materyallerdendir.

Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitapları etkin ve başarılı bir dil öğretimi sağlamak için Türk kültüründen örneklere yer vermelidir. Yabancı dil öğretimine yönelik kitap yazarken kitap yazarlarının çıkış noktası hedef kültüre özgü bağlamları harekete geçirecek temaları seçip dil öğretim ve öğrenim etkinliklerini bu çerçevede etkinleştirmektir. Böylece öğrencilerin tanıdık temalar ve bağlamları kullanarak hedef dilde karşlarına çıkan yeni kavram ve yapıları daha kolay ve iyi bir şekilde öğrenecekleri düşünülmektedir (Yaylı ve Bayyurt, 2009, s. 36). Bu çalışmanın çıkış noktası “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı’nda (A1 ve A2 Düzeyi)” kültür aktarımına ne oranda dikkat edildiği sorusudur.

Bu tez çalışmasında ele aldığımız ders kitaplarında Türk kültürüne ilişkin bilgiler tespit edilerek düzenlenen kültürel öğeler tablosuna göre incelenecektir. Bu inceleme sonucunda sette yer alan kültürel öğelerin oranları değerlendirilecek, kültür öğelerinin aktarımına ilişkin eksiklikler belirlenecek ve öneriler dile getirilecektir.

Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kaynak olarak kullanılan ders kitaplarında Türk kültürüne ilişkin olarak sunulan bilgileri tespit etmektir. A1, A2 düzeyindeki “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” Okur ve Keskin (2013) tarafından kullanılan “Metinlere Yansıyan Kültürel Öge ve Alt Öğeler” ölçeğine göre incelenecektir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1.Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı’nda hangi kültürel öğeler yer almıştır?
2. Kitaplarda yer alan Türk kültür unsurlarına ilişkin bilgilendirmenin seviyesi nedir?

Bu sorulara yönelik olarak verilecek cevaplardan yola çıkarak, hedef kitleye kazandırılması düşünülen ve ders kitabıyla aktarılmaya çalışılan kültürel unsurlar belirlenerek, eksikliklerin ve yetersizliklerin tespiti hedeflenmektedir. Tespitlerin ardından değerlendirmeler dile getirilecek “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders

Kitabı” kültürel unsurların aktarımı açısından yeterli midir? Sorusuna cevap aranacak, öneriler sunulacaktır.

Araştırmanın Önemi

Bir yabancı dili tam olarak öğrenmek ancak o dilin ait olduğu kültürü öğrenmekle mümkündür. Yeni bir dil öğrenmek yeni bir kültürü de öğrenmektir. Yabancı dil öğretiminde kullanılabilirlik, ulaşılabilirlik, maliyet vb. açılardan uygunluğu nedenleriyle en sık kullanılan materyallerin başında ders kitapları gelmektedir. Yabancılara Türkçe öğretiminde kültür aktarımı önemli bir alan olduğundan ele alınan materyalin kültür aktarımına ne oranda hizmet ettiği araştırılmalıdır.

Bu amaçla Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (A1,A2)” okuma metinlerinde, etkinliklerde söz varlığının kültür aktarımı açısından incelenmesine gerek duyulmuştur. Kültür aktarımının önemini ortaya koyması bakımından gerekli görülen bu araştırmanın yabancılara Türkçe öğretimi alanına ve konu ile ilgili çalışan araştırmacılara fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla özel ya da tüzel kurumlarca hazırlanmış pek çok ders kitap seti bulunmaktadır. Bu çalışma, kuruluş amacı yabancılara Türkçe öğretmek olan yükseköğretim kurumlarının başında gelen Ankara Üniversitesine bağlı TÖMER tarafından hazırlanan “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” nın A1 ve A2 düzeyindeki ders kitapları ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırmanın temel konularını oluşturan genel bilgilere yer verilmiştir.

Dil

Sağlıklı her birey dil yetisiyle doğar ve içinde bulunduğu topluma uyumlu şekilde dil edinimini gerçekleştirir. İnsanın aklını kullanarak oluşturduğu dil sistemi onu diğer canlılardan ayırır. Dil toplumla iç içe yaşayan, karmaşık yapılı, kendini değiştirebilen ifade aracıdır. Dil var olduğu toplumla bütündür, bu nedenle dil ve o dili konuşan insanlar karşılıklı etkileşim içerisinde. Topluma uyum sağlamada ilk temel şart, çoğunluğun konuştuğu dili eksiksiz konuşmaktır bu da etkili bir ana dil öğretimiyle gerçekleşir.

Ana dilini iyi bilip düzgün kullanmanın önemli bir faydası da yabancı dili öğrenmeyi kolaylaştırmasıdır. Tüm diller bazı işaretleri belli anlamlarla ilişkilendirmek üzerine kuruludur. Dil çeşitli kaynaklarda farklı tanımlarla açıklanmaya çalışılmıştır. Mehmet Kaplan (2002, s. 139); dili, bir toplumun duygu ve düşüncelerinin kabı olarak nitelendirir ve bunun bu kap ile nesilden nesile aktarıldığını vurgular.

Dil, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma olarak da tanımlanır (TDK).

Ergin (2013) dili insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessese olarak tanımlamaktadır.

Dil bir kâğıda da benzetilebilir: Düşünce kâğıdın ön yüzü, ses ise arka yüzüdür. Kâğıdın ön yüzünü kestiniz mi, ister istemez arka yüzünü de kesmiş olursunuz. Dilde de durum aynıdır: Ne ses düşünceden ayrılabilir, ne de düşünce sestten (Saussure, 1980).

Eker'e (2006) göre dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan, işaret ettikleri nesne ve kavramlarla aralarında doğrudan bir ilişki bulunmayan ses simgelerinden oluşan bir dizgedir. Dilin bireysel ve toplumsal hayatımızdaki yeri dikkate alındığında ana dil öğretiminin önemi ortaya çıkmaktadır.

Dil, düşünce ve duyguları anlatmada ve öğrenmede; algılananları, deneyimleri, bilgileri aktarmada; soru sormak, emir vermek, istekte bulunmak gibi işlevleri gerçekleştirmede kullanılan araçtır (Alpöge, 1991, s. 64). Ayrıca dil istemli olarak üretilen bir simgeler düzeni aracılığıyla düşünce, duygu ve isteklerin bildirişiminde kullanılan, içgüdüsel olmayan, yalnızca insana özgü bir yöntemdir (Sapir, 1983).

Dil bir toplumu sarıp sarmalar; ona biçim verdiği gibi, ondan da etkilenir. Dil, bir toplumun kimliğidir. Dil yoksa toplum da yoktur (Ünalın, 2012). Dil, tıpkı ev gibi bir milletin duygu, düşünce ve hayatının barınağı, korunağıdır (Kaplan, 2005, s. 143). Ayrıca dil, insanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre biçimlenmiş ortak kurallarının yardımı ile başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örölü, çok yönlü ve gelişmiş sistem olarak da tanımlanabilir (Korkmaz, 2010, s. 67).

Dil insanların meramlarını anlatmak için kullandıkları bir sesli işaretler sistemidir. Elle başla, gözle kaşla işaretler yaparak da bazı duygularımızı, düşünce ve dileklerimiz anlatırız. Fakat en mükemmel anlatma vasıtamız dilimizdir (Banguoğlu, 2011, s. 9). Dil, bir üretim sistemidir (Gander ve Gardiner). Sınırlı miktardaki seslerle, sınırsız sayıda cümle üretmeye imkân veren düzeneğin insanlar tarafından kullanılmasıdır (Ungan, 2013).

Dil, o dili konuşan toplumun kültürünü yansıtan bir ayna, o kültürün düşünüş biçimini, dünyayı algılayışını belirleyen belki de en önemli etken, toplum içi ve toplumlar arası ilişkilerin önkoşuludur (Toklu, 2013, s. 15).

Demirel'e (2011) göre "dil" kavramı tanımlarında ortak olan temel öğeler şunlardır:

- Dil bir sistemdir.
- Dil seslerden oluşur.

- Dil bir iletişim aracıdır.
- Dil bir düşünme aracıdır.
- Dil toplum içinde kullanılır.

Tüm tanımların ışığında dilin belirgin özelliklerini sıralayacak olursak; dil ile kültür arasında sıkı bir bağ vardır biri olmadan diğersinin varlığı da düşünülemez. İnsanların birbirleriyle iletişime geçmesini, haberleşmesini, sosyalleşmesini sağlar. Kültür aktarımını sağlar. İnsan topluluklarını millet yapan, çok yönlü ses yapısı olan işaretler sistemidir. Bireyin öğrendiği dili geliştikçe o dile ait kültürü, kültürü geliştikçe dili gelişir.

Kültür

Toplumun tarihi süreç içerisinde ürettiği maddi manevi özelliklerinin tümü kültürdür. Birey içinde doğduğu toplumun kültürünü ailesinden, çevresinden öğrenir. İnançlar, gelenekler, normlar, her türlü araç gereç kültürü oluşturmaktadır. Hayatımızın her alanında olan kültür; Avrupa ortak dil kriterleriyle, dil öğretim programlarında da çok kültürlülük ve kültürlerarasılık olguları şeklinde yerini almaya başlamıştır.

Kültürü tanımlamak kapsamı gereği güçtür. Kültürle ilgili bir tanımın yalın bir cümle içinde verilmesi, kavramın içerdiği yapıya yine kısıtlama getirmektedir. Bu tanımlar içerisinde tüm öğeleri özetleyerek kapsayan ve reddedilemeyecek tek açıklama "onun bir yaşam biçimi" oluşudur (Varış, 1994).

Kültür; milletin içinde bulunduğu medeniyet şartlarına göre yarattığı bütün dil, ilim, sanat, felsefe, örf ve âdetler ve bunların toplamıdır (Ülken 1948).

Kültür, insanın bir organizma ve bir tür olarak hayatta kalabilmek için, değiştirerek ve biçimlendirerek dış ve iç doğaya dâhil olma potansiyeldir. İnsan, bu süreç içerisinde kendi çevresinden hareketle ve bu çevreyle ilgili olarak araçlar ve değerler yaratır. Bu araç ve değerler, değişen dünya koşullarına göre bunlardan uzaklaşmak gerekinceye kadar, kurumsallaşmalarla ve geleneklerle bağıntılıdır. Kültür, insanın icra ettiği tüm alanları kapsar. Yani, materyallerle ilgili yaşam güvencesinden hareket ederek, sosyal yaşam düzenleri üzerinden geçip, estetik ve değerlere uyumlandırılmış çevre şartlarına kadar uzanır (Greverus 1982, s. 24).

Condon'a (1973, s. 4) göre ise kültür bilinçaltında kalan ancak yine de bir bireyin davranışlarını sanki onu bir kuklaymışçasına hareket ettiren, bireye hükmeden birleşik ve karmaşık dizgelerin oluşturduğu bir sistemdir.

Kültür; insanın ortaya koyduğu, içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik demektir. Kültür deyimiyle insan dünyasını taşıyan, yani insan varlığını gördüğümüz her şey anlaşılabilir (Uygur, 2013).

Toplumun bir bütün olarak yaşamasını sağlayan: örf, adet, gelenek, görenek, yemek, el sanatları, davranış kalıpları, giyim özellikleri, dil, söz sanatları, edebiyat, tarih vb. onun kültürünü oluşturmaktadır. Kültür kısa bir zaman diliminde oluşturulamaz, uzun yıllar içerisinde toplumların beraber geçirdiği yılların birikimidir.

Zijderveld (2013) kültürü, bir grubun üyelerine esin kaynağı olan ve onları aktifleştiren, onlara ortak yaşam biçimi ve kolektif bir kimlik sunan ve zamanın ilerlemesiyle, sadece istikrara değil çoğunlukla katılışmaya da sebep olan bir gelenek oluşturan kurumsallaşmış değerler, normlar ve anlamların bütünü olarak tanımlar.

Bu tanımlardan da anlaşıldığı üzere insanlar arasındaki her çeşit etkileşim, nasıl yaşayacağımızı ve nasıl davranacağımızı belirleyen kurallar, manevi ve maddesel yapıt ve ürünler, her türlü yapıp yaratma alışkanlıkları kültür kavramına aittir. Kültür öğrenilir, paylaşılır, nesilden nesile aktarılır.

Dil- Kültür İlişkisi

Bir milletin tarih boyunca ortaya koyup kuşaktan kuşağa aktardığı maddi ve manevi tüm özellikleri kültürdür. Dil de, kültürün temeli ve onun aktarıcısıdır. Dil ve kültürün varlıkları ve devam edebilmeleri birbirlerine bağlıdır. Dil millî hatıraların, duyguların, düşüncelerin, tüm maddi ve manevi değerlerin ortak hazinesidir. Sosyologlar, psikologlar, dilbilimciler olmak üzere birçok bilim dalı, hangi kültürel faktörlerin dili etkilediğini açıklamaya çalışmışlardır. Kültür toplumdan topluma, insandan insana farklılık gösterir (Vermeer, 2007). Dilde her kelime kültüre ait bir unsur olduğu için millete ait izler taşıyacak, milletler arasında kültür taşıyabilecektir. Dil kültürün temel hazinesidir, bir yandan kültürden beslenir bir yandan kültürü besler.

Dil sadece bir kültürün bireylerinin fikirlerini, duygularını, bilgi birikimlerini paylaşmaya yaramaz aynı zamanda kültür aktarımında da en temel yollardan biridir

(Samovar, Porter ve McDaniel, 2010, s. 26). Aynı zamanda dil sadece kültürü taşıyan bir unsur değil kültürün oluşmasını sağlayan yapısı ve oluşmasındaki büyü çözülememiş, oksijen gibi göremediğimiz fakat onsuz da yapamadığımız bir varlıktır (Yalçın, 2002).

Toplumun edebiyatı, sanatı, felsefesi, tekniği ile bütün kültürü, düşünceleri, töre ve gelenekleri dil ile bir bağlılık içindedirler. Töre ve geleneklerin kuşaktan kuşağa aktarılması ancak bir bildirme ile olabilir. Bunu da ancak dil başarır (Akarsu, 1998). Kültür dediğimiz maddî ve manevî değerler bütününün öğrenilmesinde ve gelecek nesillere devredilmesinde baş araç dildir (Devrim, 2004).

Demirel'e (2007) göre ise dilin insanlar arasında bildirişim aracı olarak kullanılması, dilin toplumsal bir işleve sahip olduğunu ortaya koymakta ayrıca dil o toplumla onun kültürü arasında ilişki kurma rolünü üstlenmektedir.

Dil ve kültür ilişkisini deyimler ve atasözlerinde de yoğun olarak görürüz. Bir atasözünün, deyimden benzeri başka bir dilde de bulunabilir ancak aynı anlam yaşayışa uygun farklı kavramlarla anlatılır. Ciccarelli (1996) : "Nazar değmesin" anlamında İtalyanlar "toccareferro", İngilizler ise "knock on wood" deyimlerine başvururlar. Bu deyimlerde İtalyanlar demir kelimesini kullanırken (demire dokunmak) İngilizler odun kelimesini (oduna vurmak) kullanmışlardır. Bunun nedeni toplumların maddelere, kavramlara yükledikleri anlamların farklı oluşudur bu da iletişimde anlatılanı anlamak için o dile ait kültürü tanımanın önemini ortaya koymaktadır.

İnsanlar ait oldukları toplumun ve o topluma ait kültürün kelime ve kavramlarıyla kendilerini ifade ederler. Bütün kelime ve kavramların arkasında bir kültür geçmişi vardır. Bu nedenle dil öğretiminde, öğretilen dilin toplumunun yapısı ve sosyal değerleri dikkate alınmalıdır (Kalfa, 2013).

Her topluluk iletişim kurmak amacıyla yeni bir dil geliştirmiştir. Bu diller kullanımlarıyla ortaklıklar oluşturmuş ve alt kültürleri meydana getirmiştir. İnsanların bir arada yaşamaları, bilgi birikimlerini gelecek kuşaklara aktarmaları için en önemli unsur dildir. Öyle ki bireyin hangi kültürden olduğunu ayırt etmede en belirgin özellik dildir. Dil kültürün taşıyıcısı ve koruyucusudur. Bu nedenle bir yabancı dili doğru ve düzgün şekilde kullanabilmek için o dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olmak gerekir.

Türk Dili

Kaynak açısından birbirine yakın olan diller bir aile teşkil ederler. Ural-Altay dil ailesinin Altay kolunda yer alan Türkçe; geniş bir coğrafyada Kırgızca, Özbekçe, Türkmençe, Başkurtça, Tatarca, Kazakça, Nogayca, Çuvaşça gibi lehçelerle konuşulur.

Türkler tarih boyunca ilk yazılı metinlerden günümüze kadar 12 farklı alfabe kullanmışlardır. Kullanılmış ya da hâlen kullanılmakta olan bu alfabeler: Göktürk, Sogd, Uygur, Mani, Brahmi, Süryani, Arap, Grek, Ermeni, İbrani, Latin ve Kiril alfabeleridir. En uzun süre kullanılan alfabe ise Arap alfabesi olmuştur (Akyüz, 2005, s. 339).

Dilimiz dünya genelinde en çok konuşulan beşinci dildir (Akalin, 2005). Türkiye, Kıbrıs, Irak, Orta Avrupa, Balkanlar, Orta Asya ülkeleri başta olmak üzere geniş bir coğrafyada konuşulmaktadır. Türkiye, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin resmi dilidir. Ayrıca Romanya, Makedonya, Kosova ve Irak'ta da tanınmış bölgesel dildir.

Farklı bölgelerde konuşulması, köklü geçmişe sahip olması Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin yaygınlaşmasına gösterilmesi gereken önemi vurgulamaktadır.

Yabancı Dil Öğretiminde Genel İlkeler

Yabancı dil edinimi ancak belli kurallar içerisinde gerçekleştirilirse verimli olur. Önceden planlanmamış, hangi amaç için öğrenildiği bilinmeyen, amaçları ve yöntemi belirlenmemiş, sistemli şekilde planlanmamış, içeriği düzenlenmemiş bir yabancı dil öğretiminin başarıya ulaşması beklenemez.

Yabancı dil öğretimi belirli ilkeler doğrultusunda gerçekleştirilmelidir. Demirel, yabancı dil öğretiminde temel alınan ilkeleri şu şekilde sıralamaktadır (2014):

- Dört temel beceriyi geliştirme.
- Öğretim etkinliklerini önceden planlama.
- Basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru öğretme.
- Görsel ve işitsel araçları kullanma.

- Ana dili gerekli durumlarda kullanma.
- Verilen bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlama.
- Öğrencilerin derse etkin olarak katılımını sağlama.
- Bireysel farklılığı dikkate alma.
- Öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirme.

Yabancı dil öğretiminin başarısı, büyük oranda temel alınan ilke ve yöntemlere bağlı olmaktadır. Dil öğretiminde: kullanılan dil öğretilmeli, öğrenme amaca uygun olmalı, dilin kendine has yapısı dikkate alınarak öğretim yapılmalı, kendine güveni olmayan öğrenciler desteklenmeli, öğretme amacına uygun yöntem seçilmeli, dil öğretimi o dili konuşmayı sağlamalı, öğretilen dilin kültürü de öğretilmelidir.

Demirel, kırkı aşkın yabancı dil öğretim yönteminin var olduğunu ve Türkçe öğretiminde bunların bazılarının kullanıldığını belirtmiştir:

1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi
2. Düzvarım Yöntemi
3. Kulak-Dil Alışkanlığı Yöntemi
4. Bilişsel Öğrenme Yaklaşımı
5. Doğal Yöntem
6. İletişimci Yaklaşım ya da İletişimsel Yöntem
7. Seçmeli Yöntem (1999, s. 37).

Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından “Sentezci Yöntem” adında bir yöntem daha geliştirilmiştir. Adından da anlaşılacağı gibi bu yöntem uygulamalar neticesinde yararlılığını kanıtlamış ve kabul görmüş yöntemlerden yola çıkarak Türkçenin öğretimi için sentezlenerek biçimlendirilmiş bir metottur (Hengirmen 1995). Bu yöntem dili bir bütün olarak görmekte, dört temel becerinin kazandırılmasına, dikte ve dilbilgisine önem vermekte, tümevarım ve tümdengelim yöntemlerini beraber kullanmaktadır. Ayrıca dil öğretiminde analiz, sentez, ezber, düşünme ve taklit gibi yeteneklerin kullanılması gerektiğini savunmaktadır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Yabancılara Türkçe Öğretimi konusunda yazılan ilk eser, Kaşgarlı Mahmut'un 1072-1074 yılları arasında yazdığı Dîvânü Lugati't-Türk'tür. Kaşgarlı Mahmud, Türkçenin hayalinde kurduğu gibi koca bir cihan dili olmasını istemektedir. Ona göre herkes Türk dilini öğrenmeli ve Türkçe konuşmalıdır (Kitapçı, 1995). Yabancı dil öğretimine yönelik Türk kaynakları arasında Dîvânü Lugati't Türk'ten daha önce Türkçenin öğretimine yönelik bağımsız bir eser olmadığı görülmektedir (Melanlıoğlu, 2008). Yabancı dil öğretimi ve hazırlanma şekli açısından, yazıldığı dönemin sınırlarını aşmış günümüze kadar ulaşmıştır. Eserde kullanılan yabancı dil öğretim yöntemleri şu şekildedir:

1. Medreselerde yapıldığı gibi önce ve hemen her zaman sadece kural verme değil, önce çok sayıda örnekten hareket edip kurala ulaşma yolunu izlemiş ve günümüz yabancı dil öğretiminde benimsenen bir yöntem uygulamıştır.

2. Dil öğrenmede örneklerin, metinlerin önemini çok iyi fark etmiş, verdiği çok sayıda örneği günlük hayattan, atasözlerinden, manzum sanat eserlerinden derlemiştir.

3. Türkçeyi öğretirken, Türk kültürünü de tanıtmaya, öğretme amacını gütmüş, bu konuya özel bir önem vermiştir.

4. Dil öğretiminde tekrarın önemini çok iyi kavradığından, önceden geçen bir kuralı gerektiğinde tekrar hatırlatmaktan çekinmemiştir.

5. İzlediği bu başarılı yöntemleri buluncaya kadar çok çaba harcayan yazar, iki yıl içinde eserini üç kez yazıp beğenmemiş, nihayet kesin olarak dördüncü defa yazmıştır. Böylece o, eser yazma konusunda da kendisinden sonra geleceklere geçerli bir ders vermektedir (Akyüz, 1989).

Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilme tarihi yüzyıllar öncesine dayanmaktadır. Geçmişten günümüze Türkçe, ana dilleri Türkçe olmayanlar tarafından çeşitli sebeplerle öğrenilmiştir. Kimileri Türklerle iç içe ya da komşu olduğu için, kimileri Türklerin yönetimindeki yerlerde yaşayıp devlet kademelerinde görev yapmak için, kimileri ticaret yapmak, dinini yaymak için Türkçe öğrenmiştir (Zorbaz, 2013).

Boğaziçi ve Ankara Üniversiteleri Cumhuriyet döneminde yabancılara Türkçe öğretim faaliyetlerinin öncüleridir. 1984'te Ankara Üniversitesi bünyesinde kurulan TÖMER ile birlikte yabancılara Türkçe öğretimi kurumsal bir kimlik kazanmış farklı üniversitelerde de kurulan Türkçe öğretim merkezleri sayesinde gelişme göstermiştir. TÖMER'de Türkçe öğretimi uluslararası ölçütlere uygun 12 düzeyden oluşmaktadır. Bu düzeyler dikkate alındığında TÖMER'in ölçme değerlendirme uygulamaları uluslararası ölçütler olarak da ele alınabilir.

Tablo 1: TÖMER Türkçe Öğretim Düzeyleri

ADP Sertifikaları	Düzeyler	ADP Sertifikası Düzeyi Kursları
A1	Temel 1A	Temel Türkçe- II
	Temel 1B	
A2	Temel 2A	Temel Türkçe- IV
	Temel 2B	
B1	Orta 1A	Orta Türkçe- IV
	Orta 1B	
	Orta 2A	
B2	Orta 2B	Yüksek Türkçe- II
	Yüksek 1A	
	Yüksek 1B	
	Yüksek 2A	
C1	Yüksek 2B	Yüksek Türkçe- IV
	İleri Türkçe	

(Demiral, 2011)

Günümüzde de dil öğretimi, ana dili ve yabancı dil öğretimi şeklinde gerçekleşmekte ve gittikçe önem kazanmaktadır. Yirminci yüzyıl ile birlikte iletişim teknolojisinde yaşanan gelişmeler milletlerarası ilişkileri de inanılmaz derecede artırmıştır. İlişkilerin bu denli hızlanması neticesinde insanlar arasında ortaya çıkan iletişim sorunu doğal olarak bazı dillerin hızla yayılmasını sağlamıştır (Özbay, 2010). Türkçenin yabancı dil olarak daha etkin bir şekilde öğretilmesi amacıyla farklı dil öğretim yöntem ve tekniklerinden yararlanılmakta ve bu yöntem ve teknikler çağa

uygun şekilde yenilenmektedir. Yapılan çalışmalar Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kuramsal bir çerçeve oluşturmayı hedeflemektedir.

Barın, yabancılara Türkçe öğretiminde temel ilkeleri şu şekilde belirlemiştir: (Barın, 2004)

- Dil Öğretiminin Planlanması
- Dört Temel Beceriye Dikkate Alma
- Basitten Karmaşığa, Somuttan Soyuta Gitme
- Bir Seferde Tek Yapıyı Sunma
- Verilen Bilgi ve Örneklerin Hayata Uygunluğu
- Öğrencileri Aktif Kılma
- Bireysel Farklılıkları Dikkate Alma
- Görme ve İşitmeye Dayalı Araçlardan Yararlanma.

Türkiye’de yabancı dil eğitim politikaları özellikle son on yılda yöntem, eğitim programları ve öğretmen eğitimi bakımından güncellenmiştir (MEB, 2009). Ayrıca tüm Avrupa için Avrupa’da yabancı dil öğretiminde ortak bir standart getiren Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (The Common European Framework of Reference for Languages) Türkiye’de de 2000 yılından itibaren takip edilmektedir.

Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı

Toplumun kültürel değerlerinin yeni kuşaklara taşınması kültür aktarımıdır. Milli hayatın oluşmasında ve şekillenmesinde önemli yere sahip olan kültürün aktarılmasının yolu dil öğretimidir. Yabancı dil öğrenen birey o dili etkili ve düzgün olarak kullanmak, yanlış anlaşılmalardan sakınmak istiyorsa o dilin kurallarını, o dildeki kavramların karşılıklarını öğrenmenin yanında kültürünü de öğrenmelidir. Kültürün önemli ögesi olan dil aynı zamanda kültürün aktarıcısıdır ve yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin aktarılması dil öğrenme sürecini olumlu yönde etkiler. Dil öğretimi, kültürel aktarımla aynı düzlemde ilerleyen bir kavramdır. Dil öğretimi, dil bilgisi kurallarını öğretmek ya da basit düzeyde iletişim kurmayı sağlamak değil, hedef dili kullananların kültürünü öğretmektir (Akkaya, 2013, s. 179-180). Yabancı dilde

herhangi bir okuma parçasını okuyan bir kişinin öğrendiği dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olması okuduğu parçayı daha kolay ve hızlı anlamasına yardımcı olacaktır (Tseng, 2002). Ancak kültür aktarımı yapmak maksadıyla bağlama uygun olmayan sadece kendi kültürünü öğretmeye yönelik bir yol takip edilmemelidir.

Bireyin bir dili öğrenmesi için kendi kültürü ile hedef kültürü arasındaki benzerlik ve farklılıkları bilmesi gerekir. Dil sadece bir kültürün bireylerinin fikirlerini, duygularını, bilgi birikimlerini paylaşmaya yaramaz aynı zamanda kültür aktarımında da en temel yollardan biridir (Samovar, Porter ve McDaniel, 2010, s. 26). Yabancı dil edinimi aynı zamanda hedef dilin konuşulduğu yerin yaşam şeklini, hayata bakış açısını yani kültürünü öğrenmek demektir (Ozil 1991a, s. 96). Ayrıca Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin ana dil olarak öğretilmesinden farklı ve zor yönü, Türkçeyi öğrenen yabancıların Türk kültürüne olan uzaklığıdır. Yabancı dil öğrenen kişi o dile ait kültürün içine girmektedir (İşcan, 2011a, s. 32). Bu nedenle ikinci dil öğretimi kültür olmaksızın yanlış ve tamamlanmamış olacaktır. Öğrencilerin öğrenmeyi hedefledikleri dil veya ülke hakkında herhangi bir fikri olmaması, onların ikinci dil öğreniminde ruhsuz, duygusuz bir hâle bürünmelerine neden olacaktır (Genç ve Bada, 2005, s. 73).

Cortazi ve Jin (1999, s. 196) kültürün dil öğrencilerinin doğru bir şekilde aktarımı sonucunda hedef dili öğrenen bireylerin karşılaşılabileceği durumlarda kullanabileceği iletişimsel yetiyi geliştirdiğini, dilin doğasına ve öğrenimine karşı bir farkındalık oluşturduğunu, hedef dildeki kültürü incelediğini ve yabancı kültürdeki insanlara karşı olumlu tutumlar geliştirdiğini belirtmiştir.

Öğrenilen yabancı dilde iletişimin sağlanması için hedef dile ait dil bilgisi kurallarını öğrenmek yeterli değildir. Doğru ve anlaşılır bir iletişim için kültür vazgeçilmez bir unsurdur. Byram'ın (1989) da değindiği gibi , "İletişimsel yeterlilik, dil bilgisel yeterlilikten daha geniş bir kavramdır, uygun bağlamlarda uygun dil kullanımını içerir ve kültür temellidir." Bir dilin konuşanlar tarafından tam olarak anlaşılması için o dile ait kültürün bilinmesi gerekir. "Deveye ilişkin binbir durumu belirtebilen Arapçanın evreni yoğuruşu ile bu belirmelere yer vermeyen Almancanın evreni yoğuruşu birbiriyle özdeş değildir" (Uygur, 2005). İfadesinden de anlaşıldığı gibi bir dile ait deyişleri anlamlandırabilmek için o dilin kültürünü bilmek gerekir.

Bir toplumun kültürü dil aracılığı ile yansıtıldığı ve buna karşılık dil de toplumun kültürünü biçimlendirdiği için farklı diller farklı kültürler demektir. Kültürlerarasındaki bu farklılıklar da yabancı dil öğretiminde kültür aktarımını gerekli kılan başlıca unsurlardan biridir (Özışık, 2004). Ancak kültür aktarımı yapılırken içerik olarak öğrencilere ağır gelebilecek, güncel şekilde kullanılmayan kültürel unsurlara yer verilmesi öğrencileri karmaşaya düşüreceğinden ders kitaplarında, güncel kültür unsurlarına yer verilmelidir.

Tomalin ve Stempleski'ye (1993) göre kültür öğelerinin aktarılmasının 7 amacı vardır:

- Öğrencilerin her insanın davranışında kültürün etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak,
- İnsanların konuşmalarında ve davranışlarında kültürün etkisi olduğunu anlamalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin hedef kültürdeki ortak durumlarda gösterilen ortak davranışların farkına varmalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin, bazı kelime ve cümleciklerin, kültürün bir sonucu olarak, hep aynı şekilde birbiri ardına geldiğinin farkına varmalarına yardımcı olmak.
- Öğrencilerin hedef kültürle ilgili genellemeleri objektif gözle değerlendirmelerine yardımcı olmak.
- Öğrencilerin hedef kültürle ilgili bilgi toplama becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak.
- Öğrencilerde hedef kültürle ilgili merak uyandırmak ve onların o kültürdeki insanlara empati duymalarını sağlamak.

Yabancı dil öğrenmenin amacı, o dilin kurallarını öğrenmek, kültürel yeterlilikleri kazanmak o dili daha iyi anlamak olarak ifade edilebilir. Bunun için hedef dildeki kelimelerin nerede, kim tarafından, ne zaman, niçin kullanıldığının bilinmesi önemlidir. Öğrenci dili öğrenirken yeni yaşam biçimini de tanımalıdır. Yabancı dil öğrenen birey ana dilindeki kavramların karşılıklarını o dilde kullanmakla yetinmemeli, o toplumun dünyaya bakış açısını, değer sistemini de öğrenmelidir. Ozil, de (1991b, 96) yabancı dil öğrenmenin yalnızca ana dildeki kavramların karşılığını başka bir dilde bulup kullanmak olmadığını; yabancı dil öğreniminin bir anlamda dünyada bulunan

diğer toplumların bakış açılarını, düşünme ve değer sistemlerini anlamak olduğunu ifade etmektedir.

Yabancı dil derslerinde kültür aktarımı yapılırken nelerin öğretileneceğinin, hangi konuların öne çıkarılacağıının belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Konu seçiminde, günlük hayatta sıklıkla karşılaşılan durumları içermeye, tüm kültürlerin ortak alanlarını oluşturma, öğrencinin dili daha iyi kavramasını sağlama, ilgi çekici ve güdüleyici olma gibi birtakım unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır (Vargelen, 2013).

Ayrıca yabancı öğrenci, kendi kültürüne ait bir değeri ders kitabında gördüğünde mutlu olacaktır. Bu nedenle ders kitaplarında mümkün olduğunca farklı kültürler tanıtılmalıdır.

Avrupa ülkeleri, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde gerçekte bir dilin konuşulduğu toplum ya da toplumların bilgisinin ve kültürünün, öncelikle öğretilen yabancı dilin sosyokültürel bilgisinin verilmesi gerektiğini belirtmiş ve bunları şöyle sıralamıştır (CEF 2001):

1. Günlük yaşam; yiyecek-içecekler, yemek zamanları, sofrada âdabı, ulusal bayramlar, çalışma saatleri ve uygulamaları, boş zaman etkinlikleri (hobiler, spor, okuma alışkanlıkları, medya),

2. Yaşam şartları; yaşam standartları (bölgesel, sınıfsal ve etnik farklılıklar), barınma olanakları, sosyal yardım düzenlemeleri,

3. Kişiler arası ilişkiler (güç ve çıkar ilişkileri dâhil), toplumdaki sınıf yapısı ve sınıflar arası ilişkiler, cinsler arası ilişkiler, aile yapısı ve aile bireyleri arasındaki ilişkiler, nesiller arası ilişkiler, iş ortamındaki ilişkiler, toplum ile polis ve resmî görevliler arasındaki ilişkiler, ırk ve toplum ilişkileri, siyasi ve dini gruplar arasındaki ilişkiler,

4. Değerler, inanışlar ve tutumlar, sosyal sınıf, meslek grubu (akademik, yönetici, sosyal hizmet, usta ve el emekçisi), sağlık (kazanılmış ve kalıtsal), bölgesel kültür, güvenlik, kurumlar, gelenek ve sosyal değişim, tarih; özellikle ikonlaşmış tarihi kişi ve olaylar, azınlıklar (etnik ve dini), ulusal kimlik, ideolojiler, yabancı üniversiteler, yabancı kişiler, sanat (müzik, görsel sanatlar, edebiyat, drama, popüler müzik), mizah (gülmece),

5. Beden dili, beden diline hükmeden örf ve âdetlerin bilgisi kullanıcının/öğrenenin sosyokültürel yetenekleri,

6. Sosyal (toplumsal) âdetler (gelenekler); örneğin, misafir olma ve ağırlamada, dakiklik hediye, giyecek, yiyecek ve içecekler, davranış ve söyleyiş âdetleri, kalış (ziyaret) süresi, vedalaşma,

7. Törensel davranışlar, dinî tören ve âyinler, doğum, evlilik, ölüm, halka açık gösteri ve törenlerde dinleyici ve seyirci davranışları (tavırları), kutlamalar, festivaller, danslar, disko, vb. olarak belirtmiştir.

Fink ve Mairitsch (2003) de yabancı dil öğretiminde sadece o dilin kurallarının öğretilmesinin yeterli olmadığını, öğretilen dilin sosyal, kültürel, politik, ekonomik yapısının da öğretilmesinin gerekli olduğunu ve öğrencilerin öğrendikleri dilin kültürünün farkında olmaları gereklidir.

Yabancı bir dil öğrenirken farklı değer sistemleri, düşünme biçimleriyle karşılaşırız. Bir toplumun davranış biçimlerini öğrenmenin yolu, o toplumun dilini bilmekten geçer. Bireyin yabancı dil yardımıyla yabancı bir kültür ve dünyayla karşılaşma tanışması, diğer bir taraftan kendi kültürünü ve dünyasını daha yakından tanıma, karşılaştırma, değerlendirme ve yargılamasına yol açar. Kendi kültürüyle yabancı olanı karşılaştırırken kendi toplumunda var olmayanları; aynı gibi gözüken, ama gerçekte farklı olanı, kendisinde olup da yabancı kültürde bulunmayanları ya da iki kültürde de aynı olan yanları saptar. Böylece kendi kültürünü de yargılama olanağı bulur. Yeniye karşı olan ilgisi artar, bu da onu öğrenmeye güdüler (Erişkon, 1996, s. 14).

Günümüzde ezberci yaklaşımla dilbilgisi kuralları ve kelime bilgisinin öğretilmesine dayanan yabancı dil öğretimi yerini kültürlerarası edinci ve iletişim becerisini de içine alan bir öğretim yaklaşımına bırakmıştır. Bu çerçevede hazırlanacak yabancı dil öğretim programlarında, kültürel unsurların kullanımı önem kazanmıştır.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı

Ders kitapları eğitim öğretim faaliyetlerinin önemli bir ögesidir. Pek çok ülkede olduğu gibi, Türkiye'deki eğitimin de temel kaynaklarıdır (Aslan ve Güneşli, 2008). Ders kitapları yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de en sık kullanılan

kaynaklardandır ve “öğretim programlarındaki derslerin içeriğine ilişkin bilgileri öğrencilerin kullanımına sunan, onlara pekiştirme, sınava hazırlanma ve kendi öğrenme hızlarına bağlı olarak uygun çalışma olanağı sağlayan bir öğretim aracıdır” (Toprak, 1993).

Dil ve kültür arasındaki mükemmel ilişkiden dolayı dil öğretimi aynı zamanda kültür öğretimidir. Yabancı bir dili öğrenmek aynı zamanda o dilin kültürünü de öğrenmek olduğundan yapılacak öğretimin kültürel unsurlar dikkate alınarak planlanması ve hazırlanacak ders malzemelerinin kültürel öğelerle zenginleştirilmesi gerekmektedir (Memiş, 2016). Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesinde kullanılan ders kitaplarında Türk kültürünü tüm yönleriyle tanıtan metinlere ağırlık verilmelidir (İşcan, 2011b). Dili anlamlandırma sürecinde metinler, kelimeler ve cümlelerden daha etkilidir. Çünkü bir dili öğrenmek; kelimelerin, kurallar çerçevesinde bir araya gelerek oluşturduğu dünyayı tanımak ve anlamlandırmakla mümkündür. Ayrıca dil öğrenen birey genellikle hedef dilin kullanıldığı ülkede yaşamadığı için tanışma, selamlaşma, yer sorma, telefon kullanma, kendini ve ailesini tanıtmaya vb. gibi temel iletişim becerilerini de ders kitaplarından öğrenebilmelidir.

Yabancı dil öğretimi için kullanılan görsel ve görsel işitsel araçlardan yaygın olarak kullanılanları ders kitaplarıdır. Richards (2001, s. 64), Tomlinson, (1998, s. 5-22), Tomlinson, (2003, s. 21-22). Araç geliştirilirken göz önünde tutulması gereken bazı ilkeleri aşağıdaki gibi sıralamaktadır:

1. Araçlar, öğrencilerin ilgisini çekmeli; etki bırakmalı; yeni, değişik ve ilgi çekici olmalıdır.
2. Araçlar hazırlanırken farklı etkinlikler aynı sayfada yer almamalı; gereçler öğrenciyi rahatlatmalı; öğrencide karmaşıklık duygusu uyandırmamalıdır.
3. Sağ-sol beyin işlevlerini uyaran etkinlikler içermelidir
4. Araçlar geliştirilirken öğrencilerin kendi kültürleriyle ilişkilendirebilecekleri resimler ve metinler kullanılmalı kültürel farkındalık geliştirmesine yardımcı olmalıdır.
5. Araçlar, öğrencilerin güvenlerini geliştirmeli ve başarıya duygusu vermelidir.

6. Araçlar hazırlanırken öğrencilerin öğrenme biçimlerinin farklı olduğunu göz önünde bulundurulmalıdır.

7. Araçlar dili özgün kullanımı içinde öğrenciye sunulmalı, öz değerlendirmeye olanak sağlamalıdır.

8. Araçlar öğrencilerin hedef dili, iletişimsel amaçlı kullanmaları için olanak tanınmalıdır.

Yabancılara Türkçe öğretimi için metinlerin kullanılması kadar metinlerin seçimi de önemlidir. Her metin ders materyali olarak kullanılmamalıdır. Kullanılacak metinlerin, Türkçe eğitiminin amaçlarına, hedef kitlenin seviyesine uygun olması şarttır. Metinlerin Türkçeyi en iyi şekilde örneklendirmesi, günlük hayatla ilişki kurması, kültürel öğeleri yansıtmaya gerekir. Kullanılan metinlerin işlenişinde, kültürler arası etkileşimi sağlamasına özen gösterilmeli, metinler öğrencilerin kolay anlamalarını sağlayacak etkinliklerle desteklenmelidir.

Yabancılara Türkçe öğretimi için seçilecek metinler şu özellikleri taşımalıdır (Şimşek, 2011):

- Okunabilir bir metin olma ve okuma becerisini geliştirmeye yönelik olmalı,
- Farklı türde olmalı,
- Bilgilendirici ve amaçsal metinlerin yanı sıra özgün metinlere çokça yer verilmeli,
- Seviyeye uygun bir uzunluğu olmalı,
- Kelime ve cümle yapıları seviyeye uygun olmalı,
- Öğrencinin ilgisi, amaçları ve ihtiyaçlarına uygun olmalı,
- Alımlama estetiğine sahip olmalı,
- İçerdiği konular dil ve kültür öğretimine uygun olmalı,
- Dil özellikleri açısından uygun olmalı,
- Yabancı dil ile ana dil arasında karşılaştırılabilir kültürel özellikleri barındırmalı,
- Metnin konusu esnek, canlı ve geliştirilmeye açık olmalı,
- Metinler, Türk kültürünü, Türkçeyi öğrenen bireylerin kültürünü ve evrensel ortak kültür unsurlarını içermelidir.

Yabancılara Türkçe öğretimi için kullanılacak ders kitaplarında, kurma ve bilgilendirici metinlerin yerine özgün ve edebi metinler tercih edilmelidir. Guariento ve Morley' in de ifade ettiği gibi (2001, s. 347) özgün metinler üretildiği toplumda sosyal bir amaca hizmet etmek için yazılmış metinlerdir ve yabancı dili öğrenen kişiye gerçek dili öğreniyor olduğu, orada yaşayan ve hedef dili konuşanlarla bir iletişim halinde olduğu duygusunu hissettirirler. Tapan (1989) özgün metinleri üç gruba ayırarak incelemiştir: Özgün metinler ilanlar, taşıt tarifeleri, ilaç prospektüsleri, çeşitli resmi belgeler, yemek listeleri, yemek tarifleri, anonslar, telefon rehberleri, haritalar, kent planları, kullanma kılavuzları, vb. gibi kullanım işlevli metinler; gazete, dergi, televizyon, radyo haberleri, yorumlar, makaleler, söyleşiler, okuyucu mektupları, sözlük/ansiklopedilerden bölümler, bildirimler, reklamlar, vb. gibi bilgi iletici metinler ve yazınsal metinlerdir. Ancak yabancı dil öğrenen başlangıç grupları ve orta düzey öğrenciler için kullanılacak özgün metinlerin öğrenme ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi, sadeleştirilmesi yararlıdır. Metin sadeleştirme temelde; metnin okunabilirlik düzeyi ile okunan metnin anlaşılma düzeyini artırmayı, bu süreçte aynı zamanda hedef kitle üzerindeki bilişsel yükü hafifletmeyi amaçlar (Crossley vd. , 2012).

Byram vd. (1994) kitaplarda kültürel içerikleri analiz ederken 9 farklı başlığı ölçüt göstermiştir. Bu başlıklar ana hatlarıyla şöyledir:

1. Sosyal Kimlik ve Sosyal Gruplar
2. Sosyal Etkileşim
3. İnanç ve Davranışlar
4. Sosyo-politik Kurumlar
5. Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
6. Ulusal Tarih
7. Ulusal Coğrafya
8. Ulusal Kültür Mirası
9. Stereotipiler ve Ulusal Kimlik

Öğrenilen yabancı dilde yetkinlik kazanmak, iletişim kurabilmek, kendini doğru ifade edebilmek ve ifade edilenleri doğru anlamlandırmak için dil öğrenen bireyin bu kriterler hakkında bilgi sahibi olması gerekmektedir. Tüm bu kriterlerin bir bütün halinde sunulabildiği kaynakların başında da ders kitapları gelmektedir.

Aslan (2007, s. 188); kültürel unsurların aktarımının ölçüsünün iyi ayarlanması gerektiğini belirtir. Ona göre kültür aktarımı hem öğrenilen yabancı dilin ait olduğu toplumu tanıtıcı nitelikte olmalı hem de başka kültürlerin özelliklerini sunan bir yapıda olmalıdır. Aktarılabilecek kültürel unsurlarda bir sıra gözetilmeli ve kullanım sıklığı fazla olan kültürel unsurlar öncelikli olarak öğretilmelidir.

Yabancı dil öğretiminde kültür aktarımını başarılı şekilde sağlamak için ders kitaplarının içeriğine dikkat edilmelidir. Kitap hedef kültürü ve kaynak kültürü içermeli, karşılaştırmalı kültür etkinliklerine yer vermeli ve hedef kültürü olduğu gibi yansıtmalıdır. Ayrıca hedef ve kaynak kültürü yansıtmak özgün metinlere yer vermeli, farklı ilgi alanları içermeli, öğrencinin kendi deneyimlerinden faydalanmasına olanak vermeli, kolay anlaşılır metinler içermeli, kaynak kültür dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, araştırma modellerinden tarama modeli ve doküman analizi yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi resmi ya da özel kayıtların toplanması, sistematik olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi ile yapılır (Ekiz, 2009). Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan “A1-A2 Seviyesi Yeni Hitit” ders kitabı kültürel unsurlar açısından incelenerek, elde edilen bulgular doküman analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Tez çalışmamızın evrenini, ulaşılabilen evrendir bu çalışmanın evreni yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yazılan ders kitaplarıdır. Örneklem evrenin özelliklerini belirlemek, tahmin etmek için onu temsil edecek uygun örnekleri seçmeye yönelik süreci ve bu süreçte gerçekleştirilen tüm işlemleri kapsar. Bu çalışmada örneklem olarak yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında TÖMER’in Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (A1 ve A2 Düzeyi) kültür aktarımı bakımından incelenmek üzere belirlenmiştir.

Veri Toplama Süreci

Çalışmada Okur ve Keskin (2013) tarafından kullanılan “Metinlere Yansıyan Kültürel Öge ve Alt Ögeler” ölçeği esas alınmıştır. Daha sonra bu ölçek Türkçe Eğitimi bölümünde görev yapan alan uzmanı dört öğretim üyesi tarafından incelenmiş ve ölçüte son hâli verilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarından bu çalışmanın evrenini oluşturan Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı'nda geçen metinler incelenmiş, metinlerin kültür aktarımındaki etkileri ele alınmıştır. “Metinlere Yansıyan Kültürel Öge ve Alt Ögeler” ölçeğine uygun şekilde toplanan veriler Microsoft Office Excel programında tablolaştırılmış, verilerin dağılımı grafiklere dönüştürülerek yorumlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı (A1-A2 Düzeyi) İle İlgili Bulgular

Bu bölümde Yedi Hitit Türkçe Ders Kitabında (A1-A2 Düzeyi) yer alan üniteler ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Seçilen ders kitabında üniteler, Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Metni'nde belirtilen yeterlikler temelinde belirlenmiş ve sıralanmıştır. Kitap; ilk altı ünite A1, diğer altı ünite A2 düzeyinde olmak üzere on iki üniteden oluşmaktadır.

ALFABE

Bu bölüm yabancılara Türkçe öğretimi için belirlenen ilkelere uygun şekilde alfabe öğretimi ile başlamaktadır. Harflerin büyük-küçük şekilleri ve söylenirken yardımcı seslerle kullanımı verilmiş, ünlü-ünsüz harfler belirtilmiş, kelimelerin alfabe sırasına uygun şekilde düzenlenmesi istenmiştir.

SAYILAR

Rakamları öğrenme, rakamları okunuşları ile eşleştirme, telefonları söyleme ve yazma, acil telefonlar, tarihleri söyleme, isim ve telefon numarası yazma becerilerine yer verilmiştir. Çoğul ekine değinilmiştir.

1. ÜNİTE: MERHABA

Bu ünite de tanışma, kendini tanıtma, selamlaşma, ayrılma, diyalog yazma, ülke ve millet söyleme, dinleme, tamamlama, eşleştirme, işaretleme, yer belirtme becerilerine yer verilmiştir. Konular iletişime dayalı ve yabancı dil öğrenen birey için öncelikli becerilere dayanmaktadır. İletişime dayalı ifadeler kullanılmıştır. Dil bilgisi olarak ad, adıl, sıfat konuları işlenmiştir.

Hedef kültürü aktaran ifadelere yer verilmiştir. İstanbul, Antalya, İzmir, TÖMER alıştırmalarda kullanılan isimlerden bazılarıdır. Boşluk doldurma, seçeneklerden doğruyu seçme, tamamlama, eşleştirme, uygun olanı yerleştirme alıştırmaları tercih edilmiştir. Alıştırmalarda Ankara Üniversitesi ve kanal logosunun, bir resmin arkasında Atatürk'ün fotoğrafının yer alması hedef kültüre ait farkındalık

oluşturmakta ve kültür aktarımına imkan sağlamaktadır. Farklı kültüre ve hedef kültüre ait kişi ve ülke isimleri kullanılmıştır.

rnek:

zayıfsın- lezzetli- İngiliz- ucuz- pahalı- dar- alışkanız- kolay- ılık - ğretmen

1. Bence sen şişman değilsin, zayıfsın
2. Biz tembel değiliz, _____
3. Bugün hava sıcak değil, _____
4. **Linda İtalyan** değil, _____
5. Sınav soruları zor mu, _____ mi?
6. **Fatih** ğrenci değil, _____
7. Yemek ok _____
8. Bu araba ucuz değil, _____
9. **Ankara** pahalı değil, _____
10. Ev geniş değil, _____

(Hitit 1-Sayfa15)

Bu nitede şu  bölüme yer verilmiştir:

“Tanışma”, “Ne? Kim? Neresi?”, “Ne Var? Ne Yok?”

1.1. Tanışma

“ Dinleyelim ve tekrar edelim” bölümünde Olga ve Maria arasında geçen tanışma başlıklı bir diyaloğa yer verilmiştir. Bu bölümde yer alan diyaloglarda genellikle farklı kltrlere ait isimlere yer verilmiştir.

rnek:

Olga: Nerelisiniz?

Maria: Ben **Bulgaristanlıyım**. Siz nerelisiniz?

Olga: Ben **Rusum**.

“Yerleştirelim, konuşalım” adlı bölümde tanışmaya uygun kelimeler balon içinde verilerek altta sıralanan cümlelere uygun şekilde tamamlanması istenmiştir. Nicole ve Tamer arasında geçen bir diyalog yer verilmiştir. Farklı kültürlerden Nicole ve Polonyalıym isimleri kullanılmıştır

“Sıralayalım” etkinliğinde Lena ve İza arasındaki karışık olarak verilen diyalog cümlelerinin uygun şekilde sıralanması istenmiştir. Farklı kültürlerden Romanyalıym, Belçikalıym milliyet isimlerine yer verilmiştir.

“Fotoğrafları eşleştirelim” etkinliğinde tanışmaya dair numaralı görsellerin uygun ifadelerle eşleştirilmesi istenmiştir. Etkinlik birçok farklı görselle desteklenmiştir.

“Yerleştirelim, konuşalım” etkinliğinde selamlaşma ve ayrılmaya dair kelime ve kelime gruplarının karşılıklı konuşma cümlelerindeki boşluklara uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir.

“Bir diyalog yazalım” bölümünde başlangıcı ve sonu verilen bir diyalogun oluşturulması istenmiştir.

“Ülkesini ve milliyetini söyleyelim, yazalım” bölümünde farklı ülkelerin bayrakları verilmiş, ülke ve millet adları sıralanmış ve “nereli” ifadesine uygun cümleler kurulması istenmiştir. Bu bölüm kültürler arası etkileşim açısından önem taşımaktadır.

Örnek:

Maradona nereli **Arjantinli**

_____nereli_____

_____nereli_____

“Dinleyelim, dolduralım” “Kim, nereli?” “ Yazalım, konuşalım” bölümlerinde farklı kültürler işlenmiştir. Farklı ülkelere bireylerin isim ve görselleri verilmiş hepsi için ayrı ayrı “nereli?” sorusunun sorulup cevaplanması istenmiştir.

1.2. Ne? Kim? Neresi?

“Yerleştirelim, dinleyelim” bölümünde “bu, şu, o, orası, şurası, şu, burası” sözcüklerinin Aylin ve Ayşe arasında geçen diyaloglara uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir. Hedef kültürü yansıtan Antalya, İzmir, Aylin, Ayşe isimlerinden yararlanılmıştır.

“Eşleştirelim, tamamlayalım” bölümünde numaralanmış soru cümlelerinin uygun cevaplarla eşleştirilmesi istenmiştir. Hedef kültüre ait insan ve sokak isimleri kullanılmıştır.

Örnek:

Burası **Esen Sokak** mı? (Coğrafya ve Mekân)

O **Filiz Hanım** mı? (Günlük Yaşam/ Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

“Dinleyelim, İşaretleyelim” bölümünde Lisa, Vladmir, Umika, John, Fransız, Rus, Suriyeli kelimeleri kullanılarak kültürlerarası etkileşim sağlanmıştır. “Tamamlayalım, yerleştirelim” bölümlerinde hedef kültüre ait kişi isimleri kullanılmıştır.

“Yerleştirelim” bölümünde kullanılan “sağ ol” kelimesi hedef kültüre ait selamlaşma ifade ve davranışını yansıtmaktadır.

1.3. Ne Var? Ne Yok?

Bu bölümde hedef kültüre ait kişi isimleri kullanılmıştır. Alışveriş diyaloglarına yer verilmiştir. “Manavda” başlığı altında verilen diyalogda “...var mı?” soru kalıbı kullanılarak farklı meyvelerin olup olmadığı sorulmuştur. Var olan meyveler için manav “Kaç kilo?” sorusunu sormuştur. Bazı Avrupa ülkelerinde manavdan tane ile alışveriş yapıldığı için bu soru öğrencileri şaşırtabilir. Maddi kültürün bir ögesi olarak giyim, bir milletin kültürünü gelenek ve göreneklerini yaşam biçimini simgeleyen ve tanıtan en önemli unsurlardan biridir (Ayhan, 2013, s. 1). Ancak bu bölümde Türk kültürünü yansıtan herhangi bir giyim görseline rastlanmamıştır.

2.ÜNİTE: GÜNLÜK HAYAT

Bu bölümde günlük yaşamdan alınmış fotoğraflarla cümleleri eşleştirme, cümle tamamlama, kelimeleri uygun cümlelere yerleştirme, neler yaptığını söyleme, meslekleri tanıma, hobilerini anlatma, saat söyleme becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak ad durum ekleri, ulaçlar, ilgeçler işlenmiştir. Metinler görseller ve şemalarla desteklenmiştir.

Bu üniteye üç bölüme yer verilmiştir: “Ne Yapıyorsunuz?”, “Nereden Nereye?”, “Saatler”

2.1. Ne Yapıyorsunuz?

“Fotoğraflarla eşleştirelim” bölümünde günlük yaşamdan seçilmiş görsellerin uygun cümlelerle eşleştirilmesi istenir. Tamamlayalım bölümünde günlük yaşama dair eksik bırakılmış cümlelerin tamamlanması istenir.

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde “Farklı Ülkelerde” başlığı altında kişiler farklı gerekçelerle yaşadıkları ülkeleri anlatır. Ahmet Rusya’yı, Christoph Rio Brezilya’yı, Sarah Japonya’yı kısaca tanıtır ve öğrencilerden eksik bırakılmış cümleleri tamamlamaları istenir. Farklı kültürler kategorisine ait kültürel unsurlara yer verilmiştir. Hedef kültüre ait bir tanıtımın olmaması dikkat çekicidir.

“Soralım, yanıtlayalım” bölümünde günlük hayatta “Kim, neler yapıyor?” konulu sorulara cevap verilmesi istenmiştir. Sorularda “Türk” ve “Türkçe” kelimeleri sıkça tekrar edilmiştir. Yerleştirelim bölümünde “ne, nasıl, niçin, neden, hangi, kim, ne zaman, nerede” sözcüklerinin diyaloglarda uygun yerlere yerleştirilmesi istenmiştir. Hedef kültüre ait kişi, şehir, ülke, dil kurum isimlerine yer verilmiştir.

2.2. Nereden Nereye?

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Günaydın İstanbul” isimli metinde İstanbul’da yaşayan insanların radyo sunucusu tarafından anlatımı yer almaktadır. Burada Türk kültürünü yansıtan simit kelimesi geçmektedir. İstanbul’da yaşam farklı görsellerle desteklenmiştir. Hedef kültüre ait önemli bir şehir tanıtılmıştır.

Dil bilgisi olarak ad durum ekleri işlenmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde isimlerin uygun eylemlerle eşleştirilmesi istenmiştir. Tamamlayalım bölümünde cümlelerde bırakılan boşlukların tamamlanması istenmiştir. Farklı kategorilerde kültürel öğelere rastlanmıştır.

Örnek:

Ali ne yapıyor? (Kişiler arası ilişkiler/ Kişiler)

Ayşe, Bebek’te oturuyor. (Kişiler arası ilişkiler/ Kişiler, Coğrafya ve Mekan)

TÖMER (Coğrafya ve Mekân/ Yer)

“İşaretleyelim, eşleştirelim” bölümünde “Hobiler” başlıklı bir metin yer almaktadır. Metinde bir doktor günlük yaşamı daha eğlenceli yaşamak için hobilerin önemini anlatmıştır. Metin farklı hobileri gösteren görsellerle desteklenmiştir. Metin sonrasında eş anlamlı sözcükleri eşleştirme, hobileri işaretleyip açıklama etkinliklerine yer verilmiştir.

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde “Nurten Hanım’ın Hobisi” başlıklı metinde Nurten Hanım hobisini anlatmıştır. Metinde durum ekleri yazılmamış boşluklar bırakılarak okuyucu tarafından tamamlanması istenmiştir.

Örnek:

Nurten Hanım (Günlük yaşam/ karşılık konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

“Eşleştirelim” bölümünde yoğurt, cam, şarap, seramik kağıt gibi kelimelerin yapıldıkları maddelerle eşleştirilmesi istenmiştir.

“Öğrenelim, anlatalım” bölümünde sınıf arkadaşına yaş, iş, eğitim, hobiler alanında sorular yöneltilerek tanıtım kartı hazırlanması istenmiştir.

2.3. Saatler

On farklı ülkenin başkentinde saatler verilmiş ve saatler konusu görselle desteklenmiştir. Dinleyelim, tamamlayalım bölümünde başkentlerde saat farklarına dair sorular sorulmuş, boşlukların tamamlanması istenmiştir. Bu bölüm kültürler arası etkileşim açısından önem taşımaktadır. Etkinlikte hedef kültüre ait başkent de yer alması kültürlerarası etkileşimi sağlaması açısından önemlidir.

Örnek:

Moskova'da şimdi saat.....(10.00)

Tokyo'da şimdi saat.....(16.00)

Londra'da şimdi saat.....(07.00)

Pekin'de şimdi saat.....(15.00)

Mexico City'de şimdi saat.....(01.00)

Boenes Aires'te şimdi saat.....(04.00)

New York'ta şimdi saat.....(02.00)

“Yerleştirelim, söyleyelim” bölümünde saatlere yönelik “geçe, geçiyor, kala, yarım, buçukta, var” ifadeleri verilmiş kelimelerin cümlelerdeki uygun boşluklara yerleştirilmesi istenmiştir. Yabancı dil öğrenen bireylere hedef dille ilgili temel yaşam becerileri kazandırmaya yönelik bir etkinliktir.

“Yazalım, söyleyelim” bölümünde günlük yaşama dair eylemlerin saat kaçta yapıldığı sorulmuş ve öğrencide yay araç içinde verilen saati cümle içinde yazması istenmiştir.

Dil bilgisi olarak ulaçlar ve ilgeçler konusu ele alınmıştır. “Sırasını belirtelim” ve “Süresini belirtelim” etkinliklerinde verilen cümlelerin zamanının ulaç ya da ilgeç kullanarak yazılması istenmiştir.

“Okuyalım, tamamlayalım” isimli bölümde Ezgi ve Selen karakterleri arasında geçen “Cumartesi Planı” adlı bir diyaloga yer verilmiştir. Diyalogda coğrafya ve mekân alt ögesine ait unsurlar kullanılmıştır. “Program” başlıklı etkinlikte Ezgi ve Selen'in hafta sonunda yapacakları işlerin saatlere göre tabloya yerleştirilmesi istenmiştir.

“Dinleyelim, tamamlayalım” adlı etkinlikte Anıl, Berk ve Cem arasında geçen, kişilerin festivale katılma planlarının konu edildiği “Rock Festivali” adlı dinleme etkinliğine yer verilmiştir. Diyalogda eksik bırakılan ifadeler öğrenciler tarafından doldurulacaktır, eksik öğeler saatler ve zaman zarflarıdır. Kültürel öğelerden müzik alt ögesine yer verilmiştir.

Örnek:

Sonra **Grubal Enfeksiyon** konseri başlıyor.

Dinleme metninde günlük yaşam ögesinden oyunlar alt ögesine yer verilmiştir.

Örnek:

İkiye kadar konser yok. **Tavla** turnuvası var.

“Festival Programı” etkinliğinde ise festival programında yer alan müzik gruplarının sahne alma saatlerinin yazılması istenmiştir.

“Bakalım, yanıtlayalım” adlı etkinlikte ülkemizde yayın yapan beş televizyon kanalının yayın akışları verilmiştir. Yayın akışlarına göre soru- cevap etkinliği hazırlanmıştır. Verilen açık uçlu sorulara yanıt verilmesi istenmektedir. Etkinlikte sosyal yaşam, medya alt ögesine ilişkin birçok örnek yer almaktadır. Hedef kültüre ait TV kanallarının ve yayın akışlarının verilmesi medyanın tanıtılması açısından önemlidir.

Örnek:

Kanal D’de Evim Güzel Evim programı saat kaçta başlıyor?”

Dolduralım adlı etkinlikte “Uyandıktan sonra” ve “Yatmadan önce” adlı iki bölümde gün içinde yapılan işlere zamanlarıyla birlikte örnek verilmesi istenmiştir.

3. ÜNİTE: YAKIN ÇEVREMİZ

Bu ünite: “Ailem ve Arkadaşlarım”, “Evimiz ve Semtimiz”, “Şehirler” olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

Bu bölümde aile bağları, kişilerin kendilerini ve yakın çevresini tanıtmaları, adres sorma – söyleme ve dilbilgisi olarak da iyelik zamiri, isim tamlaması konularına yer verilmiştir. Bu bölümde günlük yaşamdan alınmış fotoğraflarla cümleleri eşleştirme, cümle tamamlama, kelimeleri uygun cümlelere yerleştirme, boşluk doldurma etkinliklerine yer verilmiştir.

3.1. Ailem ve Arkadaşlarım

Bir büyük aile fotoğrafı ile başlayan “Okuyalım, işaretleyelim” adlı bölümde aile bağlarını içeren bir okuma parçası verilmiştir. Parçada Seçil karakteri ailesi ve aile bireylerinin meslekleri hakkında bilgi vermektedir. Bu bölümde kişilerarası ilişkiler, kişiler alt ögesine ait unsurlar bulunmaktadır.

Örnek:

Annemin adı **Aynur**.

Bağlı etkinlikte aile bireylerinin ve mesleklerin yer aldığı bir tablo verilmiş, okuma parçasına göre kişilerin mesleğinin işaretlenmesi istenmiştir.

“Yerleştirelim” adlı etkinlikte bir soyacağı verilmiş, anne, baba, hala, teyze vb. aile bağlarını ifade eden sözcüklerin verilen fotoğrafların üzerine doğru şekilde yazılması istenmiştir.

“Tamamlayalım, söyleyelim” adlı etkinlikte Özgür adlı karakterin ağzından verilmiş olan cümlelerin, soyağacına göre tamamlanması istenmiştir.

“Tamamlayalım, söyleyelim” adlı etkinliklerde cümlelerde boş bırakılan yerlerin uygun iyelik ekleri ile tamamlanması istenmiştir.

“Tamamlayalım, yerleştirelim” adlı etkinlikte boşluklu bir okuma parçası verilmiş, boşlukların iyelik ekleriyle doldurulması istenmiştir. Bağlı etkinlikte yine boşluklu okuma parçası verilmiş, boşlukların iyelik ekleri eklenmiş sözcüklerle doldurulması istenmiştir.

“Yerleştirelim, dinleyelim” adlı etkinlikte yedi farklı kısa diyalog verilmiş, diyaloglardaki boşlukların iyelik ekleri içeren sözcüklerle doldurulması istenmiştir. Etkinlik ayrıca ses kaydı içermekte olup öğrenciler etkinliği tamamladıktan sonra ses kaydından kontrol yapabilmektedir.

“Fotoğraflarla eşleştirelim” adlı etkinlikte dört ayrı fotoğraf ve dört ayrı metin kullanılmıştır. Metinler fotoğraflarda gösterilen kişiler hakkında bilgiler içermektedir. Verilen metinlerle fotoğrafların eşleştirilmesi istenmiştir. Metinlerde günlük yaşam ögesine ait karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar alt ögesinden örneklere yer verilmiştir.

Örnek:

Onun annesi **Berna Hanım** avukat, babası **Selim Bey** emekli.

Metinlerde ayrıca “Coğrafya ve Mekân” ögesine ait örnekler kullanılmıştır.

Örnek:

İstanbul'da yaşıyor.

Yanlış çizelim adlı etkinlikte verilen cümlelerde iyelik ekleri almış doğru ve yanlış sözcükler yan yana kullanılmıştır. Öğrencilerden cümlelerin anlamlarına uygun olarak yanlış sözcüklerin çizilmesi istenmiştir. Cümlelerde coğrafya ve mekân ögesine ait örnekler kullanılmıştır.

Örnek:

Kimin kardeşi **İzmir**'de okuyor?

“Arkadaşımızı tanıtalım” adlı etkinlikte yazma alanı ayrılmış, öğrencilerin yazması istenen metne “Benim en yakın arkadaşım...” ifadesi ile başlanmış, devamını öğrencilerin getirmesi istenmiştir.

3.2. Evimiz ve Semtimiz

Evimiz ve Semtimiz, temasında dilbilgisi konusu olarak belirtili isim tamlaması ve belirtisiz isim tamlaması işlenmiştir. Tema genelinde eşleştirme, boşluk doldurma, cümle tamamlama, okuma, yazma etkinliklerine yer verilmiş ve grafikler, fotoğraflar kullanılmıştır. Tema içerisinde bazı kültürel öğelere yer verilmiş olup bu öğeler etkinlik ayrıntılarında açıklanmıştır.

“Eşleştirelim” adlı etkinlikte sekiz farklı fotoğraf kullanılmış, fotoğrafların verilen cümlelerle eşleştirilmesi istenmiştir. Cümleler isim tamlamaları içermektedir. Bağlı tabloda belirtili ve belirtisiz isim tamlamalarının konu anlatımları ve örnek cümleler yer almaktadır.

“Tamamlayalım, söyleyelim” adlı etkinlikte yirmi iki örnek cümle verilmiş olup her bir cümlede ikişer adet boşluk bulunmaktadır. Bu boşlukların belirtili ve belirtisiz isim tamlamaları kurallarına uygun eklerle doldurulması istenmiştir.

“İşaretleyelim” adlı etkinlikte sözcükler sütunu, belirtili isim tamlaması sütunu ve belirtisiz isim tamlaması sütunu içeren bir tablo verilmiş olup sözcükler sütununun her bir satırına ikişer sözcük yazılmıştır. Öğrenciler her satır için verilen sözcüklerden belirtili ya da belirtisiz isim tamlamaları oluşturacaklardır.

“Krokiye bakalım, tamamlayalım” adlı etkinlikte örnek bir şehir planı ile birlikte boşluklu cümleler verilmiştir. Boşlukların belirtili ya da belirtisiz isim tamlamaları kullanılarak doğru şekilde doldurulması istenmiştir.

“Köy mü, şehir mi?” başlıklı etkinlikte köyü ya da şehri tanımlayan cümleler verilmiş, cümlelerin karşısına tanıma uygun şekilde köy ya da şehir yazılması istenmiştir. Hedef kültüre ait herhangi bir öge kullanılmamıştır.

“Yerleştirelim” adlı etkinlikte köy ya da şehir çağrışımı yapan kelimeler verilmiştir. Verilen sözcüklerin kesişim kümesi grafiğinin uygun yerine yazılması istenmiştir. Yalnızca köye ilişkin sözcük köy kümesine, yalnızca şehre ilişkin sözcük şehir kümesine, hem köye hem şehre ilişkin sözcük kesişim kümesine yazılacaktır.

“Nerede Yaşamak İstiyorum” başlıklı etkinlikte köyde yaşamak isteme ve şehirde yaşamak isteme sebeplerinin kısaca yazılması istenmiştir.

“Okuyalım, yanıtlayalım” adlı etkinlikte “Köyde ve Şehirde Hayat” başlıklı iki metin verilmiştir. Metinlerden birinde Salih Demirkıran karakteri köy yaşamını, diğesinde Selin Akman karakteri şehir yaşamını anlatmaktadır. Metinler görsellerle desteklenmiştir. Bağlı etkinlikte metinlerle ilgili beş adet açık uçlu soru sorulmuştur. Metinlerde kişilerarası ilişkiler ögesine ait kişiler alt ögesine yer verilmiştir.

Örnek:

Ben Salih Demirkan.

3.3. Şehirler

Tema genelinde eşleştirme, boşluk doldurma, cümle tamamlama, okuma, yazma, dinleme etkinliklerine yer verilmiş ve grafikler, fotoğraflar kullanılmıştır. Tema içerisinde bazı kültürel öğelere yer verilmiş olup bu öğeler etkinlik ayrıntılarında açıklanmıştır. Şehirler temasında dilbilgisi konusu olarak zincirleme isim tamlaması ele alınmıştır.

“Eşleştirelim” adlı etkinlikte “Başkentler” başlığı altında beş farklı metin verilmiştir. Metinlerin her biri farklı bir ülkenin başkentinin tanıtımını içermektedir. Başkentlere ait fotoğraflarla metinlerin eşleştirilmesi istenmiştir. Öğrencilerin kültür karşılaştırmaları yapabileceği bu bölümde hedef kültüre ait başkent “Ankara” yer almamıştır. Bağlı tabloda zincirleme isim tamlaması konu anlatımı ve örnek cümleler yer almaktadır. Metinlerde farklı kültürler (kültürlerarası etkileşim) ögesine ait unsurlar kullanılmıştır.

Örnek:

Çünkü burası **Ekvator**'a çok yakın ve burada her zaman yağmur yağıyor.

“Tamamlayalım” adlı etkinlikte on iki adet örnek cümle verilmiştir. Her bir cümlede ikişer adet boşluk bulunmaktadır. Boşlukların zincirleme isim tamlaması kurallarına uygun olarak doldurulması istenmiştir. Bu etkinlikte günlük yaşam ögesine ait “spor” alt alanından bir örnek kullanılmıştır. Ata sporumuz olan güreş, etkinlikte sadece kelime olarak kullanılmış, görselle desteklenmemiştir. Bu spor dalını ilk kez duyan yabancı öğrenciler için “güreş” soyut bir ifade olacaktır.

Örnek:

Güreş Türklergeleneksel spor...

“Dinleyelim, işaretleyelim” adlı etkinlikte “Turizm Bürosunda” adlı dinleme metnine ilişkin çoktan seçmeli dört soru sorulmuştur. Öğrencilerden dinleme metnine göre soruları yanıtlamaları istenmiştir. Sorularda coğrafya ve mekân ögesine ait örnekler kullanıştır. Rize, Ordu, Trabzon illeri ve Akdeniz, Karadeniz, Doğu Anadolu bölge isimlerine yer verilmiştir.

Örnek:

Sümela Manastırı gezisi

“Yerleştirelim” adlı etkinlikte tatile ilişkin söz grupları ile birlikte sekiz adet boşluklu cümle verilmiştir. Söz gruplarına uygun ekler getirilerek verilen boşlukların doldurulması istenmiştir. Cümlelerde coğrafya ve mekân ögesine ait bir örnek kullanılmıştır.

Örnek:

Türkiye’de insanlar bayram tatilinde genellikle evde olurlar.

“Okuyalım, eşleştirelim, işaretleyelim” adlı etkinlikte “İstanbul” başlıklı bir metin yer almaktadır. Metinde İstanbul tanıtılmakta, İstanbul’un tarihi ve turistik yerlerinden söz edilmektedir. İstanbul’un tarihi ve turistik yerleri olan: Ayasofya Müzesi, Çırağan Sarayı, Rumeli Hisarı, Dolmabahçe Sarayı, Çiçek Pasajı, Galata Kulesi, Kapalı Çarşı, Haydarpaşa Tren Garı, Kız Kulesi, Boğaz Köprüsü fotoğrafları ile anlatım desteklenmektedir. Bu bölüm öğrencilerin hedef kültüre ait önemli bir şehir hakkında bilgi sahibi olmaları açısından önem arz etmektedir. Metinde coğrafya ve mekân alt kültür ögesine ait birçok unsur yer almaktadır.

Örnek:

Bazıları **Ortaköy**’de deniz kenarında balık yiyor...

Ayrıca etkinlikte değerler ve eğitimi ögesine ait dil ve tarih bilinci/sevgisi alt ögesinden unsurlara yer verilmiştir.

Örnek:

Topkapı Sarayı en meşhuru.

Bağlı etkinlikte sözcük grupları bir araya getirilerek anlamlı cümleler oluşturulması istenmiştir. Yine metne ilişkin beş adet doğru/yanlış sorusuna yer verilmiştir. Verilen cümleler metne göre doğru ise “doğru” yanlış ise “yanlış” kısmı işaretlenecektir.

“Tanıtalım” adlı etkinlikte öğrencilerden bir şehir tanıtımı yapması istenmiştir. Bu etkinlikle bireylerin kendi kültürlerini tanıtmaları, kültürlerarası karşılaştırma yapmaları hedeflenmektedir.

4. ÜNİTE: ZAMAN GEÇİYOR

Bu ünite de dünya tarihindeki önemli olayların yıllarını yazma, yer ve zaman içeren cümleler kurma, öz geçmiş yazma, temel soru kalıplarını kullanma becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak geçmiş zaman, şimdiki zaman, ulaçlar, bağlaçlar konuları işlenmiştir.

Bu ünite: “Ne Zaman Ne Oldu?”, “Dünden Bugüne”, “Anılar” başlıklı üç bölümden oluşmaktadır.

4.1. Ne Zaman Ne Oldu?

“Tamamlayalım, eşleştirelim, sıralayalım” bölümünde “Hangi Yılda?” Etkinliğinde insanlık tarihinde önemli görülen olayların yılları verilerek o tarihe dayalı anlatım cümlelerinin tamamlanması istenmiştir. Etkinliğin devamında önemli olaylara yönelik sorular sorulmuştur. Bu bölümde farklı kültür kategorisinden birçok unsura yer verilerek evrensel kültür aktarımı hedeflenmiştir.

Örnek:

2004: **Endenozya’da** tsunami felaketinde 100 binden fazla insan...

1492: **Kolomp Amerika Kıtası’nı**...

1885: **Wilhelm Conrad Rontgen** X ışınlarını...

“Yerleştirelim” bölümünde zaman bildiren kelime ve kelime gruplarının uygun cümlelere yerleştirilmesi istenmiştir.

“Konuşalım” bölümünde “Tatilin Nasıl Geçti?” başlığı altında öğrencilerin tatillerine yönelik sorular verilmiş ve bu doğrultuda konuşmaları istenmiştir.

“İşaretleyelim” bölümünde eksik bırakılmış cümlelerin yüklemelerinin uygun olanlarının seçenekler arasından işaretlenmesi istenmiştir. Coğrafya ve mekân kategorisinden kültür unsuruna rastlanmıştır.

Örnek:

Ben 1968’de **Trabzon’da**...

“Tamamlayalım” bölümünde cevaben yazılmış cümlelere zamana ve içeriğe yönelik sorular yazılması istenmiştir.

“Tamamlayalım, düzeltelim” bölümünde “İş Görüşmesi” başlığı altında örnek özgeçmiş formu verilmiş eksiklerin alttaki ifadeler yardımıyla tamamlanması istenmiştir. Bu bölümde değerler eğitimi ve kültür/ eğitim alt kategorisine yer verilmiştir.

Örnek:

Boğaziçi Üniversitesi: Bilgisayar Kursu

“Formu dolduralım” bölümünde verilen “Özgeçmişim” kartının doldurulması istenmiştir. Günlük hayatta sıkça karşılaşılabilecek bir duruma hazırlayan bu etkinlik, dil öğrenen bireye iletişim becerisi kazandırması açısından önemlidir.

“Mülakat Yapalım” başlığı altında verilen mesleklerle mülakat yapılması istenmiştir. Bu etkinlik hedef kültüre ait mesleklerin iş tanımlarının, kaynak kültürle karşılaştırabilmesine imkan vermektedir.

“İşaretleyelim, düzeltelim” bölümünde “Bayan Taksici” başlığı altında bir röportaja yer verilmiştir. Gazeteci, taksi sürücüsü Nevin Sağlam’a mesleği ile ilgili sorular sormuştur. Sonrasında verilen cümlelerin röportajda yer alıp almadığı sorulmuş, Nevin Hanım’ın hayatına dair ifadeler verilmiş ve cevap istenmiştir. Bu bölüm günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden örnek içermesi bakımından önemlidir.

Örnek:

Nevin Hanım, çok ilginç bir işiniz var.

“Tanıtalım” bölümünde bu defa öğrencilerin Nevin Hanım’ı tanıtması istenmiştir.

4.2. Dünden Bugüne

“Tamamlayalım” bölümlerinde boşlukların uygun eklerle doldurulması istenmiştir. “Doğrusunu işaretleyelim” bölümünde dil bilgisi konusu doğrultusunda

doğru cümlenin işaretlenmesi istenmiştir. “Tümce oluşturalım” bölümünde ise şimdi ve önce ifadeleriyle hikâye kipini kullanarak kelimeler oluşturulmasına istenmiştir. Dil bilgisi olarak hikâye kipi konusu işlenmiştir. Ağırlıklı olarak dil bilgisi konusunun pekiştirilmesine yönelik etkinlikler yer almaktadır. Bu bölümde coğrafya ve mekân kategorisine ait unsur yer almaktadır.

Örnek:

Geçen yaz tatilde **Alanya**...

Ayrıca edebiyat sanat ve kültür kategorisinden ögeye rastlanmıştır. Dünyaca tanınan şarkıcının isminin etkinlikte yer alması hedef kültürün tanıtımı açısından önemlidir.

Örnek:

Tarkan ilk şarkısıyla çok meşhur...

“Yerleştirelim” bölümünde kelimelerin cümlelerdeki boşluklara dil bilgisi konusu doğrultusunda yerleştirilmesi istenmiştir. Coğrafya ve mekân kategorisine ve kişiler arası ilişkiler kategorisinin kişi alt ögesine yer verilmiştir. Birçok kültürel unsuru içermesi bakımından önemlidir.

Örnek:

Siz geçen yaz tatilde **Bodrum’da** mıydınız?

Sen **Cem’le** eskiden de böyle...

Ben 5 yıl önce **Türkiye’de Türkçe** öğrendim.

Öğretmenlerimiz **Türk’tü**.

“Eşleştirelim” bölümünde görseller numaralanmış ve uygun anlatımla eşleştirilmesi istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürler kategorisine rastlanmıştır.

Örnek:

Panoda “**Londra** uçağı iki saat gecikmeli” yazısını gördüm.

“İşaretleyelim” bölümünde ünlü tiyatrocu Yıldız Kenter’in otobiyografisine yer verilmiştir. Metinde geçen “Bana göre tiyatro ile ilgilenmek dünyanın ortasında durmak demektir.” cümlesi başlangıç seviyesinde dil öğrenen bireyin anlamlandıramayacağı, hedef dilin anlam zenginliği yansıtan bir cümledir. Ayrıca metinde sinema kültürümüze yönelik “Altın Portakal” ödülüne değinilmiştir. Metinde birçok kültürel unsur yer almaktadır.

Örnek:

Yıldız Kenter (Edebiyat-Sanat ve Müzik/ Sanat)

1959 yılında kardeşim **Müşfik Kenter** ile **İstanbul’a** gittim. (Edebiyat-Sanat ve Müzik/ Sanat) (Coğrafya ve Mekân)

İlkokuldan sonra **Ankara Devlet Konservatuarı’na** kayıt yaptırdım. (Edebiyat-Sanat ve Müzik/ Sanat)

Bir yıl sonra birlikte “**Kent Oyuncuları Topluluğu**”nu kurduk. (Edebiyat-Sanat ve Müzik/ Gösteri Sanatları)

1928 yılında **İstanbul’da** doğdum. (Coğrafya ve Mekân)

Naci Bey diplomattı. . (Günlük Yaşam/ Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

Sonraki yıllarda **Amerika Birleşik Devletleri** ve **İngiltere’de** eğitim ve oyunculuk üzerine çalışmalar yaptım. (Farklı Kültürler)

Sinema oyuncusu olarak üç kez ‘**Altın Portakal**’ ödülü aldım. (Edebiyat-Sanat ve Müzik/Diğerleri)

Tiyatroya da **Ankara Çocuk Kulübü’nde** başladım. . (Edebiyat-Sanat ve Müzik/ Sanat)

Yıldız Kenter’in otobiyografinden sonra anlatılanlara yönelik ifadeler verilmiş ve doğru yanlış seçimi yapılması istenmiştir.

“Yakın anlamlısını bulalım” kısmında verilen ifadenin yakın anlamlısının seçenekler arasından işaretlenmesi istenmiştir. Benzer anlamlara gelen, farklı kelimelerin öğretilmesi hedef dilin anlatım zenginliğini yansıtmaktadır.

“Açıklayalım” bölümünde verilen ifadelerin otobiyografi doğrultusunda açıklanması istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde bölünmüş cümlelerin anlam bütünlüğüne göre eşleştirilmesi istenmiştir.

4.3. Anılar

“Yanıtlayalım, işaretleyelim” bölümünde “Geçmişten Günümüze” başlıklı metinle ilgili soruların cevaplanması istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde eski fotoğraf makinesi ve eski radyo ile ilgili anlatımlarda eksik bırakılmış yerlerin tamamlanması istenmiş ve konu görsellerle desteklenmiştir. Hedef kültürün geçmişi hakkında bilgi vermektedir.

“Karşılaştıralım” bölümünde eski ve yeninin karşılaştırılması istenmiştir. Bu bölümde öğrenci verilen cismin kendi kültüründeki bugünü ve geçmişini anlatacak, kültürlerarası etkileşime katkı sağlayacaktır.

Dil bilgisi olarak şimdiki zaman konusu ele alınmış konu örnek cümlelerle pekiştirilmiştir.

“Yanlış çizelim” bölümünde “Ben Çocukken” başlıklı metinde cümlelere ikişer tane yüklem verilmiş ve yanlış olanın çizilmesi istenmiştir. Geçmişteki anıyı anlatan bu metinde şimdiki zaman ve hikâye kipinin kullanılmasının pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca bu bölümde dil bilgisi olarak ulaçlar konusu da verilmiş “Tamamlayalım” bölümlerinde ulaçlı cümleler kurdurma, uygun ulaç yazma becerilerini kazandırmak amaçlanmıştır. Bu bölüm günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmîyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden örnek içermesi bakımından önemlidir.

Örnek:

Ayşe Hanım, biliyor musunuz?

“Tamamlayalım” bölümünde “Anneannemin Fotoğraf Albümü” başlıklı metinde cümlelerin yüklemelerine uygun eklerin getirilmesi istenmiştir. Birleşik zamanlı

yüklemler konusunun pekiştirilmesi hedeflenmiş, anlatım görsellerle desteklenmiştir. Standart fotoğraflar kullanılmış, bu fotoğraflarda Türk kültürüne özgü görüntüler yer almamıştır.

Dil bilgisi olarak bağlaçlar-ilgeçler konusu işlenmiştir. Soru ve cevaptan oluşan “Tamamlayalım” bölümünde de boş bırakılan cümlelere uygun edat ve bağlaçların getirilmesi istenmiştir. “Yanıtlayalım” ve “*ile* ile yerleştirelim” bölümlerinde de edat kullanımının pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

5. ÜNİTE: AFİYET OLSUN

Bu ünite de miktar birimlerini tanıma, pişirme yöntemlerini söyleme, zıt anlamlı sözcükleri söyleme, eşleştirme, adres sorma söyleme, alışveriş yöntemlerini bilme, karşılaştırma ve eşleştirme, tablo okuma becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak emir kipi, istek kipi, sıfatlaştırma, karşılaştırma ve üstünlük konuları ele alınmıştır.

Bu ünite: ”Ne Yiyelim?”, “Ne Alırsınız?”, “ Dünya Mutfakları” başlıklı üç bölümden oluşmaktadır.

5.1. Ne Yiyelim?

“Dinleyelim, yerleştirelim” bölümünde Mert ve Volkan arasında geçen telefon konuşmasına yer verilmiştir. Öğrencilerden verilen kelimeleri konuşmada boş bırakılan yerlere uygun şekilde yerleştirmeleri ve yapılan işleri tabloda işaretlemeleri istenmiştir. Diyalogda verilen kişi isimlerinin Türkçe olması kültür aktarımı açısından önemlidir.

Örnek:

Ceren meyve de alsın diyor.

Alo **Volkan**, ben şimdi marketteyim.

Volkan, Mert’e...

“Tamamlayalım” bölümünde kip ekleri eksik bırakılmış cümlelerin anlama uygun olarak istek veya emir kipi ile tamamlanması istenmiştir.

“Sözcükleri yerleştirelim” bölümünde çeşitli gıda maddelerinin görselleri verilmiş başlangıçta verilen miktar ifadelerin uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir.

“Yanıtlayalım” bölümünde “Gıda Alışverişinde” başlıklı alışveriş için öneri listesi verilmiştir sonrasında konuyla ilgili sorular sorulmuştur.

“Yerleştirelim” bölümünde farklı pişirme ve parçalama teknikleri verilmiş cümlelerde uygun boşluklara yerleştirilmesi istenmiştir.

“Sıralayalım” bölümünde “Beraber Pişirelim” başlığı altında yaprak sarmasının yapılış aşamalarının görselleri karışık olarak verilmiş, malzemeleri yazılmış öğrencilerden sıralaması ve yapılan yemeğin adının yazması istenmiştir. “Yaprak sarma” Türk kültürüne ait bir yemektir. Kelime olarak kullanılmayıp adının öğrenciler tarafından bulunması istenmiştir. Türk mutfağını yansıtan günlük yaşam/ yiyecek içecek alt kategorisini örneklendirmektedir. “Bir yemek tarif edelim” bölümü ile öğrencilerden bir yemeğin malzemelerini ve tarifini yazmaları istenmiştir. Bu etkinlikle de kültürlerarası etkileşim hedeflenmektedir.

5.2. Ne Alırsınız?

“Okuyalım yanıtlayalım” bölümünde “Çınar Restoran” başlıklı Hülya, Oğuz ve garson arasında geçen konuşmaya yer verilmiştir. Kişi isimlerinin Türkçe olması kültür aktarımı açısından önemlidir. Anlatım görselle ve fiyat detaylı menü ile desteklenmiş, sonrasında öğrencilere siparişler ve gelecek hesap sorulmuştur. Türk kültürüne ait yemekler, yalnızca menüde yer almakta yemeklere dair görsel ya da bilgi bulunmamaktadır. Yemek kültürümüzün tanıtımını sağlamamaktadır.

“Yazalım” bölümünde ana yemekler ve içecekler kısmı verilmiş menünün tatlılar bölümünün yazılması istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerde ekleri eksik bırakılmış kelimelerin sıfatlaştırma konusuna uygun şekilde tamamlanması istenmiştir.

“Zıt anlamlısını işaretleyelim” bölümünde kelimelerin olumsuz şekli ve zıttı verilmiş, öğrencilerden kelimenin zıt anlamlısını işaretlemesi istenmiştir.

“Yemeğe davet edelim, nasıl bir yer olsun?” bölümünde farklı yemek mekânlarının isimleri verilmiş, lokantalara özgü farklı özellikler listelenmiştir. Bu bölümde kullanılan Çin lokantası ve İtalyan lokantası evrensel kültürü yansıması açısından önemlidir.

“Adres bulalım” bölümünde, cadde ve bina yerleşimlerinin olduğu bir görsel verilmiş binaların yanında, sağında, solunda, karşısında bulunan binaların bilgisi verilmiş ve görselle ilgili sorular sorulmuştur. Burada özellikle adres sorma, adres tarif

etme becerilerini içeren cümleler kullanılarak, öğrencilere gerçek hayatta sık sık karşılaşılabilecek önemli bir iletişim becerisinin kazandırılması hedeflenmiştir.

“Telefonla sipariş verelim” bölümünde, müşteri ve pizzacıya ait yönergeler verilmiş ve öğrencilerden uygulama yapmaları istenmiştir. Günlük yaşamda karşılaşılabilecek temel iletişim becerilerini içermesi açısından önemlidir.

“Tamamlayalım” bölümünde “Nasıl Ödeyeceksiniz?” başlığı altında Korhan ve satıcı arasında geçen diyaloga yer verilmiş, metinde bırakılan boşlukların uygun ödeme şekilleri ile doldurulması istenmiştir. Alışverişte iletişim becerileri kazandırması açısından önemlidir.

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Nasıl Alışveriş Yapıyoruz?” başlığı altında Türkiye’de alışveriş anlatılmış metinle ilgili ifadelerle doğru-yanlış alıştırmalarına yer verilmiştir. Bu metin Türkiye konusunu işleme açısından, kültür aktarımı açısından önemlidir. Hedef kültüre ait alışveriş becerisini öğrencilere sunmaktadır.

“Eşleştirelim” bölümünde verilen ifadelerin uygun görsellerle eşleştirilmesi istenmiştir.

“Yanıtlayalım” bölümünde öğrencilere ülkelerindeki alışverişe yönelik sorular sorulmuştur. Kültürlerin aktarımı ve karşılaştırılması açısından önemlidir.

5.3. Dünya Mutfakları

“Okuyalım yanıtlayalım” bölümünde Coşkun Aral’ın “Bir Gezginin Gözüyle Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız” başlıklı dünya mutfakları konulu yazısına yer verilmiş, konuyla ilgili soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenmiştir. Farklı kültürler kategorisinden birçok unsura yer verilerek evrensel kültür aktarımı hedeflenmiştir. Metne yönelik olarak farklı yemek fotoğrafları kullanılmıştır. Hedef kültüre ait olan “Adana kebab ve döner” görsellerinin bilgisinin metinde yer almaması dikkat çekicidir.

Örnek:

Arap mutfağının en ünlü yemeği kebab.

Dünya mutfaklarının başında **Çin** mutfağı geliyor.

İtalyanların geleneksel mutfağında makarna, spagetti ve pizza gibi unlu yiyecekler ön planda.

Fransız mutfağı peynir çeşitleriyle ünlü.

Uzak Doğu mutfak kültüründe en önemli yiyecek pirinç ve soya fasulyesi.

Ya **Japon** usulü çiğ balık.

“Sıralayalım, tartışalım” bölümünde yemek listesinde verilenlerin ikram sırasına göre düzenlenmesi istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde pişirme yöntemlerinin uygun malzemelerle eşleştirilmesi istenmiştir.

“Tabloya göre yanıtlayalım” bölümünde Aslıhan, Orhan, Pınar ve Demet’in özellikleri verilmiş ve tablo okuyarak karşılaştırma ve üstünlük ifadelerini kullanarak soruların cevaplanması istenmiştir. Kullanılan isimlerin Türkçe olması kültür aktarımı açısından önemlidir.

“Eşleştirelim” bölümünde Osman Müftüoğlu’nun “Uzmanından Kaliteli Bir Hayat İçin 10 Emir” başlıklı yazısına yer verilmiş, 10 emirin uygun açıklamalarla eşleştirilmesi istenmiştir.

“Haftalık menü hazırlayalım” bölümünde ölçü, içecek ve yemek listelerinin eşleştirilmesi istenmiştir.

“Bir araba seçelim ikinci el oto” bölümünde farklı model arabaların nitelikleri, satıcısı, fiyatları verilmiştir. Alışveriş kültürünün yerleştirilmesi açısından önemlidir.

“Eşleştirelim yazalım kim kimdir?” bölümünde fotoğraftaki kişilerin dinleme metninden yola çıkılarak isimlerinin yazılması istenmiştir.

“Kendimizi tarif edelim” bölümünde çeşitli sıfatlar verilmiş ve öğrencinin kendini tarif etmesi istenmiştir.

6. ÜNİTE: BÜROKRASİ HER YERDE

Bu ünite bürokrasi ile ilgili temel kavramları anlama, dilek ve şikâyet yazma, günlük yaşamda karşımıza çıkacak olumsuzluklar karşısında yapabileceklerimiz, yol tarif etme becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak durum eki, ilgi eki, bağlaçlar ve şimdiki zaman konuları işlenmiştir.

Bu ünite: “Sayın Yetkili”, “Başımız Dertte”, “Yardım İstiyorum” başlıklı üç bölümden oluşmaktadır.

6.1. Sayın Yetkili

“Yerleştirelim ve altını çizelim” bölümünde “Türkiye’de İlk Günüm” adlı metinde İsaabel’in Türkiye’deki ilk günleri anlatılmakta ve bu metinle ilgili boşlukları doldurma ve metne göre yazma alıştırmalarına yer verilmiştir. İsaabel ismi kültürler arası ilişkiler kategorisine örnektir.

“Tahmin edelim, anlatalım” bölümünde sosyal ve bürokratik işler verilmiş ve öğrencilerden ne yapmaları gerektiğini açıklamaları istenmiştir.

“Tamamlayalım, bulalım” bölümünde Ayşe ve fotoğrafçı arasında geçen diyaloga yer verilmiş ve öğrencilerden konuşmadaki boşlukları doldurmaları istenmiştir.

“Yanlış çizelim” bölümünde işaretli kelimelere durum eklerinin uygun şekilde getirilmesi istenmiştir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt kategorisi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Şimdi son konuşmacımız **Mehmet Öztürk**’ü dinliyoruz.

“Eşleştirelim, işaretleyelim” bölümünde kimlik ve faturalara dair görseller verilmiş hangisinin ne olduğunu numaralarla belirtilmesi istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürel öğelere yer verilmiştir.

Örnek:

Derya Atmaca, Mustafa Atmaca(Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler)

Ash Doruk(Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler)

Emre Yurdakul (Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler)

Zuhal Akın (Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler)

Anadolu Üniversitesi'nde öğrenci. (Değerler ve Eğitimi/Eğitim)

Maltepe'de oturuyor. (Coğrafya ve Mekân)

“Tamamlayalım, eşleştirelim” bölümünde kadın ve erkek arasında geçen diyaloglara yer verilmiş boşlukların uygun yer ve ulaşım araçlarına ait ifadelerle doldurulması istenmiştir. Bu bölümde coğrafya ve mekân kültür kategorisine örnek verilmiştir.

Örnek:

İyi günler **Konya**'ya iki bilet istiyorum.

“Yanlığı çizelim” bölümünde verilen bölümlerin dilek mi/ şikâyet mi olduğunun öğrenci tarafından işaretlenmesi istenmiştir.

“Anlatalım” bölümünde uygun şekilde dilek ve şikâyet yazılması istenmiştir. Temel yaşam becerisi kazandırmak amacıyla hazırlanmış bir etkinliktir.

6.2. Başımız Dertte

“Yerleştirelim, yanıtlayalım” bölümünde “ Trafik Kazası” başlıklı metin verilmiş bu metinle ilgili boşlukların verilen kelimelerle doldurulması, metinle ilgili soruların cevaplanması ve verilen tabloda eylemlerin işaretlenmesi istenmiştir.

“Öneride bulunalım” bölümünde verilen durumlar karşısında ne yapılabileceğinin yazılması istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde verilen anlatımların uygun kurum ve yerlerle eşleştirilmesi istenmiştir.

“Yanıtlayalım, kontrol edelim” bölümünde “Karakolda” başlıklı metinde polis ve adam arasında geçen diyaloga yer verilmiş boşlukların dinleme etkinliği doğrultusunda doldurulması istenmiştir.

“Bir öykü oluşturalım” bölümünde yedişer tane kişi, yer, olay, zaman ögesi sıralanmış öğrencilerden seçimleri doğrultusunda öykü oluşturulması istenmiştir.

“Bulalım, tamamlayalım” bölümünde bulmaca içerisinde bulunan kelimelerin uygun cümlelere yazılması, karışık harflerden kelime oluşturulması istenmiştir.

“Tamamlayalım, yeniden yazalım” bölümünde şimdiki zamanla kurulmuş cümlelerin zaman eki kullanmadan aynı anlama gelecek şekilde yazılması istenmiştir.

Bu bölüm çoğunlukla günlük hayatta karşılaşılabilecek kaza durumunda yapılabilecekler, şikâyet yazma, dilekçe yazma, oturma izni uzatma vb. temel yaşam becerilerini kazandırmaya yöneliktir.

6.3. Yardım İstiyorum

“Okuyalım, tamamlayalım” bölümünde “Paketiniz Var” başlıklı bölümde kurye ve adam arasında geçen diyaloga yer verilmiş bu metinle ilgili boşlukların verilen kelimelerle doldurulması istenmiştir.

“Okuyalım, yanıtlayalım” bölümünde Murat ve Ali arasında geçen diyaloga yer verilmiş ve metinle ilgili soruların cevaplanması istenmiştir. Murat ve Ali kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt ögesine örnektir.

“Yeniden yazalım” bölümünde öğrencilerden verilen cümleleri ilgi eki kullanarak yeniden yazması istenmiştir. Öğrencilerin ilgi ekinin kullanımını kavramaları amaçlanmıştır.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerde verilen boşlukların ilgi ekleri kullanılarak uygun şekilde tamamlanması istenmiştir. İlgi ekinin kullanımının pekiştirilmesi amaçlanmıştır.

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde verilen diyalogların tamamlanması istenmiştir.

“Yerleştirelim, tamamlayalım” bölümünde ilgi ekiyle oluşturulmuş zaman belirten kelimelerin cümlelerdeki boşluklara uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir. Etkinlik ilgi ekinin kullanımını pekiştirmeye yöneliktir.

“Yolu tarif edelim” etkinliğinde sokak şeması verilmiş Murat telefonda Oya’ya yer tarif etmiş, öğrencilerden şemaya göre üç farklı yeri tarif etmesi istenmiştir. Oya ve Murat kişiler arası ilişkiler/kişiler alt ögesine örnektir. Öğrencinin hedef kültürde sıkça karşılaşıacağı bir duruma hazırlanması açısından önemlidir.

“Eşleştirelim, başlığı yazalım” bölümünde iki film iki roman anlatımı ve görseller verilmiş ve verilen başlıkların ve görsellerin metinlerle eşleştirilmesi istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürler kategorisine ait kültürel unsurlara yer verilmiştir.

Örnek:

1907’de **Sholem Aleichem** yazdı.

1964’te **Broadway’de** seyircilerle buluştu ve bir müzikal klasiği oldu.

1971’de **Norman Jewison** filme çekti.

Balzac’ın en güzel kitaplarından biridir.

Filmin kahramanı **Laura(Julia Roberts)** ve **Martin(Patric Bergin)** 4 yıllık evli bir çifttir.

“**Tahran’da** altın bir kafeste gibiydim. Çok yalnızdım.”

7. ÜNİTE: GELECEK DE BİR GÜN GELECEK

Bu üniteye geleceğe yönelik plan yapma, gelecekte yapılacakları anlatma, plan yapma, kelimeler arasından farklı olanı seçme becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi konusu olarak gelecek zaman, ilgeçler, hikâye kipi, eşitlik ve görelilik ekleri konuları ele alınmıştır.

Bu ünite: “Planınız Ne?”, “Neler Olacak?”, “Böyle Mi Olacaktı?” başlıklı üç bölümden oluşmaktadır.

7.1. Planınız Ne?

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “ Büyük Ödül” başlıklı metinde sunucu ve Suzan Demir arasında geçen diyaloga yer verilmiş ve öğrencinin metinle ilgili sorulara cevap vermesi istenmiştir. Ayrıca bu bölüm günlük yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisine örnek içermesi bakımından önemlidir.

Örnek:

Tebrikler **Suzan Hanım!**

“Tamamlayalım” bölümünde eksik bırakılmış cümlelerin uygun eylem ve gelecek zaman eklerini kullanarak tamamlanması istenmiştir. Bu bölümde kullanılan Can ve Canan isimleri kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt ögesini örneklendirmektedir.

“Yanlış çizelim” bölümünde cümlelerde eylem iki farklı zaman kipiyle çekimlenmiş ve yanlış olan eylemin çizilmesi istenmiştir. Bu bölümde amaç gelecek zaman kipinin kullanılmasını kavratmaktır.

“Yerleştirelim” bölümünde cümlelerde eksik bırakılan yerlerin uygun zaman ifadeleriyle tamamlanması istenmiştir.

“Tümce yazalım” bölümünde verilen görsellerde ne olacağının öğrenciler tarafından anlatılması istenmiş gelecek zamanlı kiplerin kullanılmasının pekiştirilmesi hedeflenmiştir.

“Planlarımızı anlatalım” bölümünde verilen ifadelerin ne yapacağım yönergesiyle tamamlanması istenmiş ve gelecek zamanlı cümle kurma becerisinin kullanılmasının pekiştirilmesi hedeflenmiştir.

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde üç farklı metin ve görseller verilmiş metne dair soruların cevaplanması istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürel öğelere örnek verilmiştir.

Murat yarın önemli bir konferansa katılacak. (Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler)

Ender altı ay sonra üniversiteden mezun olacak. (Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler)

Duygu Hanım bir moda tasarımcısı. (Günlük Yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

“Yerleştirelim” bölümünde verilen zaman ifadelerinin günlük plan, haftalık plan ve yıllık plan şeklinde gruplandırılması istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde yarım bırakılmış cümlelerin geleceğe dair tamamlanması istenmiş, gelecek zamanlı anlatımların kullanılmasını pekiştirmeyi amaçlamıştır.

“Dinleyelim, düzeltelim” bölümünde “Düğün Hazırlığı” başlığı altında iki ay sonra evlenecek olan Selin hakkında bilgi verilmiştir. Selin ismi kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt ögesine örnektir.

“Soralım, anlatalım” bölümünde öğrencilere arkadaşlarına sorular sorması ve bu doğrultuda plan yazması istenmiştir.

7.2. Neler Olacak?

“İşaretleyelim” bölümünde “Bebeğimiz Olacak” adlı metinde Cenk ve Ayşegül’ün doğacak bebeklerine dair hayallerini anlatan bir metin verilmiştir. Sonrasında dinleme metninden Cenk ve Ayşegül’ün çocuklarına dair hayallerini verilen kutulardan işaretlemeleri istenmiştir. Cenk ve Ayşegül isimlerinin kullanılması kişiler arası ilişkiler/ kişiler ögesine örnektir.

“Tamamlayalım” bölümünde öğrencilerden boş bırakılan yerlere uygun kiplerini getirmeleri istenmiştir.

“Tümce oluşturalım” bölümünde verilen kelimelerden gelecek zamanda çekimlenmiş cümleler kurmaları istenmiştir. Öğrencilerin dil bilgisi konusunu daha iyi kavramaları amaçlanmıştır.

“Yerleştirelim” bölümünde verilen kelimelerin cümleler bırakılan boşluklara yerleştirilmesi istenmiştir. Kişiler arası ilişkilerden selamlaşma ifade ve davranışları alt ögesine örnek verilmiştir.

Örnek:

Falcı “Yakında evleneceksin.” dedi. **İnşallah!**

“Okuyalım, eşleştirelim” bölümünde “İdoller, Hevesler” başlığı altında dört tane kısa metin verilmiş görsellerle anlatımlar desteklenmiştir. Verilen tabloda anlatımların hangi yaş dönemine ait olduğunu öğrencilerin işaretlemesi istenmiştir. Günlük yaşam ögesinin spor alt ögesine örnek kültürel ögeye yer verilmiştir.

Örnek:

Arda Turan gibi bir futbolcu olacağım.

“Yerleştirelim” bölümünün ilk kısmında boş bırakılan yerlere uygun zamirlerin getirilmesi ikinci kısmında edat ilgisine uygun şekilde verilen kelimelerin yerleştirilmesi istenmiştir.

“Tümce kuralım” bölümünde “Nasıl Biri?” başlığında ilgi ilişkisi doğrultusunda cümlelerdeki boşlukların doldurulması istenmiştir.

“Okuyalım, eşleştirelim” bölümünde “Burçlar” başlığında tüm burçların özellikleri sıralanmış metne yönelik soruların cevaplanması istenmiştir. Evrensel kültürü yansıtmaktadır.

“Anlatalım” bölümünde “ On Yıllık Planlarım” başlığında öğrencilerden, “eğitim, kariyer, hobiler, aşk, para, aile” konularını içeren bir anlatım yapılması istenmiştir.

7.3. Böyle Mi Olacak?

“Yerleştirelim, dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde “Ne Yapacaktık, Unuttun Mu?” başlığında Nil ve Serdar arasında geçen bir telefon konuşmasına yer verilmiş konuşmayla ilgili doğru yanlış sorularının cevaplanması istenmiştir. Kullanılan isimlerin Türkçe olması kişiler arası ilişkiler ögesinin kişiler alt ögesine örnektir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerde bırakılan boşlukların gelecek zaman kipiyle uygun şekilde doldurulması istenmiştir. Dil bilgisi konusunun pekiştirilmesine yöneliktir.

“Yerleştirelim” bölümünde öğrencilerden “ama, fakat” kelimeleriyle verilmiş cümlelerin birinci cümlelerinin seçilmesi istenmiştir.

“Yeniden yazalım” bölümünde öğrencilerden verilen cümlelerin gelecek zaman kipiyle yeniden yazılması istenmiştir.

“Tamamlayalım, işaretleyelim” bölümünde “ Hayalim Bu Değildi” başlığında Ahmet ve Gizem arasında geçen konuşmaya yer verilmiş ve öğrencilerden metne dair doğru yanlış sorularına cevap vermesi istenmiştir. Kullanılan isimler kişiler arası ilişkiler/kişiler alt ögesine örnektir.

“Yanlış çizelim” bölümünde cümleler iki yükleme verilmiş öğrencilerden yanlış olanı çizmesi ve ilgili cümleyi bulması istenmiştir.

“Okuyalım, eşleştirelim” bölümünde “20. Yüzyılın Ortalarından 2000’li Yıllara Ait Tahminler” adlı metin verilmiş metnin görsellerle ilişkilendirilmesi istenmiştir.

“Tahmin edelim” bölümünde “Gelecekte Nasıl Olacak?” başlığı altında sıralanmış kelimelerden yola çıkarak öğrencilerden geleceğe dair öngörülerde bulunmaları istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerde bırakılan boşluklara uygun şekilde eşitlik eki getirilmesi istenmiştir. Eşitlik ekinin kullanılmasını pekiştirmek amaçlanmıştır.

“Farklı sözcüğü bulalım” bölümünde eşitlik eki almış kelimelerden tür bakımından farklı olanın işaretlenmesi istenmiştir.

“Yerleştirelim, sürdürelim” bölümünde “Kampta” başlıklı metinde boş bırakılan yerlere verilen kelimelerin uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir. Birçok kültürel unsura yer verilmesiyle kültür aktarımı açısından önemli yere sahiptir.

Örnek:

Çince, İngilizce, Almanca (Farklı Kültürler)

Mustafa’ya göre İstanbul çok pahalı. (Kişiler arası İlişkiler/ Kişiler) (Coğrafya ve Mekân)

Geçen hafta arkadaşım **Deniz** beni bir kampa davet etti. (Kişiler arası İlişkiler/ Kişiler)

Onur’la ben etleri pişirdik. (Kişiler arası İlişkiler/ Kişiler)

8. ÜNİTE: RİVAYET ODUR Kİ...

Bu bölümde masal yazma, ilan okuma, metin tamamlama, yeniden yazma, devamını yazma, sözcük yerleştirme becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak geçmiş zaman, koşaç tümcesi, şimdiki zaman, gelecek zaman, pekiştirme konuları ele alınmıştır.

Bu ünite: “ Bir Zamanlar”, “Öyle Miymiş?”, “Ne Olmuştur?” başlıklı üç bölümden oluşmaktadır.

8.1. Bir Zamanlar

“Yerleştirelim, eşleştirelim” bölümünde “Evvel Zaman İçinde” başlığı altında evrensel kültürde bilinen dört masal bölümü verilmiş, öğrencilerden masalların isimlerinin bulunması ve verilen görsellerle eşleştirilmesi istenmiştir.

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Nergis” başlıklı bir efsane anlatılmış öğrencilerden konuyla ilgili doğru yanlış sorularına cevap vermesi istenmiştir. Burada farklı kültürler kategorisine ait kültürel unsurlara yer verilmiştir.

Örnek:

Efsaneye göre **Eko** adında bir peri kızı bir gün bir avcı görmüş ve ona hemen aşık olmuş, çünkü **Narkissos** adlı avcı çok yakışıklıymış.

Olimpos Dağı’ndaki tanrılar **Narkissos’a** çok kızmışlar ve onu cezalandırmaya karar vermişler.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerdeki boşlukların öğrenciler tarafından doldurulması istenmiş, geçmiş zaman kipinin kullanılmasını pekiştirmeyi amaçlamıştır.

“Bir masal oluşturalım” bölümünde kelimeler verilmiş öğrencilerden bu kelimeleri kullanarak masal yazmaları istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerdeki eksikliklerin rivayet kipi kullanılarak tamamlanması istenmiştir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt ögesine örnekler verilmiştir.

Örnek:

Dün akşam **Okan** ve **Eray** sinemaya gitmişler.

Aaa! **Aslı** evli....?

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde dinleme metni olarak bir hikaye verilmiş öğrencilerden metinle ilgili soruları cevaplaması ve seçeneklerden arasından başlık seçmesi istenmiştir.

“Aktaralım bölümünde” öğrencilerden birinci kişinin ağzından yapılan anlatımı üçüncü kişinin ağzından yapmaları istenmiştir.

“Okuyalım, yanıtlayalım” bölümünde “Ah Tamara!” isimli efsane anlatılmış ve metinle ilgili sorular sorulmuştur. Bu bölümde ülkemizin kültür varlıklarından olan Aktamar Adası efsanesi yer almaktadır.

Örnek:

Efsaneye göre, bugün **Van Gölü’ndeki Aktamar** adasında çok eskiden bir babayla kızı yaşıyormuş. (Coğrafya ve Mekân)

Tamara çok güzel bir kızmış.(Kişiler Arası İlişkiler/Kişiler)

“Yeniden yazalım, anlatalım” bölümünde öğrencilerden efsanenin sonunu değiştirmeleri ve yeniden yazmaları istenmiştir. Yazma becerilerini geliştirmeye yönelik bir etkinliktir.

8.2. Öyle Miymiş?

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde “Yıldız Yağmuru” başlıklı adam ve kadın arasında geçen bir diyaloga yer verilmiştir ve boşlukları öğrencilerin tamamlaması istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümleler verilmiş eylemlere uygun kip eklerinin getirilmesi istenmiştir. Bu bölümün amacı şimdiki zaman ve gelecek zaman kipinin kullanımı pekiştirmektir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt ögesine örnek verilmiştir.

Örnek:

Serpil sinemaya niçin gelmedi?

“Bilgi verelim” bölümünde “O Devirlerde” başlıklı geçmişte haberleşme araçlarını anlatan bilgilendirici bir metin verilmiştir.

“Tamamlayalım, sürdürelim” bölümünde tarihte mektupları anlatan bir metin verilmiş öğrencilerin boşlukları tamamlaması, geçmişte hesap makinası ve ulaşım taşıma araçları konulu metinler yazmaları istenmiştir. Bu bölümde değerler ve eğitimi kültür kategorisinin dil ve tarih bilinci/ sevgisi alt ögesine örnek verilmiştir.

Örnek:

Bu yüzden **Hitler** sadece çok önemi durumlarda birbirlerine mektup

“Yerleştirelim” bölümünde cümleler verilmiş boşluklara verilen kelimelerin uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir.

“Okuyalım, doğrusunu yazalım” bölümünde “Dedikodu İçin En Uygun Zaman” başlıklı araştırma yazısı verilmiş, verilen ifadelerin metne göre doğru şekilde yazılması istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde yüklemeleri eksik bırakılmış cümlelerin, uygun yüklemeler seçilerek tamamlanması istenmiştir. Ayrıca burada birden fazla kültür unsuruna rastlanmıştır.

Örnek:

Robert Türkiye’de okumak için **Türkçe** öğreniyormuş. (Farklı Kültürler)
(Coğrafya Mekân)

Aysel Hanım az önce telefon etti.(Günlük Yaşam/ Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

Bugün **Ahmet** aradı. (Kişiler arası ilişkiler/kişiler)

“Okuyalım, yazalım” bölümünde “İster İnan, İster İnanma” başlıklı geleceğe dair öngörü niteliği taşıyan üç metin verilmiş anlatımlar görsellerle desteklenmiştir.

“Bir tane de biz ekleyelim” bölümünde öğrencilerden gelecekte olması muhtemel bir “çözüm, buluş, icat” konulu yazı yazmaları istenmiştir.

8.3. Ne Olmuştur?

“Eşleştirelim, işaretleyelim” bölümünde “Kapadokya” başlıklı Kapadokya’nın anlamını, oluşumunu, özelliklerini anlatan metin verilmiş konuyla ilgili doğru, yanlış sorularının cevaplanması istenmiştir. Anlatım görsellerle desteklenmiştir. Bu metin, coğrafya-mekân kategorisine ait birçok kültürel unsura yer verilmesiyle kültür aktarımı bakımından önemli bir yere sahiptir. Ayrıca UNESCO’nun Dünya Kültürel Miras

Listesi'nde yer alan doğal oluşum Kapadokya'nın tanıtımı kültürümüz açısından önemlidir. ,

Örnek:

Göreme'de büyük bir açık hava müzesi; **Zelve Vadisi'nde** bisiklet turlarına, at sırtında gezilere ve uzun yürüyüşlere uygun doğa; **Avanos'ta** ziyaretçiler için çömlek atölyeleri; **Soğanlı Köyü'nde Kubbeli Kilise**, **Ortahisar'da** bir kale, **Ürgüp'te** ise çok sayıda şarap mağazası bulunmaktadır.

Kapadokya adı Pers dilinde “Güzel Atlar Ülkesi” demektir.

“Yerleştirelim” bölümünde “Bir Kent” başlıklı bir metin verilmiş boşlukların uygun kelimelerle tamamlanması istenmiştir. Coğrafya-mekân kategorisine ait birçok kültürel unsura yer verilmiştir.

Örnek:

Bahkesir, küçük kasabaları ve doğal güzellikleriyle eskiden beri ziyaretçileri büyülemektedir.

Edremit ve **Altınoluk**(Oksijen Cenneti) bu yöredeki kasabalardan...

Akçay da şifalı kaynak sularıyla başka bir kaplıca merkezidir.

Bölgedeki ilginç bir başka yer de **Bandırma** yakınlarındaki **Kuş Cenneti'dir**.

“Tamamlayalım” bölümünde “Biliyor Musunuz?” başlığıyla evrensel kültüre dair ilginç bilgiler verilmiş, öğrencilerden cümlelerin eksikliklerini tamamlaması istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürler kategorisine ait kültürel unsurlara yer verilmiştir.

Örnek:

Güney Kore'nin başkenti **Seul**, **Kore** dilinde ‘başkent’ anlamındadır.

Sahra Çölü'ndeki Tidikelt kasabasında on yıl boyunca hiç yağmur...

Eiffel Kulesi'nin tepesine kadar 1665 basamak var.

Rodin'in ünlü “Düşünen Adam”ı **İtalyan** şair **Dante**...

Dünyanın en yüksek şelalesi **Angel Falls Venezuela**'da...

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde gazete ilanları verilmiş ve ilanların özelliklerine yönelik şemada işaretleme yapılması istenmiştir. Bu bölümde değerler ve eğitimi kategorisinin eğitim alt ögesi örneklendirilmiştir.

Boğaziçi Üniversitesi ya da **ODTÜ** mezunu

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde dinleme metni doğrultusunda doğru yanlış sorularının cevaplanması istenmiştir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler kategorisine örnek verilmiştir.

Örnek:

Birazdan **Gökay**'ı arayacaktı.

“Biz de tahmin edelim” bölümünde öğrencilerden seçtikleri bir yakınları için bir tahmin yazısı yazmaları istenmiştir.

9. ÜNİTE: FARKLI DÜNYALAR

Bu ünite becerilerini söyleme, anlam örgüsüne göre cümleleri sıralama, doğru yanlış bulma, soru cevap eşleştirme becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak geniş zaman, yeterlik konuları işlenmiştir. Bu ünite genelde evrensel kültür örnekleri yer almakta Türkiye'deki sosyal yaşama örnek bir metin bulunmamaktadır.

Bu ünite: “Çok Kültürlü Bir Dünya”, “Erkekler Mars'tan, Kadınlar Venüs'ten”, “Farklı Zamanlar” adlı üç bölümden oluşmaktadır.

9.1. Çok Kültürlü Bir Dünya

“Dinleyelim, anlatalım” bölümünde yer alan “Farklı Kültürler” adlı metinde “Eskimolar”, “Bedeviler”, “Afrikalılar”, “Tibetliler” başlıklarında paragraflar verilmiş farklı kültürlerdeki insanların yaşayışları anlatılmış ve boş bırakılan yerlerin öğrenciler tarafından doldurulması istenmiştir. Ayrıca bu bölüm kültürler arası etkileşim kategorisinden birçok örnek içermesi açısından önemlidir.

Örnek:

Kanada, Sibiryaya, Grönland, Alaska gibi Kuzey Kutbu'na yakın bölgelerde yaşarlar.

Özellikle **Arabistan, Irak, Suriye ve Ürdün** çöllerinde yaşarlar.

“İşaretleyelim, anlatalım” bölümünde “Farklı Kùltürler” başlıklı metinden ifadeler verilmiş ve öğrencilerin ifadeyle ilgili düşüncelerini açıklaması istenmiş, anlatma becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümleler zaman ekleri eksik olarak yazılmış ve öğrencilerden tamamlaması istenmiştir. Geniş zaman kipinin kavratılmasına yöneliktir.

“Eşleştirelim” bölümünde verilen ifadelerin numaralandırılmış görsellerle eşleştirilmesi istenmiştir. Bu bölüm farklı ülkelerdeki kültürel özellikleri sunması bakımından önemlidir. Ayrıca coğrafya ve mekân kültür kategorisi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Benim ülkemde, **Pamukkale, Kapadokya** gibi pek çok doğal güzellikler vardır.

“Eşleştirelim” bölümünde verilen ifadelerin anlamsal olarak eşleştirilmesi istenmiştir. Anlama becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Kişiler arası ilişkiler/ kişiler kültür kategorisi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Sence **Mert** bu hediyeyle beğenir mi?

“Tümce yazalım” bölümünde görseller verilmiş, öğrencilerden görseli anlatan cümle yazmaları istenmiştir.

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde dinlettirilen beş diyalogun “teklif, rica, kabul, ret” anlamı içermesi bakımından değerlendirilmesi istenmiştir. Dinleme ve dinlediğini anlama becerilerinin geliştirilmesine yöneliktir.

“Yerleştirelim” bölümünde diyalog cümleleri verilmiş ve boşluklara verilen kelimelerin uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir. Gerçek hayatta sık sık karşılaşılması olası durumları içermektedir.

“Okuyalım, işaretleyelim, eşleştirelim” bölümünde “Dünyada Yılbaşı Kutlamaları” başlıklı farklı ülkelerde yılbaşı kutlamalarını anlatan bir metin verilmiş metne yönelik doğru yanlış soruları ve sözcük grubu alıştırmaları verilmiştir. Ülkemizde yılbaşı kutlamaları hakkında da bilgi vererek kültürlerarası ilişkilendirme yapılmıştır. Burada Farklı Kültürler kategorisine ait kültürel unsurlara yer verilmiştir.

Örnek:

Avustralya ve **Brezilya** gibi güney ülkelerinde yılbaşı yaz mevsimine denk gelir ve kutlamalara soğuk hava ve kar yağışı değil, daha çok deniz kıyıları, kumsallar eşlik eder.

Çin, Japonya, Kore gibi uzak doğu ülkeleri ise iki kat daha şanslıdır çünkü bu ülkeler miladi takvim için ayrı Çin takvimi için ayrı günlerde yılbaşı kutlaması yapar.

Finlandiya, İsveç, Norveç gibi kuzey ülkelerinde yılbaşı, yeni yıla girmek anlamına gelmez.

“Anlatalım” bölümünde öğrencilerden kendi ülkelerindeki yılbaşı kutlamalarını anlatmaları istenmiştir. Anlatma becerilerini geliştirmeye yöneliktir. Ayrıca kaynak kültür ve hedef kültürü ilişkilendirmeyi hedeflemektedir.

9.2. Erkekler Mars’tan, Kadınlar Venüs’ten

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Hangisi Söyler?” başlıklı erkek ve kadının karşı cinsten farklılıklarını sıraladıkları metinler verilmiş ve öğrencilerden doğru yanlış sorularını cevaplamaları istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerde eylemler kök halinde verilmiş ve öğrencilerin tamamlanması istenmiştir. Yeterlik birleşik eyleminin kullanılmasını pekiştirmeye yöneliktir.

“Okuyalım” bölümünde “Erkek Dadılar” başlıklı son yıllarda mesleklerdeki cinsiyet ayrımcılığının azaldığını örneklerle anlatan bir metin verilmiştir.

“Meslekleri tartışalım” bölümünde kadınların ve erkeklerin bütün meslekleri yapıp yapamayacağı konusunda tartışmaları istenmiştir.

“Sıralayalım” bölümünde satıcı ve müşteri arasında geçen diyalog karışık olarak verilmiş ve öğrencilerden sıralaması istenmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde cümlelerde eksik bırakılmış kelimelerin tamamlanması istenmiştir. Yeterlik fiilinin kullanımının pekiştirilmesine yöneliktir.

“İşaretleyelim, tamamlayalım” bölümünde becerilere yönelik cümleler kurulması istenmiştir. Beceriler sıralanmış, öğrencilerden yapabilirim/yapamam seçeneklerinden uygun olanları işaretlemeleri istenmiştir.

“İnceleyelim, tartışalım” bölümünde “İşe Hangisini Alalım” başlığıyla Data Bilgisayar’ın işe alacakları kişide aradıkları nitelikleri yansıtan afiş görseli ve Sedef ve Koray’ın mesleki becerileri listelenmiş, öğrencilerden kimin işe alınacağını gerekçeleriyle sözlü olarak ifade etmeleri istenmiştir. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik bir etkinliktir.

“Dinleyelim, yazalım” bölümünde öğrencilerden dinleyecekleri telefon mesajları doğrultusunda, mesajların temel özelliklerini yazmaları istenmiştir.

“Yazalım” bölümünde “Erkek Gözüyle Kadınlar” ve “Kadın Gözüyle Erkekler” başlıklı iki metin verilmiş öğrencilerden doğru ve yanlış bulduğu düşünceyi gerekçesiyle açıklaması istenmiştir.

9.3. Farklı Zamanlar

“Tamamlayalım, işaretleyelim” bölümünde “Eskiden Nasıldı” başlıklı dört anı verilmiş anlatım görsellerle desteklenmiş, öğrencilerden metinlere yönelik doğru yanlış sorularının cevaplaması istenmiştir. Geçmiş Türk kültürünü yansıtmaları bakımından önemlidir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerin fiilleri kök halinde verilmiş, öğrencilerden fiillere uygun ekleri getirmeleri istenmiştir. Geniş zaman ve rivayet kipinin kullanılmasını pekiştirmeye yöneliktir.

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde Cahit Külebi’nin “Hikâye” isimli şiiri eksikler bırakılarak verilmiş, öğrencilerden dinleme esnasında şiirin tamamlanması istenmiştir. Edebiyat sanat ve müzik/ edebiyat kültür alt kategorisini örneklemektedir. Edebiyatımızda önemli yere sahip şair ve şiirinin yer alması

kültür aktarımı açısından önemlidir. Ayrıca edebi metinler içinde bulunduğu kültürü yansıması açısından önemlidir.

Örnek:

Hikaye

Senin dudakların pembe

Ellerin beyaz,

Al tut ellerimi bebek

Tut biraz!

Benim doğduğum köylerde

Ceviz ağaçları...

Ben bu yüzden serinliğe hasretim

Okşa biraz!

...

Cahit KÜLEBİ

“Okuyalım, eşleştirelim” bölümünde “Eskinin Modası” başlıklı 1920, 1950, 1970 yıllarında kadınların giyimi anlatılmış, anlatım görsellerle desteklenmiştir. Farklı kültürü yansıtan öğelere yer verilmiştir.

Örnek:

Bu yıllarda yüksek topuklu ayakkabılar ve **Marline Monroe** saç modeli çok yaygındı.

1970’lerde **İspanyol** paçalı pantolonlar, kolsuz elbiseler, uzun çizmeler, mini elbiseler modaydı.

“Tartışalım” bölümünde dört düşünce verilmiş öğrencilerden hangisine katıldıklarını anlatmalarını istenmiştir. Konuşma becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

“Yazalım” bölümünde öğrencilerden “Eskinin Modası” başlıklı metinde yer alan yıllardan kendilerine uygun olanı gerekçesiyle anlatmaları istenmiştir.

“Okuyalım, örnek verelim” bölümünde “70’li Yıllardan Küçük Detaylar” başlıklı bir metin verilmiş öğrencilerden de eskiye, gençlik ve çocukluk dönemlerine ait örnekler vermeleri istenmiştir. Ayrıca metinde 70’li yıllarda kültürümüze ait mektup zarfı içine kuru çiçek, saç, fotoğraf koymak; siyah önlük giymek; mum ışığında ders çalışmak; sokakta oynamak gibi geçmişe ait günümüzde olmayan kültürel unsurlara yer verilmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde cümleler bağlaçları eksik olarak yazılmış, öğrencilerden verilen bağlaçları uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir. Bağlaçların anlama etkisini kavramaya yönelik bir etkinliktir. Coğrafya ve mekân kültür ögesi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Bu yaz **Kemer’e** **Kaş’a** giderim; henüz karar veremedim.

“Doğruları yazalım” bölümünde metinde bağlaçlar ve fiiller ikişer tane verilmiş yanlış olanın çizilmesi istenmiştir. Ünitedeki dil bilgisi konularının pekiştirilmesine yönelik bir etkinliktir.

10. ÜNİTE: MEDYA

Bu üniteye gazete haberlerini yorumlama, haber yazma, çözüm önerisi bulma, tümce yazma, slogan yazma becerilerine yer verilmiştir.

Dilbilgisi olarak adlaştırma, dolaylı anlatım konularına yer verilmiştir.

Bu bölüm: “Haberiniz Var mı?”, “Medya ve İnsan”, “Televizyonda Ne Var?” adlı üç bölümden oluşmaktadır.

10.1. Haberiniz Var mı?

“Yerleştirelim” bölümünde “Televizyon Dünyası” başlıklı bir metin verilmiş, öğrencilerden boşluklara uygun kelimeleri yazmaları istenmiştir.

“Konuşalım” bölümünde medya konulu cümleler verilmiş, öğrencilerden cümledeki yargıyla ilgili açıklama yapması istenmiştir.

“Tamamlayalım, başlık bulalım” bölümünde üç gazete haberi verilmiş, öğrencilerden dinledikleri doğrultusunda boşlukları doldurmaları ve haberlere başlık yazmaları istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürler kategorisine birçok örnek verilmiştir.

Örnek:

Avrupa’daki en katı sigara yasağı **İspanya**’da.

Hindistan’ın güneyinde dün sabah bir tren kazası oldu, kazada 109 kişi öldü.

Andra Prades eyaletindeki kazaya küçük bir köprünün

“Tamamlayalım” bölümünde verilen cümlelerin fiilleri kök durumunda bırakılmış, öğrencilerden uygun eklerin getirilmesi istenmiştir. Bu bölüm tamamen dilbilgisi becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

“Okuyalım, eşleştirelim” bölümünde “Tam Haberlik Bunlar!” başlıklı dört haber verilmiş, anlatımlar görsellerle desteklenmiş ve verilen başlıklar arasından haberlerin başlıklarının seçilmesi istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürel öğelere ait birçok örnek yer almaktadır.

Örnek:

Extramagazine dergisi “dünyanın en büyük dergisi” unvanıyla **Guinness** **Rekorlar Kitabı**’na girmeye hazırlanıyor. (Farklı Kültürler)

Dünyanın en büyük dergisi rekoru şu anda 70 x 100 cm ölçüleriyle **Dubai**’nin elinde. (Farklı Kültürler)

“**George**, önümüzdeki hafta **Monty**’de buluşalım. Saat 2 senin için uygun mu? Sevgiler **Gwen**.” (Farklı Kültürler)

Japon bilim adamlarına göre, **Antartika** üzerindeki ozon tabakası deliği yakın bir gelecekte küçülmeye başlayacak ve 2050’de tamamen yok olacak. (Farklı Kültürler)

Edirneli kravat satıcısı **Sebahattin Kara**, Guinness Rekorlar Kitabına girmek amacıyla bir rekor denemesi yaptı ve bir saatte 1354 kravat bağladı.(Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler) (Coğrafya ve Mekân)

“Yerleştirelim, işaretleyelim” bölümünde “Şimdi Haberler” başlığında dinletilen haberlerin konularının bulunması ve verilen ifadelerin doğru mu yanlış mı olduğunun işaretlenmesi istenmiştir. Burada birçok farklı kategoriden kültür unsurlarına rastlanmıştır.

Örnek:

Nicole Kidman Avustralya’ya yeni yıl tatili için geldi. (Farklı Kültürler)

Aylin Özer İstanbul Üniversitesi’nde konserler veriyor. (Kişiler Arası İlişkiler/ Kişiler) (Değerler ve Eğitimi/ Eğitim)

“Tümcelemi tamamlayalım” bölümünde öğrencilerden bağlaca kadar verilen cümlelerin tamamlanması istenmiştir. Amaç bağlaçların anlama etkisini kavratmaktır.

“Çözüm önerelim, sorunu bulalım” bölümünde farklı sorunlar yazılmış öğrencilerden çözüm bulmaları istenmiştir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt kategorisine örnekler verilmiştir.

Örnek:

Hakan’ın bir arkadaşı onu ülkesine davet etti.

Tuncay’ın üst kattaki komşusu televizyonunun sesini çok açıyor ve bu durum onu rahatsız ediyor.

Arda 19 yaşında yakışıklı bir genç.

10.2. Medya ve İnsan

“Okuyalım, diğerlerini bulalım” bölümünde “Haber Mi İnsan Mı?” başlıklı bir metin verilmiş öğrencilerden metindeki adlaşturma örneklerini ve metnin konularını bulmaları istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürler kategorisi örneklendirilmiştir.

Örnek:

İşte bir örnek: **Oregon Journal Gazetesi** muhabiri **William T. Murphy** işine giderken bir intihar olayına rastlar.

“İşaretleyelim” bölümünde öğrencilerden metinle ilgili verilen doğru yanlış sorularının cevaplanması istenmiştir.

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde “Dizi Kirliliği” başlıklı metin bazı bölümler, eksik olarak verilmiş, öğrencilerden dinleme sırasında eksikleri tamamlamaları istenmiştir.

“Anket uygulayalım” bölümünde öğrencilerden sınıf arkadaşlarına izledikleri program türleri konulu anket uygulamaları istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerdeki ek eksikliklerin tamamlanması istenmiştir. Dil bilgisi konusunu pekiştirmeye yöneliktir.

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Dünya Umurunda Değil” başlıklı televizyonun çocuklar için zararını anlatan bir metin verilmiş öğrencilerden doğru yanlış sorularını cevaplamaları istenmiştir.

“Yazalım” bölümünde çocuklar için televizyonun zararını anlatan birkaç cümle verilmiş ve öğrencilerden metni tamamlamaları istenmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde medya konulu cümleler verilmiş eksikliklerin verilen kelime ve kelime grupları ile tamamlanması istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde “Medya Tarihinden Notlar” verilmiş ve öğrencilerden çıkarımlarla notları eşleştirmesi istenmiştir. Bu bölümde birçok kültürel unsura yer verilmiştir.

Örnek:

Gutenberg’in matbaayı icat etmesi. (Farklı Kültür)

Baird’in görüntü ve sesi bir yerden bir yere aktarma düşüncesi. . (Farklı Kültür)

1910 yılında, ünlü tenor **Enrico Caruso’nun** aryaalarının radyo ile yayınlanması.
(Farklı Kültür)

Sayın seyircilerdeğişiklik nedeniyle yayınıma yarışma programı “**Banko**” yerine “**Aşk ve Gurur**” adlı sinema filmiyle devam edeceğiz. (Sosyal Yaşam/ Medya)

“Anlatalım” bölümünde “Medya Sizi Nasıl Etkiliyor?” sorusu öğrencilere sorulmuş farklı yönergeler verilmiş ve öğrencilerden seçecekleri yönerge doğrultusunda

konuşma yapmaları istenmiştir. Bu etkinlik öğrencilerin güncel bir konuda temel iletişim becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

10.3. Televizyonda Ne Var?

“Okuyalım, eşleyelim” bölümünde “Hangi Kanal?”, “Ekranların Kralı Futbol”, “Reklamlara Dikkat!”, “Televizyonu Eğitim İçin Kullanın” başlıklı metinler bazı cümleleri eksik olarak verilmiş, öğrencilerden verilen cümleleri uygun şekilde yerleştirmeleri istenmiştir. Anlam bütünlüğünü sağlayan cümleyi bulma öğrencilerin anlama becerilerini geliştirmeye yöneliktir. Sosyal yaşam medya alt kategorisine ait kültür unsuru yer almaktadır.

Örnek:

TRT televizyon akışları

“Tümce yazalım” bölümünde öğrencilerden dolaylı anlatım şeklinde verilmiş cümlelerin doğrudan anlatımla yeniden yazılması istenmiştir.

“Yerleştirelim, işaretleyelim, eşleştirelim” bölümünde öğrencilerden dinledikleri televizyon programlarının türlerini, konularını yazmaları ve doğru yanlış sorularına cevap vermeleri istenmiştir.

“Tamamlayalım, anlatalım” bölümünde “Kumanda Kavgası” başlıklı metin bazı sözcük ve sözcük grupları eksik bırakılarak verilmiş öğrencilerden verilen sözcük ve sözcük gruplarını anlam bütünlüğüne uygun şekilde yerleştirmeleri istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde sloganlar ve ürünler verilmiş öğrencilerden eşleştirmeleri istenmiştir.

“Slogan yazalım” bölümünde farklı ürünler verilmiş öğrencilerden slogan yazmaları istenmiştir.

“Yeniden yazalım” bölümünde görsellerle desteklenmiş cümlelerin farklı şekilde ve aynı anlama gelecek şekilde yeniden yazılması istenmiştir. Dilimizin anlatım zenginliğini kavratması açısından önemlidir.

11. ÜNİTE: SAĞLIKLI BİR YAŞAM

Bu ünite de sözcük yerleştirme, dinleme, tümce yerleştirme, eşleştirme, sağlıklı yaşamın gereklerini öğrenme, randevu alma becerilerine yer verilmiştir. Dil bilgisi olarak ulaçlar konusu ele alınmıştır.

Bu ünite: "Sağlığınız İçin", "Strese Girmeyin", "Neyiniz Var?" adlı üç bölümden oluşmaktadır.

11.1. Sağlığınız İçin

"Okuyalım, eşleştirelim" bölümünde "Sağlıklı Olmak" başlıklı anlatımların öğrenciler tarafından konularla eşleştirilmesi ayrıca sözcüklerin yakın anlamlılarının bulunması istenmiştir.

"Yerleştirelim" bölümünde sağlıkla ilgili kelime ve kelime gruplarının verilen cümlelere uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir.

"Ekleyelim" bölümünde doğadan insanlara şifa veren bilgi örnekleri verilmiş ve öğrencilerden yeni örnekler eklemeleri istenmiştir.

"Yeniden yazalım" bölümünde ikişer cümle verilmiş öğrencilerden iki cümleyi ulaçları kullanarak tek cümle şeklinde yeniden yazması istenmiştir. Dil becerilerinin gelişmesiyle öğrencilerin, ulaçlarla birleşik cümleler oluşturması amaçlanmaktadır.

"Tamamlayalım" bölümünde cümleler boşluklarla verilmiş öğrencilerden bu cümleleri uygun ulaçlarla tamamlaması istenmiştir.

"Yerleştirelim" bölümünde cümlelerin eksikliklerinin verilen kelime ve kelime gruplarıyla uygun şekilde tamamlanması istenmiştir. Dil bilgisi konusunu pekiştirmeye yöneliktir.

"Dolduralım, işaretleyelim" bölümünde Mine, Emre ve Selen'in beslenmeleri hakkında bilgi verilmiş, öğrencilerden metinlerdeki boşlukları tamamlanması istenmiştir. Dil bilgisi konusunu pekiştirmeye yöneliktir.

"Okuyalım, yeniden yazalım" bölümünde "Basit ama Etkili: Doğal Maskeler" başlıklı doğal maskelerin tarifini anlatan metin verilmiş ve öğrencilerden metnin aşamalar şeklinde yeniden yazılması istenmiştir.

"Dinleyelim, işaretleyelim" bölümünde "Her Zaman Genç" metninin dinlenmesi ve verilen ifadelerden metinde yer alanların işaretlenmesi istenmiştir.

"Anlatalım" bölümünde öğrencilerden verilen ifadeler doğrultusunda "Genç Kalmanın Yolları" konulu konuşma yapmaları istenmiştir.

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Spor Yapalım” başlıklı metin verilmiş anlatım görsellerle desteklenmiş ve bu metinle ilgili doğru-yanlış alıştırmaları ile okuduğunu anlamaya yönelik sorulara yer verilmiştir.

11.2. Strese Girmeyin

“Tümceleleri yerleştirelim” bölümünde “Mutlu Hayat Uzundur” başlıklı insanların mutlu yaşamasının yollarını anlatan metin verilmiş verilen boşlukların verilen cümlelerle tamamlanması istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde sorun ifadeleri verilmiş öğrencilerden çözüm yazmaları istenmiştir.

“Anlatalım” bölümünde “Sizin Derdiniz Ne?” başlıklı günlük yaşamdan farklı insanların sorunları verilmiş öğrencilerden de kendi sorunlarını anlatmaları istenmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde “Doğa Otel” başlıklı bir afiş verilmiştir. Afişte görseller otelin anlatımı yer almakta boş bırakılan yerlere verilen kelimelerin uygun şekilde yerleştirmeleri istenmektedir.

“Bir reklam yazalım” bölümünde öğrencilerden reklam yazmaları istenmiştir. Yazma becerilerini geliştirmeye yöneliktir.

“Yeniden yazalım” bölümünde ayrı ayrı yazılmış cümlelerin uygun ulaçlar kullanılarak yeniden yazılması istenmiştir. Dil bilgisi konusunun pekiştirilmesine yöneliktir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt kültür ögesi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Alper beni uzun zamandır aramıyor.

“Tamamlayalım” bölümünde öğrencilerden, cümlelerdeki boşlukların uygun ulaç ekleriyle tamamlanması istenmiştir.

“Okuyalım, sıralayalım” bölümünde altı paragraf verilmiş öğrencilerden bu paragrafların numaralandırılması ve sıralanması istenmiştir.

“Dinleyelim, yazalım” bölümünde “Renklerin Dili” başlığı verilmiş öğrencilerden dinledikleri metin doğrultusunda renklerin özelliklerini yazmaları istenmiştir.

“Renklerimizi anlatalım” bölümünde öğrencilerden, verilen ifadeler doğrultusunda konuşarak bu beceriyi geliştirmeleri hedeflenmektedir.

“Yerleştirelim, tartışalım” bölümünde “Hayatı Nasıl Yaşıyorsunuz?” başlıklı ifadeler verilmiş ve boşlukların uygun ifadelerle doldurulması istenmiştir.

11.3. Neyiniz Var?

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde “Canın Sağolsun” başlığı altında Ahmet ve Murat arasında geçen diyaloga yer verilmiş öğrencilerden, dinleme doğrultusunda diyalogdaki boşlukların doldurulması istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde görsel doğrultusunda verilen isimlerle hastalıkların eşleştirilmesi istenmiştir.

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Kendimi İyi Hissetmiyorum” başlıklı Selin ve Cem arasında geçen diyaloga yer verilmiş uygun görsellerin işaretlenmesi istenmiştir.

“Dinleyelim, tamamlayalım” bölümünde “Doktor Randevusu” başlığıyla görsel ve randevu kartı verilmiş dinleme sonrasında öğrenciler tarafından kartın doldurulması istenmiştir. Temel yaşam becerilerinin kazandırılmasına yönelik bir etkinliktir.

“Randevu alalım” bölümünde “Sen Hastasın, O Sekreter” başlığı ile öğrencilerden hasta ve sekreter diyalogu oluşturmaları istenmiştir. Günlük yaşamda karşılaşılabilecek bir durumun uygulanması iletişim becerilerinin gelişmesi açısından önemlidir.

“Tamamlayalım” bölümünde öğrencilerden cümlelerde verilen boşlukların uygun ulaç ekleriyle tamamlanması istenmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde cümlelerdeki boşluklara verilen ikilemelerin uygun şekilde yerleştirilmesi istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde sağlık konulu kelime ve kelime gruplarının cümlelerdeki boşluklara uygun şekilde yerleştirmeleri istenmiştir.

“Yerleştirelim” bölümünde “Bekleme Odasında” başlığı altında Selin ve Cem arasında geçen diyaloga yer verilmiş boşlukların verilen kelime gruplarıyla uygun şekilde tamamlanması istenmiştir. Günlük yaşamda karşılaşılabilecek bir duruma örnek oluşturmaktadır.

“Sıralayalım” bölümünde “Geçmiş Olsun” başlığı altında Cem ile Doktor arasında geçen diyaloga cümleler karışık olacak şekilde yer verilmiş öğrencilerden bu cümleleri numaralandırması ve sıralaması istenmiştir.

“Muayene olalım” bölümünde “Sen Hastasın, O Doktor” başlığı ve kelimeler verilmiş ve öğrencilerden konuşma etkinliği yapmaları istenmiştir. Günlük yaşama hazırlama ve uygulamalı öğrenme içermektedir. Konuşma becerisini geliştirmeye yöneliktir.

“Tamamlayalım” bölümünde “Eczanede” başlığı altında Eczacı ve Cem arasında geçen diyaloga yer verilmiş metin görsellerle desteklenmiş, boşlukların tamamlanması, yanıtlayalım bölümünde okuduğunu anlamaya yönelik soruların cevaplanması istenmiştir.

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde “Farklı Tedavi Yöntemleri” başlıklı dinleme metninde doğru yanlış alıştırmalarına yer verilmiştir.

12. ÜNİTE: YOLCULUK

Bu ünite de seyahatle ilgili kavramları kullanma, mevsimleri ve hava durumunu tanımlama, ulaşım araçlarını tanıma, görsel okuma, yeniden yazma, başlık yazma becerilerine yer verilmiştir. Dil öğretimi yanında, öğrencilere dilini öğrendiği ülkede tatil yapabileceği yerler hakkında bilgi vermektedir. Dil bilgisi olarak ulaçlar, bağlaçlar konuları ele alınmıştır. Bu ünite de evrensel unsurlar ön plandadır.

Bu ünite: “Nereye Gidelim?”, ”Nasıl Gidelim?”, “Tatiliniz Nasıl Geçti?” adlı üç bölümden oluşmaktadır.

12.1. Nereye Gidelim?

“Eşleyelim” bölümünde dünyaca ünlü tarihi ve turistik yerlerin görselleri verilmiş ve isimlerinin yazılması istenmiştir. Bu bölümde verilecek cevaplar, coğrafya ve mekân ve farklı kültürler kategorilerine örnek olacaktır. Yazılı olarak sadece farklı kültürler kategorisine örnek bulunmaktadır.

Örnek:

Çin Seddi

“Yanıtlayalım” bölümünde öğrencilere yolculuk ve tatil konusundaki düşünceleri sorulmuştur.

“İşaretleyelim” bölümünde farklı seçenekler verilmiş öğrencilerden “Niçin Tatil Yaparız?” sorusuna cevap olacak şekilde işaretlemeleri istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde öğrencilerden farklı tatil türlerine örnek yazmaları istenmiştir.

“Okuyalım, yanıtlayalım” bölümünde “Seyahat, Yollar ve Haritalara Dair Bir Röportaj” başlıklı Ece ve Özgün arasında seyahat konulu diyaloga yer verilmiş ve okuma sonrası metni anlamaya yönelik sorular sorulmuştur. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/kişiler kategorisine örnekler verilmiştir.

Örnek:

Ece Temelkuran çok yolculuk ediyor mu?

Özgün

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde “Ne Okuyalım?” başlıklı dinleme metni verilmiş anlatım kitap kapakları görselleriyle desteklenmiş ve özellikleri verilen kitapların bulunması istenmiştir. Bu bölümde edebiyat-sanat ve müzik/edebiyat alt kültür ögesine yer verilmiştir.

Örnek:

Bir Avuç Dünya-Nedim Gürel

Bavulumda Dünya-İbrahim Aygırcı

“Tamamlayalım” bölümünde öğrencilerden cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun ulaçların getirilmesi istenmiştir.

“Dinleyelim, tamamlayalım, işaretleyelim” bölümünde “Üç Macera: Karada, Havada, Suda...” başlıklı dinleme metni verilmiştir. Anlatım görsellerle desteklenmiş, öğrencilerden boşlukları doldurması ve doğru yanlış sorularını cevaplaması istenmiştir. Ayrıca bu alıştırmada, coğrafya-mekân kültür ögesine yer verilerek öğrencilerin Türkiye’nin turistik güzellikleri ile ilgili bilgiye erişmesiyle kültür aktarımı gerçekleşmektedir.

Örnek:

Kaçkarlar Karadeniz Bölgesi’ndedir.

Alaçatı’da uçurtma sörfü...

Fethiye’ye gidiyor.

“Okuyalım, tamamlayalım” bölümünde “Stressiz Bir Tatil” başlıklı bir metin verilmiş ve metinle ilgili verilen boşlukların öğrenciler tarafından tamamlanması istenmiştir.

“Yorumlayalım” bölümünde “Artık Gitme Zamanı” başlığıyla öğrencilerden “Çok okuyan değil, çok gezen bilir.” düşüncesi konusundaki görüşlerini yazmaları istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde numaralarla verilen görsellerin ne olduğunun seçenekler arasından bulunması istenmiştir.

12.2. Nasıl Gidelim?

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Gemi Seyahati” başlıklı metinde doğru yanlış alıştırmasına yer verilmiştir. Ayrıca metinde aynı anlama gelen “aktivite” ve “etkinlik” kelimelerinin kullanılması dilimizin zenginliğin göstermesi açısından önemlidir.

“Bir tur satın alalım” bölümünde “Mavi Yolculuk” başlığı ve kelimeler verilmiş öğrencilerden konuşma yapmaları istenmiştir. Konuşma becerisini geliştirmeye yöneliktir.

“Yerleştirelim” bölümünde öğrencilerden görsellerle kelimelerin eşleştirilmesi istenmiştir.

“Eşleştirelim” bölümünde verilen tanımların kelimelerle eşleştirilmesi istenmiştir. Sözcük bilgisinin geliştirilmesine yöneliktir.

“Tamamlayalım” bölümünde boşlukların uygun ulaçlarla tamamlanması istenmiştir. Dil bilgisi becerisinin geliştirilmesine yöneliktir.

“Yanışları çizelim” bölümünde cümleler birden fazla ulaçla verilmiş yanışın çizilmesi istenmiştir. Tamamlayalım bölümü de ulaçların kullanımını pekiştirmeye yöneliktir. Ayrıca coğrafya-mekân kültür kategorisinden kültür unsuruna rastlanmıştır.

Örnek:

İzmir’e git.

“Okuyalım işaretleyelim” bölümünde “Rezervasyonunuz Tamam” başlıklı gişe görevlisi ve Güliz Hanım arasında geçen diyaloga yer verilmiş öğrencilerden doğru yanış sorularını cevaplamaları istenmiştir. Metin görselle desteklenmiş görselde TCDD logosu kullanılarak da kültür aktarımı sağlanmıştır. Ayrıca bu bölüm, Günlük Yaşam/ karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar kültürel alt kategorisinden örnek içermesi bakımından önemlidir.

Örnek:

Güliz Hanım, bilgilerinizi tekrarlıyorum; seyahat tarihiniz 12 şubat, hareket saati 09.00, hareket noktanız Ankara, varış yeriniz ve saatiniz İstanbul 15.00.

“Biz de yer ayıralım” bölümünde öğrencilerden verilen ifadeleri kullanarak otobüs ve uçak yolculuğu için yer ayırtmaları istenmiştir. Günlük yaşamda ihtiyaç duyacakları iletişim becerilerine örnek oluşturması açasından önemlidir.

“Sıralayalım” bölümünde havaalanında yapılması gerekenler karışık olarak verilmiş öğrencilerden uygun şekilde sıralaması istenmiştir.

“Yazalım” bölümünde öğrencilerden güvenli ve rahat ve yorucu ve sıkıcı yolculuklar konusunda yazma çalışması yapmaları istenmiştir. Yazma becerisini geliştirmeye yöneliktir.

12.3. Tatiliniz Nasıl Geçti?

“Okuyalım, işaretleyelim” bölümünde “Stressiz Bir Tatil” başlıklı metinde İspanya tatili anlatılmış İspanya’nın özelliklerinden bahsedilmiş ve okuma sonrası metni anlamaya yönelik doğru yanlış soruları sorulmuştur. Bu bölümde görsellerle de farklı kültürler ögesi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Kültürü ve tarihi zengin bir ülkeye, **İspanya’ya** gitmeye karar verdik.

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde “Manola Oteli” başlıklı dinleme metni verilmiş, öğrencilerden metin doğrultusunda verilen anketi doldurmaları istenmiştir.

“Tamamlayalım” bölümünde cümlelerdeki boşlukların uygun bağlaçlarla doldurulması istenmiştir.

“Yeniden yazalım” bölümünde verilen cümlelerin aynı anlama gelecek şekilde yeniden yazılması istenmiştir.

“Dinleyelim, işaretleyelim” bölümünde “Tatil Ödülü” başlıklı diyalog verilmiş ve öğrencilerden dinlediğini anlamaya yönelik sorulara cevap vermesi istenmiştir. Bu bölümde kişiler arası ilişkiler/ kişiler alt kategorisi örneklendirilmiştir.

Örnek:

Erol Bey ve ailesinin tatili ne kadar sürdü? (Günlük Yaşam/ Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

Nevin Hanım sık sık ata biniyor.

Hazal tatilde çok eğlenmedi.

“Başlık seçelim, tamamlayalım” bölümünde tatil sonrasını anlatan bir metin verilmiş öğrencilerden metne uygun başlığı seçmesi ve bağlaçlarla kurulmuş cümleleri tamamlaması istenmiştir.

“Yanıtlayalım” bölümünde “Son Tatilim” başlığı verilmiş verilen sorular doğrultusunda öğrencilerden konuşma yapması istenmiştir. Konuşma becerisinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

“Eşleştirelim” bölümünde görseller ve kelime grupları verilmiş ve öğrencilerden eşleştirmeleri istenmiştir.

13: KARŞILIKLI KONUŞMA

Bu bölümde ünitelerle bağlantılı olarak karşılıklı konuşma etkinliklerine yer verilmiş, farklı kategorilerde kültür aktarımı gerçekleştirilmiştir.

4. Ünite “Bana mı Dedin” başlıklı konuşma etkinliğinde sorular ve cevaplar karışık olarak verilmiş öğrencilerden eşleştirilmesi istenmiştir. Bu bölümde verilen cevaplardan bir tanesi gelenekler ve folklor ögesinin doğum, evlilik gelenekleri alt kategorine örnektir. “ Gözünüz aydın! Adıyla bin yaşasın!” İfadeleri kültürümüze has bir deyiştir.

8. Ünite “Neleri Hatırlıyorsun?” başlıklı konuşma etkinliğinde “Babam ve Oğlum” “Dondurmam Gaymak” isimli Türk sinema filmleri anlatılmış ve verilen metinlerle öğrencilerden hatırladıklarını işaretlemeleri istenmiştir. Bu bölümde birçok kültürel ögeye yer verilmiştir.

Örnekler:

Babası, **Hüseyin Bey Sadık’a** kızar ve onunla bir daha konuşmaz. (Günlük Yaşam/ Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar)

Ali Usta, Muğla’da bir köyde dondurmacıdır. (Kişiler arası ilişkiler/ Kişiler)
(Coğrafya ve Mekân)

Babam ve Oğlum (Edebiyat-Sanat ve Müzik/Sanat)

Dondurmam Gaymak (Edebiyat-Sanat ve Müzik/Sanat)

11. Ünite “Söyleyelim, tahmin edelim” başlıklı konuşma etkinliğinde haberler ve başlıkları verilmiş öğrencilerden “Başlığın Haberi Ne?” sorularını cevaplamaları istenmiştir. Bu bölümde farklı kültürler kategorisi örneklendirilmiştir.

Örnek:

İtalya’da arkeologlar kısa bir süre önce iki iskelet buldular.

Arkeolog **Elena Menotti**, “Sevgilileri ayırmak söz konusu değil.” dedi.

11.Ünitede “Karşılaştıralım, karar verelim” başlıklı konuşma etkinliğinde verilen görseller doğrultusunda öğrencilerden “Bodrum mu, Fethiye mi?” konulu konuşma yapmaları istenmiştir. Bu bölümde coğrafya ve mekân kültür öğelerine sıkça rastlanmaktadır.

Örnek:

Bodrum Kalesi

Ölü Deniz

Kaya Mezarları Antik Tiyatro (Değerler ve Eğitimi/ Dil ve Tarih Bilinci Sevgisi)

Ders kitabı, Okur ve Keskin (2013) tarafından kullanılan “Metinlere Yansıyan Kültürel Öge ve Alt Ögeler” ölçeğine Türkçe Eğitimi bölümünde görev yapan, alan uzmanı, dört öğretim üyesi tarafından son hali verilmiş kültürel öğeler tablosu esas alınarak incelenmiştir (bkz. Ek 1, Ek 2).

Tablo 2: Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı’nda (A1- A2 Düzeyi) Yer Alan Kültürel Öğeler

Alt Öge	<i>Kültürel Öğelerin Aktarılış Şekli</i>	Kitaptaki
		Yeri Sayfa
1A	Simit	24
1E-2A	Müdür Mine Hanım?	12
1E-2A	Elif Hanım yaşlı değil mi?	13
1E-2A	Can Bey oda....?	13
1E-2A	Aysun Hanım bu şirkette müdür mü?	14
1E-2A	Onun annesi Berna Hanım avukat, babası Selim Bey emekli.	35
1E-2A	Gazeteci: Nevin Hanım , çok ilginç bir işiniz var.	47
1G	Tavla turnuvası var.	30
1H	Güreş Türkler...geleneksel spor...	41

1H	Arda Turan gibi bir futbolcu olacağım.	86
2A-1E	Buyurun Pınar Hanım .	9
2A-1E	Alp Bey orada mı?	17
2A-7	Ali Usta, Muğla'da bir köyde dondurmacıdır.	167
2A-3B	Aylin Özer İstanbul Üniversitesi' nde konserler veriyor.	119
2A	Ahmet	11
2A	O Özlem .	12
2A	Ayşen	12
2A	Aylin	12
2A	Filiz Hanım o mu?	12
2A	Murat doktor....?	12
2A	Erol öğretmen...?	12
2A	Ali çalışkan...?	12
2A	Özgür öğretmen mi?	13
2A	Sevgi bekar mı?	13
2A	Selam, benim adım Burak .	15
2A	Ben Nilgün .	15
2A	Adım Tolga .	15
2A	Ben Esin , bu da kardeşim Esra .	15
2A	Fatih , öğrenci değil.	15
2A	Güzin çok güzel yemekler (pişir-)...	21
2A	Ali ve Lale yarın (evlen-).....	21
2A	Ayşe Bebek'te oturuyor.	24
2A-1E	Nurten Hanım'ın hobisi	27
2A	Alo Selen , ne haber?	30
2A	İyilik Ezgi senden ne haber?	30
2A	Benim adım Seçil .	32
2A	Annemin adı Aynur .	32
2A	Adı Mehmet .	32
2A	Ağabeyim Koray üniversitede doktora öğrencisi.	32
2A	Ablam Seda bankacı.	32
2A	Ağabeyimin solunda küçük kız kardeşim Zeynep var.	32
2A	Leyla benim annem.	33
2A	Selçuk benim...	33
2A	Mine benim...	33

2A	Ozan benim...	33
2A	Oğuz benim...	33
2A	Meral benim...	33
2A	Ayten benim...	33
2A	Suna benim...	33
2A	Sedat benim...	33
2A	Ali benim...	33
2A	Sevim benim...	33
2A	Benim en yakın arkadaşım Emre .	35
2A	Onun kız arkadaşı Ekin 'de üniversite öğrencisi.	35
2A	Gizem ve Sinem .	35
2A	Salih Demirkan köyü seviyor mu?	39
2A	Selin Akman nerede yaşıyor?	39
2A	Barış mavi spor ayakkabı...	41
2A	Sen Cem 'le eskiden de böyle...	49
2A	Hülya makarna için önce suyu.....	58
2A-1E	Ayşe Hanım , biliyor musunuz?	53
2A	Volkan Mert 'e.....meyve de ...	56
2A	Ceren meyve de alsın, diyor.	56
2A	Burcu 'ya söyle ödevini hemen bitirsin.	57
2A	Coşkun Aral 'ın Çin, İtalyan, Fransız ve Arap mutfakları hakkındaki görüşlerinin hangilerine katılıyor, hangilerine katılmıyorsunuz?	64
2A	Kim Aslıhan 'dan daha şişman?	65
2A	Kim Orhan 'dan daha büyük?	65
2A	Kim Demet 'ten daha kısa?	65
2A	Şimdi son konuşmacımız Mehmet Öztürk 'ü dinliyoruz.	69
2A	Bu paketin Can Yıldız ' yazıyor.	76
2A	Murat telefonda Oya 'ya adresini tarif ediyor.	78
2A-1E	Tebrikler Suzan Hanım!	80
2A	Can ile Canan nişanlı.	81
2A-1E	Duygu Hanım bir moda tasarımcısı.	82
2A-1E	Babam Naci Bey diplomattı.	50
2A	Ender altı ay sonra üniversiteden mezun olacak.	82
2A	Cenk ve Ayşegül çok mutlu bir çift.	84
2A	Alo, Serdar!	88

2A	Ayşe Güldal	70
2A	Zuhal Akın	70
2A	Derya Atmaca, Mustafa Atmaca	70
2A	Aslı Doruk	70
2A	Emre Yurdakul	70
2A	Nil gelinlik provasına annesiyle gidecek.	88
2A	Mustafa'ya göre İstanbul çok pahalı.	91
2A	Geçen hafta arkadaşım Deniz beni bir kampa davet etti.	91
2A	Onur'la ben etleri pişirdik.	91
2A	Dün akşam Okan ve Eray sinemaya gitmişler.	94
2A	Aaa! Aslı evli....?	94
2A	Tamara çok güzel bir kızmış.	95
2A	Serpil sinemaya niçin gelmedi?	96
2A-1E	Aysel Hanım az önce telefon etti.	98
2A	Birazdan Gökay'ı arayacaktı.	103
2A	Sence Mert bu hediyeği beğenir mi?	106
2A	Hakan' ın bir arkadaşı onu ülkesine davet etti.	119
2A	Tuncay' ın üst kattaki komşusu televizyonunun sesini çok açıyor ve bu durum onu rahatsız ediyor.	119
2A	Arda 19 yaşında yakışıklı bir genç.	119
2A	Ece Temelkuran çok yolculuk ediyor mu?	141
2A	Alper beni uzun zamandır aramıyor.	133
2A	Kaliteli Bir Hayat İçin 10 Emir Osman Müftüoğlu	66
2A-1E	Güliz Hanım , bilgilerinizi tekrarlıyorum; seyahat tarihiniz 12 Şubat, hareket saati 09.00, hareket noktanız Ankara, varış yeriniz ve saatiniz İstanbul 15.00.	147
2A	Hazal tatilde çok eğlenmedi.	150
2A	Sadık , Ege bir çiftçinin oğludur.	167
2A-1E	Babası, Hüseyin Bey Sadık'a kızar ve onunla bir daha konuşmaz.	167
2A-7	Edirneli kravat satıcısı Sebahattin Kara , Guinness Rekorlar Kitabına girmek amacıyla bir rekor denemesi yaptı ve bir saatte 1354 kravat bağladı.	118
2A	Selin iki ay sonra evleniyor.	83
2A	Özgün	141
2B	İnşallah	85

2B	Sağ ol	15
2B	Hoşça kal Murat, sonra...	9
2B	Hoş geldiniz	9
2F	Güle güle kullanın efendim.	109
3B	Ankara Üniversitesi rektörü	41
3B	Boğaziçi Üniversitesi: Bilgisayar Kursu	46
3B	Anadolu Üniversitesi'nde öğrenci.	70
3B	Boğaziçi Üniversitesi ya da ODTÜ mezunu	102
3C	Türküm.	8
3C	Türkçe zor...?	12
3C	En çok Ayasofya Müzesi'ne, Kız Kulesi, Dolmabahçe ve Çırağan Saraylarına gidiyorlar.	42
3C	Topkapı Sarayı en meşhuru.	42
3C	Bu yüzden Hititler sadece çok önemi durumlarda birbirlerine mektup ...	97
7/3C	Kaya Mezarları Antik Tiyatro	176
4A	Senin dudakların pembe Ellerin beyaz, Al tut ellerimi bebek Tut biraz! ... Benim doğduğum köylerde Ceviz ağaçları..., Ben bu yüzden serinliğe hasretim Okşa biraz!	113
	Cahit Kulebi	
4A	Bir Avuç Dünya-Nedim Gürel	141
4A	Bavulumda Dünya-İbrahim Aygırcı	141
4B	İlk grup Mavi Bulut .	30
4B	Sonra Grubal Enfeksiyon konseri başlıyor.	30
4B	BayRock grubu da geliyor mu?	30
4B	bazıları ise Çiçek Pasajı'nda Türk müziği dinliyor.	42
4B	Tarkan ilk şarkısıyla çok meşhur...	48

4C	Metropol Sineması'nda çok çok güzel bir komedi filmi var, saat altıda.	30
4C	Tiyatroya da Ankara Çocuk Kulübü'nde başladım.	50
4C	İlkokuldan sonra Ankara Devlet Konservatuarı'na kayıt yaptırdım.	50
4C	1959 yılında kardeşim Müşfik Kenter ile İstanbul'a gitti.	50
4C	Yıldız Kenter ilk tiyatro eğitimini ailesinden aldı.	51
4C	Babam ve Oğlum	167
4C	Dondurmam Gaymak	168
4D	Bir yıl sonra birlikte " Kent Oyunları Topluluğu "nu kurduk.	50
4F	Sinema oyuncusu olarak üç kez " Altın Portakal " ödülü aldım.	50
5D	Gözünüz aydın! Adıyla bin yaşasın!	159
6D	Homedrom, Teletubbies, Beyblade, Harika Pazar, Hadi Paylaşalım, Dekodizasyon, Airport, Tosun Paşa, İbo Show, Ateş Hattı, Son Haber, Homedrom, Bocbah, Ayakkabıcı, Uçan Lastik Bot, Bay Kamber, Paparazzi, Alanya Almanya, Yıldızların Altında, Telegol, Ölüm Sözleşmesi, Türk Halk Müziği, Word Challenge, Sinyal, Sol Şerit, Mehmetçik, Hayat Bilgisi, Cennet Mahallesi, Pazar Keyfi, Kavalya, Son Haber, Kanal D Çocuk Kulübü, Adile Teyze ve Kuzucuklar, Güneri Civaoglu ile Şeffaf Oda, İş Dünyası, Bu Toprağın Türküsü, Hırsız Var, Sisler Evi, 3.Devre, Al Dudaklım, Yörelerimiz Türkülerimiz, Tarafını Seç, Büyük Kedilerin Günlüğü, Günah Bende Mi?, Asya'nın Kandilleri, Gezelim Görelim, Müthiş Dadı, Televizyonca	31
6D	Kanal D'de "Evim Güzel Evim" programı saat kaçta başlıyor?	31
6D	ATV'de çizgi film kaç dakika sürüyor?	31
6D	Show'da "Pazar Sürprizi" programı saat kaçtan kaçta kadar?	31
6D	TRT 1'de ilk film saat kaçta?	31
6D	Star'da yerli diziden sonra ne var?	31
6D	Show'da " Spor Sayfası " hangi programdan önce?	31
6D	ATV'de " Ana Haber Bülteni " saat kaçta başlıyor?	31
6D	TRT1'de " Ters Köşe " programı kaçtan kaçta kadar?	31

6D	Sayın seyircilerdeğişiklik nedeniyle yayınıma yarışma programı “ Banko ” yerine “ Aşk ve Gurur ” adlı sinema filmiyle devam edeceğiz.	123
6D	TRT TELEVİZYON AKIŞLARI İstiklal Marşı ve Günün Program Akışı Gülşen Abi Sabah Haberleri Elma Kurdu “Disney: Alaaddin’in Sihirli Lambası” “Disney’in Genç Ejderi” EBU Belgesel Yaz Sabahı Tencere Bizim Evin Halleri Haber Fragman+Spot Çiçek Taksi Yaz Kampı Hazır Mısınız?	124
7	Müze Ulus’ta.	12
7	Antalya	12
7	Efsaneye göre, bugün Van Gölü’ndeki Aktamar adasında çok eskiden bir babayla kızı yaşıyormuş	95
7	İzmir	12
7	İstanbul büyük.....?	12
7	Burası Kızılay.	13
7	Orası TÖMER...	13
7	Günaydın İstanbul.	24
7	Ankara’da şimdi saat dokuz.	28
7	İzmir’deyim.	28
7	Onun okulu İzmir’de.	32
7	İstanbul’da yaşıyor.	35
7	Onların evi İzmir’de.	35
7	Akdeniz Turu’na	41
7	Karadeniz Turu’na	41

7	Doğu Anadolu Turu'na	41
7	Sümela Manastırı gezisi	41
7	Tur programında hangi şehir yok? – Rize –Ordu -Trabzon	41
7	İstanbul'da iki büyük köprü var. Bunlar Boğaz Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü .	42
7	Bazıları vapurla Boğaz 'ı geziyor, Kapalı Çarşı 'da alışveriş yapıyor, adalarda faytona biniyorlar.	42
7	Bazıları Ortaköy 'de deniz kenarında balık yiyor...	42
7	Adalar 'da faytonla geziyorlar.	42
7	Ben 1968'de Trabzon 'da ...(doğdum)	45
7	Geçen yaz tatilde Alanya	48
7	Siz geçen yaz tatilinde Bodrum 'da mıydınız?	49
7	Ben 5 yıl önce Türkiye 'de Türkçe öğrendim.	49
7	Bir buçuk saat sonra Düzce ve Bolu arasındaki Pürenli Yaylası 'na ulaştık.	91
7	Maltepe 'de oturuyor.	70
7	Konya 'ya iki bilet...	71
7	Balıkesir , küçük kasabaları ve doğal güzellikleriyle eskiden beri ziyaretçileri büyülemektedir.	101
7	Edremit ve Altınoluk (Oksijen Cenneti) bu yöredeki kasabalardan...	101
7	Bandırma 'dan 30 km uzaklıkta Gönen , şifalı kaplıcalarıyla ünlü bir dinlenme...	101
7	Akçay da şifalı kaynak sularıyla başka bir kaplıca merkezidir.	101
7	Bölgedeki ilginç bir başka yer de Bandırma yakınlarındaki Kuş Cenneti 'dir.	101
7	Göreme 'de büyük bir açık hava müzesi; Zelve Vadisi 'nde bisiklet turlarına, at sırtında gezilere ve uzun yürüyüşlere uygun doğa; Avanos 'ta ziyaretçiler için çömlek atölyeleri; Soğanlı Köyü 'nde Kubbeli Kilise, Ortahisar 'da bir kale, Ürgüp 'te ise çok sayıda şarap mağazası bulunmaktadır.	100
7	Benim ülkemde, Pamukkale , Kapadokya gibi pek çok doğal güzellikler vardır.	105
7	Bu yaz Kemer 'e Kaş 'a giderim; henüz karar veremedim.	115
7	Kapodokya adı Pers dilinde "Güzel Atlar Ülkesi" demektir.	100

7	Kaçkarlar doğa ile başbaşa...	142
7	Alaçatı'da uçurtma sörfü...	142
7	İzmir'e git.....	146
7	Bodrum Kalesi	175
7	Ölü Deniz	176
8	Benim adım Olga .	8
8	İtalya'da arkeologlar kısa bir süre önce iki iskelet buldular.	171
8	Arkeolog Elena Menotti , "Sevgilileri ayırmak söz konusu değil." Dedi.	171
8	Benim adım Maria .	8
8	Ben Bulgaristanlıyım .	8
8	Ben Rusum .	8
8	Ben Romanyalıyım .	9
8	Belçikalıyım.	9
8	Merhaba, benim adım İza .	9
8	Polonyalıyım	8
8	Merhaba, benim adım da Lena .	9
8	Nasılslın Olga ?	9
8	Afganistan, Afganistanlı, Almanya, Almanyalı, ABD, Amerikalı, Arjantin, Arjantinli, Belçika, Belçikalı, Bulgaristan, Bulgaristanlı (Bulgar), Filistin, Filistinli, Fransa, Fransalı(Fransız), Hindistan, Hindistanlı(Hintli), Irak, Iraklı, İngiltere, İngiltereli(İngiliz), İran, İranlı, İspanya, İspanyalı(İspanyol), İtalya, İtalyalı(İtalyan), Japonya, Japonyalı (Japon), Kanada, Kanadalı, Kazakistan, Kazakistanlı(Kazak), Kırgızistan, Kırgızistanlı(Kırgız), Macaristan, Macaristanlı(Macar), Moğolistan, Moğolistanlı (Moğol), Pakistan, Pakistanlı, Peru, Perulu, Polonya, Polonyalı(Leh), Portekiz, Portekizli, Rusya, Rusyalı (Rus), Sırbistan, Sırbistanlı (Sırp), Yunanistan, Yunaistanlı(Yunan)	10
8	Maradona nereli? Arjantinli	10
8	Maria	11
8	Eskimo	27
8	Toru	11
8	Claudia	11
8	İmelda	11

8	Roberto	11
8	Virginia	11
8	Afgan	11
8	Paris bir şehir....?	12
8	Lisa	14
8	Vladmir	14
8	Umiko	14
8	John	14
8	Suriyeli	14
8	Ali İrlandalı	14
8	Murat İsviçre' ...	14
8	Biz Çinli	14
8	Linda İtalya değil.	15
8	Ahmet Moskova Üniversitesi'nde öğrenci.	22
8	Tokyo'da çok güzel yerler var.	22
8	Sarah Japonya'da bir okulda İngilizce öğretiyor.	22
8	Christoph Rio'da yaşıyor.	22
8	Bence Brezilya çok güzel bir ülke.	22
8	Moskova soğuk ama güzel bir şehir.	22
8	Yeni Delhi'de şimdi saat...	28
8	Londra'da şimdi saat...	28
8	Pekin'de şimdi saat...	28
8	Mexico City'de şimdi saat...	28
8	Boenos Aires'te şimdi saat...	28
8	Çünkü burası Ekvator'a çok yakın ve burada her zaman yağmur yağıyor.	40
8	MadameTussoud Müzesi'nde ise pek çok ülkenin politikacılarının ve sanatçılarının heykelleri var.	40
8	Barlarda flamenko yapıyor ve sabaha kadar eğleniyor.	40
8	Çünkü insanların çoğu siesta yapıyor.	40
8	2004: Endonezya'da tsunami felaketinde 100 binden fazla insan...	44
8	1986: Çernobil'de bir nükleer santral...	44
8	1492: KolompAmerika Kıtası'nı ...	44
8	1930: İlk Dünya Kupası'nı Uruguay futbol takımı...	44
8	1885: Wilhelm Conrad Röntgen X ışınlarını	44

8	1953: İki dağcı Everest'in zirvesinde...	44
8	Adım İsabel .	68
8	1907'de Sholem Aleichem yazdı.	79
8	Çince, İngilizce, Almanca	91
8	1964'te Broadway'de seyircilerle buluştu ve bir müzikal klasığı oldu.	79
8	1971'de Norman Jewison filme çekti.	79
8	Balzac'ın en güzel kitaplarından biridir.	79
8	Filmin kahramanı Laura(Julia Roberts) ve Martin(Patric Bergin) 4 yıllık evli bir çifttir.	79
8	“ Tahran 'da altın bir kafeste gibiydim. Çok yalnızdım.”	79
8	Efsaneye göre Eko adında bir peri kızı bir gün bir avcı görmüş ve ona hemen aşık olmuş, çünkü Narkissos adlı avcı çok yakışıklıymış.	93
8	Olimpos Dağı'ndaki tanrılar Narkissos'a çok kızmışlar ve onu cezalandırmaya karar vermişler.	93
8	Robert Türkiye'de okumak için Türkçe...	98
8	Avustralya ve Brezilya gibi güney ülkelerinde yılbaşı yaz mevsimine denk gelir ve kutlamalara soğuk hava ve kar yağışı değil, daha çok deniz kıyıları, kumsallar eşlik eder.	107
8	Çin, Japonya, Kore gibi uzak doğu ülkeleri ise iki kat daha şanslıdır çünkü bu ülkeler miladi takvim için ayrı Çin takvimi için ayrı günlerde yılbaşı kutlaması yapar.	107
8	Güney Kore'nin başkenti Seul , Kore dilinde ‘başkent’anlamındadır.	101
8	Sahra Çölü'ndeki Tidikelt kasabasında on yıl boyunca hiç yağmur...	101
8	Eiffel Kulesi'nin tepesine kadar 1665 basamak var.	101
8	Rodin'in ünlü “Düşünen Adam”ı İtalyan şair Dante...	101
8	Dünyanın en yüksek şelalesi Angel Falls Venezuela'da....	101
8	Kanada, Sibirya, Grönland, Alaska gibi Kuzey Kutbu'na yakın bölgelerde yaşarlar.	104
8	Özellikle Arabistan, Irak, Suriye ve Ürdün çöllerinde yaşarlar.	104
8	Finlandiya, İsveç, Norveç gibi kuzey ülkelerinde yılbaşı, yeni yıla girmek anlamına gelmez.	107
8	Bu yıllarda yüksek topuklu ayakkabılar ve Marline Monroe saç modeli çok yaygındı.	114

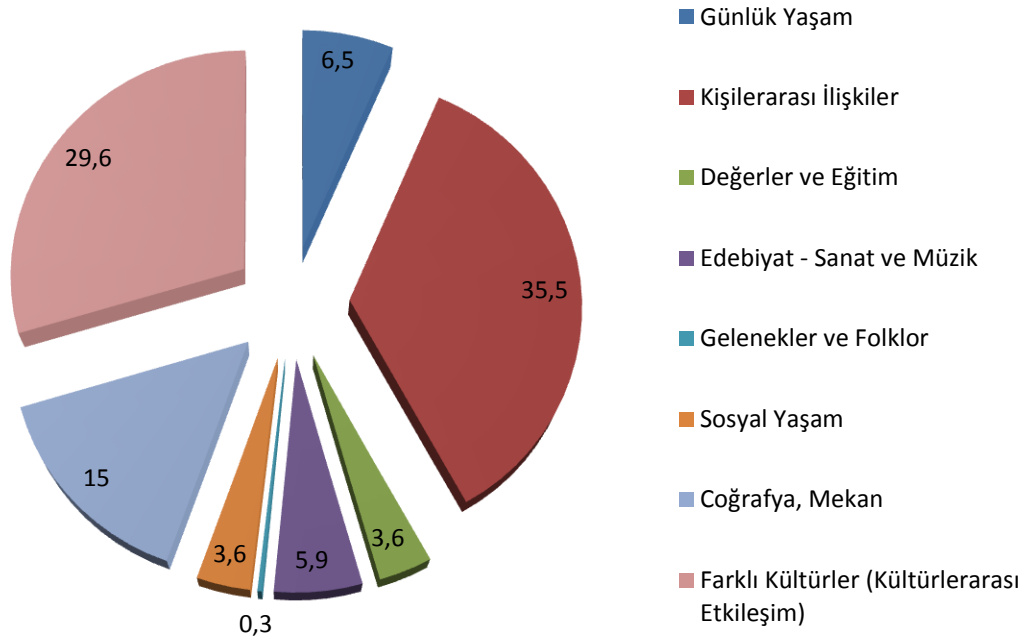
8	1970'lerde İspanyol paçalı pantolonlar, kolsuz elbiseler, uzun çizmeler, mini elbiseler modaydı.	114
8	Avrupa'daki en katı sigara yasağı İspanya 'da.	117
8	Hindistan 'ın güneyinde dün sabah bir tren kazası oldu, kazada 109 kişi öldü.	117
8	Andra Prades eyaletindeki kazaya küçük bir köprünün ...	117
8	Extramagazine dergisi "dünyanın en büyük dergisi" unvanıyla Guinness Rekorlar Kitabı 'na girmeye hazırlanıyor.	118
8	Dünyanın en büyük dergisi rekoru şu anda 70 x 100 cm ölçüleriyle Dubai 'nin elinde.	118
8	" George , önümüzdeki hafta Monty 'de buluşalım. Saat 2 senin için uygun mu? Sevgiler Gwen ."	118
8	Japon bilim adamlarına göre, Antartika üzerindeki ozon tabakası deliği yakın bir gelecekte küçülmeye başlayacak ve 2050'de tamamen yok olacak.	118
8	Nicole Kidman Avustralya'ya yeni yıl tatili için geldi.	119
8	İşte bir örnek: Oregon Journal Gazetesi muhabiri William T. Murphy işine giderken bir intihar olayına rastlar.	120
8	Gutenberg'in matbaayı icat etmesi.	123
8	Baird'in görüntü ve sesi bir yerden bir yere aktarma düşüncesi.	123
8	1910 yılında, ünlü tenor Enrico Caruso'nun arylarının radyo ile yayınlanması.	123
8	Çin Seddi	140
8	Kültürü ve tarihi zengin bir ülkeye, İspanya 'ya gitmeye karar verdik.	148

Tablo 3: Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı (A1-A2 Düzeyi) Kültür Öğelerinin Oranları

Kültürel Öğeler	F	%
Günlük Yaşam	20	6,5
Kişilerarası İlişkiler	108	35,5
Değerler ve Eğitim	11	3,6
Edebiyat – Sanat ve Müzik	17	5,9
Gelenekler ve Folklor	1	0,3
Sosyal Yaşam	11	3,6
Coğrafya, Mekân	46	15,0
Farklı Kültürler (Kültürlerarası Etkileşim)	90	29,6
TOPLAM	304	100

Şekil 1: Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı (A1-A2 Düzeyi) Kültür Öğelerinin Oran Grafiği

Kültürel Öğeler

Tabloda da görüldüğü gibi Yeni Hitit A1-A2 seviyesinde kültür unsurları yoğun bir şekilde kullanılmıştır. Kitapta toplam 304 kültürel unsura yer verilmiştir. Bu unsurlara ait alt öğeler: günlük yaşama ait öğeler %6.5, kişilerarası ilişkilere ait öğeler

%35.5, değerler ve eğitime ait ögeler %3.6, edebiyat- sanat ve müziğe dair ögeler %5.9, gelenekler ve folklorla ait ögeler %0.3, sosyal yaşama ait ögeler %3.6, coğrafya ve mekâna ait ögeler %15.0, farklı költürlere ait ögeler %29.6 oranında yer almaktadır. Költürel unsurların yoğunluğu en çoktan aza doğru kişilerarası ilişkiler %35.5, farklı költürler %29.6, coğrafya ve mekân %15.0, günlük yaşam %6.5, edebiyat-sanat ve müzik %5.9, sosyal yaşam, değerler ve eğitim %3.6, gelenekler ve folklor %0.3 şeklindedir.

Yeni Hitit Türkçe Ders Kitabı'nda bulunan kişiler arası ilişkiler kategorisinde 108, farklı költürlerde 90, günlük yaşam kategorisinde 20, edebiyat-sanat ve müzikte 17, sosyal yaşamda 11, değerler ve eğitim kategorisinde 11, gelenekler ve folklorla 1, coğrafya ve mekânda 46 öge tespit edilmiştir. Gelenekler ve folklor Türk költürünün tanıtılması açısından oldukça önemli olmasına rağmen bir defa kullanılmıştır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Yabancı dil öğretiminde, öğrencinin seçtiği dile ait becerileri kazanarak o dili doğru kullanması amaçlanmaktadır. Ancak dili doğru ve düzgün kullanabilmek için o dile ait temel dil becerilerine ve dil bilgisi kurallarına hâkim olmak yeterli olmamaktadır. Dil öğretimindeki iletişimsel yetkinliğin sağlanabilmesi için hedef dildeki kültürel öğelerin iyi bilinmesi gerekmektedir. Dilde yer alan kelimeler kabullerle şekillenir ve bu kabuller o dilin kültüründe yer alır. Kültürden bağımsız bir dil öğretimi başarıya ulaşamayacağından öğrenciye, hedef kültür ile ilgili bilgiler dil becerileri etkinlikleri içinde verilmeli ayrıca kendi kültürü ile karşılaştırma olanağı sunulmalıdır.

Ders kitapları eğitimin temel kaynaklarından. Gerek ulaşılabilirliği gerek maliyeti ders kitaplarının yaygın kullanımını desteklemektedir. Yabancılar Türkçe öğretimi için kullanılan ders kitapları dilin işlevsel olarak kullanımı becerisini kazandırmayı hedeflemelidir. Bunun için yabancılar Türkçe öğretimi için kullanılan ders kitaplarının dili öğretmeye yönelik temel beceri ve kurallarla birlikte, Türk insanının gündelik hayatta yaşadığı kültürü olduğu gibi tanıtması gerekmektedir.

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürün önemi, dil öğretimine katkısı ve ders kitaplarında yer alan kültürel öğelerin kullanımı incelenerek örnekleriyle birlikte sunulmuştur. TÖMER tarafından hazırlanan birçok Türkçe öğretim merkezinde, Türkçe eğitiminde kullanılan Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (A1 ve A2 düzeyi) kültür aktarımı açısından belirli ölçütler çerçevesinde incelenmiş, kültür öğelerinin örnekleri tespit edilmiş, kullanım sıklıkları bir tablo halinde gösterilmiş ve değerlendirilmiştir.

İnceleme sonucunda Yeni Hitit Ders Kitabı'nda hedef kültür öğelerinin örneklendirildiği, kültürlerarası etkileşime de yer verildiği görülmüştür. Böylelikle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen bireylerin; Türk kültürünü tanıyıp, farklı kültürlerle ve kendi kültürüyle ilişkilendirebileceği düşünülmektedir. Kitapta öğrencilere farklı yönleriyle sunulan birçok kültürel öge yer almasına rağmen dilbilgisi, sözcük bilgisi, temel dil becerileri öğretiminin ön plâna çıkarıldığını, kültürlerarası yetkinliği sağlayan çalışmalara yeterince yer verilmediğini söylemek mümkündür. Ayrıca hedef kültür ve evrensel kültüre ait öğeler dengeli dağıtılmamıştır. Temel yaşam

deneyimlerinin yoğun olarak kullanıldığı evrensel ölçekte benzerliklere dayanan metin ve etkinliklerin sıklıkla kullanıldığı kitapta, iletişim ve yaşam becerilerini kazandırmaya yönelik kurmaca metinler, diyaloglar sıkça kullanılmıştır. Kültür aktarımı için önemli özgün metinlere, hedef kültür unsurlarına yeterince yer verilmemiş, sınırlı sayıda kalıp söz, atasözü ve deyim kullanılmıştır. Bazı görseller metinle bütünlük oluşturmamaktadır.

F. Bayraktar (2015) İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı, TİKA (Güneş) Türkçe Öğreniyoruz, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı ve Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe kitap setlerinde yaptığı incelemede bu çalışmanın sonucuna benzer bir şekilde kültürel unsurların aktarımında özellikle günlük yaşantı ve davranışlar, dini, ahlaki ve kültürel değer ve davranışlar, gelenek ve göreneklerimiz hakkında az bilgi verildiğini tespit etmiştir.

Çetinkaya (2018) bu çalışmanın sonucuna benzer olarak hazırladığı tez çalışmasında, Hitit serisi ders kitaplarını kültürel unsurlar açısından incelemiş ve kitabın hedef kültür olan Türk kültürünün Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen bireylere farklı yönleriyle sunulduğu birçok öge içerdiği ve bu şekilde de Türkçe öğretmeyi hedeflediği öğrenci kitlesine Türk kültürünü aktarmada başarılı olabilecek nitelikte olduğunu tespit etmiştir.

Ülker (2007) “Hitit Ders Kitapları Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Modelinde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici ve Değerlendirici Bir Bakış” adlı yüksek lisans tezinde: bu çalışmanın sonucuna benzer olarak kitapta yer verilen konu, metin, alıştırma ve görsel öğelerin öğrencileri hedef kültürle ilgili fazlasıyla bilgilendirdiği ancak kaynak kültüre yeterince yer verilmediği sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca kitapta yer alan olumsuz diyalogların ve bazı kültürel yanlış anlamalara sebebiyet verebilecek konu, metin, alıştırmaların öğrencilerin sosyal/kültürel durumlarla ilgili eleştirel bir tutum geliştirmesine yardımcı olmada yetersiz kaldığını tespit etmiştir.

İşçi (2012) “Yeni Hitit Ders Kitabı’nın Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde, B1 seviyesi Yeni Hitit Ders Kitabı’nın sekiz ünitesini dört temel dil becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler ve hedef kültürün aktarımı bakımından incelemiş, orta seviyedeki Türkçe öğretimini içeren kitapta metin türü açısından özgün metinlerin kullanımına ağırlık verilmesi gerekirken

daha çok kurmaca metinlere ağırlık verildiğini tespit etmiştir. İncelenen kaynaklar arasında seviye farkı bulunsa da benzer sonuçlar tespit edilmiştir.

Yiğit ve Arslan (2014) yaptıkları çalışmada bu çalışmanın sonucuna benzer şekilde kültürel etkileşimin, öğretilen dilin daha kolay öğrenilmesine yardımcı olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Ömeroğlu (2016) “Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanmış Ders Kitaplarının İncelenmesi” başlıklı doktora tezinde Hitit kitabında kültür aktarımına dikkat edilmediği, birkaç tesadüfi uygulamanın dışında Türk kültürüne ait hiçbir unsurun; Türk sanatı, edebiyatı, mimarisi, tarihi, Türk büyükleri, Atatürk gibi kültürümüze ait millî değerlerimizin bulunmadığı ayrıca gelenek-görenekler, bayramlar, kalıp ifadeler ve diğer kültürel unsurların da kitapta yer almadığı sonucuna ulaşmıştır. Ortaya konan sonuç bu çalışma ile örtüşmemektedir.

İşcan ve Yassıtaş (2018) Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti’ni kültür aktarımı açısından ele aldığı çalışmalarında bu çalışmanın sonucuna benzer şekilde inceledikleri ders kitaplarının içerisinde hedef kültür olan Türk kültürünün öğrencilere farklı yönleriyle sunulduğu birçok öge içerdiği ve bu şekilde Türkçe öğretmeyi hedeflediği öğrenci kitlesine Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek nitelikte olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Bayraktar (2017) bu çalışmanın sonucuna benzer olarak Yeni Hitit 1 temel seviye ders kitabında, kültürel unsurların aktarımına yeterli ve planlı bir şekilde yer verilmediği, görsel unsurlardan yeterince yararlanılmadığı ve toplumsal yaşamın bütününe yansıtılmasında eksiklikler bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Kalenderoğlu (2015) bu çalışmadan farklı olarak yaptığı incelemede özellikle temel düzeyde seçilen metinlerde sınırlı sayıda kelime kullanıldığı için A1 düzeyindeki kitaplarda kültür unsurlarına rastlamanın pek mümkün olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Alymidin Kyzy (2011) yaptığı incelemede Kırgız Türkçesi, Rusça ve Türkiye Türkçesindeki iltifat yanıt stratejilerinden yola çıkarak kültürel farklılıkların dil eğitimi için önemini araştırmıştır. Bu çalışmanın sonucuna benzer şekilde dil öğretiminin sadece dilin ses ve hecelerini, sözdizimsel yapısını, doğru cümleler kurabilmeyi öğretmek olmadığını asıl amacın o dili kullanarak neler yapılabileceğini, başka bir

deyişle, sosyo-pragmatik, sosyo-linguistik ve sosyo-kültürel işlevlerini öğretmek demek olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Pehlivan (2007) yaptığı incelemede yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı, kültür aktarımı yöntemleri, metin sunuşları, metin alıştırmaya biçimleri üzerinde durmuş ve tarihten bu güne kadar yazılmış olan yabancılara Türkçeyi öğretmeyi hedefleyen kitaplarda kültür boyutuna ağırlık veren kitapların pek olmadığını tespit etmiştir. DİLMER’de, Yabancı Dilim Türkçe kitaplarıyla birlikte okutulan Türkçe Okuyorum 1, 2, 3 metin kitaplarını incelemiş; kültür aktarımında, uluslararası kültüre dayalı metinler olmakla birlikte hedef kültür ağırlıklı metinlere daha çok yer verildiği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmanın sonucundan farklıdır.

Akpınar (2010) bu çalışmanın sonucuna benzer olarak yaptığı araştırma ile yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında neredeyse her türden metinle karşılaştığını, setlerde incelenen kitapların çoğunun evrensel konulu okuma metinlerinden oluşmuş küresellik kültürünü temsil ettiğini, ders kitaplarındaki okuma metinlerinde Türk kültürüne ait unsurlar, Türk tarihi ve Türkiye ile ilgili bilgi ve tanıtımların az da olsa bulunduğunu tespit etmiştir.

Şimşek’in (2011) “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Okuma Metinleri ve Yardımcı Kitaplar” adlı yüksek lisans tezinde ders kitaplarındaki okuma metinlerinde Türk kültürüne ait unsurların, Türk tarihi ve Türkiye ile ilgili bilgi ve tanıtımların az da olsa bulunduğu; yabancılara Türkçe öğretimi için oluşturulmuş okuma metinlerinde Türkçe öğrenen yabancıların kültürleriyle ilgili okuma metinlerinin de mevcut olduğu sonucu bu çalışmanın sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Yu (2011) bu çalışmanın sonucuna benzer olarak tarafından yapılan çalışmada, etkili ve başarılı bir iletişimin gerçekleştirilebilmesi amacıyla, yalnızca dilin değil; o dilin kullanıcılarının kültürünü ve değer yargılarını da bilmenin ve anlamının dil öğretiminde kesinlikle gerekli olduğu, dil öğrenirken sadece dilsel kuralların değil bununla birlikte o dilin kültürünün yani o dilin konuşulduğu toplumun kültürünün, yaşam tarzının ve değer yargılarının da öğrenilmesi gerektiği, etkili ve başarılı bir kültürlerarası iletişim için bireyin yalnızca kendi kültürünü değil hedef kültürün de kültürel yapısını etkileyen değer yargılarını bilmeye ve anlamaya çalışması gerektiği sonucuna ulaşmıştır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç

Bu çalışmada TÖMER tarafından hazırlanan Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı'ndaki (A1-A2 Düzeyi) 12 ünite kültür aktarımı açısından incelenmiş değerlendirilmiş ve ilgili şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İncelediğimiz ders kitabı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi amacıyla Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi TÖMER tarafından hazırlanmış bir öğretim materyalidir. TÖMER ADP betimleyicilerinin gerektirdiği konulara göre desenlenen, 12 üniteden oluşan kitapta her bir ünite 3 alt konuya ayrılmıştır. “Türkçede buluşmak temennisiyle” hazırlanmış bu kitapta 304 kültür ögesine rastlanmıştır. Bu ögelerden 20 tanesi günlük yaşam kategorisine, 108 tanesi kişilerarası ilişkiler kategorisine, 11 tanesi değerler ve eğitim kategorisine, 17 tanesi edebiyat-sanat ve müzik kategorisine, 1 tanesi gelenekler ve folklor kategorisine, 11 tanesi sosyal yaşam kategorisine, 46 tanesi coğrafya ve mekân kategorisine, 90 tanesi farklı kültürler (kültürlerarası etkileşim) kategorisine aittir.

Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı'nda, günlük yaşam ögesine ilişkin yemek zamanı- sofrada, resmi tatiller – çalışma zamanları, boş zaman etkinlikleri, yeme içme alışkanlıkları ve müzik alt kültür kategorilerine hiç yer verilmemiştir. Yiyecek içecek alt ögesine (simit) ve oyunlar alt ögesine (tavla turnuvası) ait yalnızca birer örnek kullanılmıştır. Dünya mutfaklarının anlatıldığı bölümde “döner” ve “adana” gibi hedef kültürün mutfak kültürünü yansıtan görseller kullanılsa da metinde ya da etkinliklerde kelime karşılıklarına yer verilmemiştir. Ayrıca hedef kültüre ait yaprak sarmanın yapılışının anlatılması ve görsellerle desteklenmesi, görsellerde yer alan kebab, mutfak kültürü hakkında öğrencilere bilgi sunmaktadır. Spor alt ögesine ilişkin ise iki örnek (güreş, Arda Turan) bulunmaktadır. Bu durum günlük yaşam alanına ilişkin ögelerin sınırlı sayıda kalmasına neden olmuştur. Ancak kitapta, karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar alt ögesine ilişkin altı örnek (Müdür Mine Hanım..., Elif Hanım yaşlı değil mi?) kullanılmıştır.

İncelediğimiz ders kitabında kişilerarası ilişkiler kültür kategorisine ilişkin alt öğelerden kişiler (Serdar, Nil Mustafa ...) ve selamlaşma ifadeleri ve davranışlarına (Hoşça kal, güle güle kullanın ...) yeterli sayıda örnek verilmiştir. Ancak kitapta aynı öğeye ait aile yapıları ve ilişkileri, kuşaklar arası ilişkiler, politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler, konuk etme-ikram ve hediyeler alt öğelerine ait hiçbir örnek bulunmamaktadır.

Değerler ve eğitim kültür kategorisinin eğitim alt ögesine ait (Ankara Üniversitesi, ODTÜ ...) dört adet örnek kullanılmıştır. Yine dil ve tarih bilinci/sevgisi alt ögesine (Ayasofya Müzesi, kız kulesi ...) ait sekiz örnek kullanılmıştır. Ancak kitapta değerler alt kültür ögesine ilişkin hiçbir örneğe rastlanmamıştır.

Hedef kültüre ait “Dondurmam Gaymak” ve “Babam ve Oğlum” sinema filmlerinin anlatımları ve afişleri ile hedef kültürün evrensel dille tanıtılması amaçlanmıştır. Ayrıca Türk tiyatrosu için önemli bir isim olan Yıldız KENTER’ in otobiyografisi ile hedef kültürde yetişmiş bir sanatçı tanıtılmıştır. Kitapta edebiyat, sanat – müzik kültür kategorisine ait alt öğelerden edebiyat ögesine ilişkin üç örnek (Bavulumda Dünya – İbrahim Aygırcı ...), müzik alt ögesine ilişkin dört örnek (Tarkan ...), sanat alt ögesine ilişkin yedi örnek (Babam ve Oğlum ...), gösteri sanatları alt ögesine ilişkin ise bir örnek (Kent oyunları topluluğu) bulunmaktadır.

Ders kitabında gelenekler ve folklor kültür kategorisine ait özel günler ve gelenekler, sözlü anlatımlar ve sözlü gelenekler, dini kurallara dayalı davranışlar, festivaller – törenler – kutlamalar, danslar, toplumsal uygulamalar – ritüeller – batıl inançlar, halk bilgisi – evren ve doğa ile ilgili uygulamalar alt öğelerine yer verilmemiştir. Yalnızca doğum – evlilik geleneklerine ilişkin bir örnek (Gözünüz aydın! Adıyla bin yaşasın!) kullanılmıştır. Her toplumun kendine ait yaşayışı, toplum yapısı, ortak ve yaygın davranış kalıpları, gelenekleri, olaylar ve durumlar karşısında tavrı birbirinden farklıdır ve bu öğeler toplumun geleneklerini ve folklorunu oluşturur. Toplumun temelini oluşturan bu öğelerden uzak bir dil öğretimi istenilen başarıya ulaşamaz. Dolayısıyla gelenekler ve folklor ögesine neredeyse hiç yer verilmediği, bu durumun da kültür aktarımını sınırlandırdığı söylenebilir.

Ders kitabında sosyal yaşam kültür kategorilerine ait moda, yasaklar, alkış ve güzel hareketler alt kültür öğelerine hiç yer verilmezken medya alt ögesine ilişkin oldukça fazla sayıda örnek (TRT 1, Haber Bülteni ...)kullanılmış, TV kanalları ve

günlük yayın akışları verilmiş, hedef kültüre ait sosyal yaşamın medya kategorisi öğrencilere akış olarak sunulmuştur.

İncelediğimiz ders kitabında coğrafya ve mekân kültür kategorisi yeterince örneklendirilmiştir. Balıkesir, Antalya, Alanya, İzmir, Bodrum, Konya, Rize, Kapadokya, Kapalı Çarşı gibi birçok il ve turistik yerin kitapta yer alması Türk kültürünün tarihi ve turistik açıdan tanıtılmasını hedeflemektedir. “Göreme’de büyük bir açık hava müzesi; Zelve Vadisi’nde bisiklet turlarına, at sırtında gezilere ve uzun yürüyüşlere uygun doğa; Avanos’ta ziyaretçiler için çömlek atölyeleri; Soğanlı Köyü’nde Kubbeli Kilise, Ortahisar’da bir kale, Ürgüp’te ise çok sayıda şarap mağazası bulunmaktadır.” örneğinde olduğu gibi Türkiye’de gezilebilecek yerler ve yapılabilecek etkinlikler de yer almaktadır. Anadolu ve Hititler hakkında bilgi verilmesi ve anlatımın görsellerle desteklenmesi de hedef kültürün aktarımı açısından önemlidir.

Kitapta farklı kültürler (kültürlerarası etkileşim) ögesine ait doksan farklı örnek (Güney Kore’nin başkenti Seul, Robert, Sahra Çölü ...) kullanılmıştır. Bazı etkinliklerde hedef kültür ve farklı kültürlere ait isimler bir arada yer almış kültürlerarası etkileşimi sağlamıştır. “Ülkenizde taksitli alışveriş var mı?”, “Benim ülkemde yeni yılı şöyle kutlarlar...” gibi öğrencilerin hedef kültürle kendi kültürlerini karşılaştırmalarını sağlayacak etkinlikler de vardır ancak bu bazı bölümlerle sınırlıdır ve yetersizdir. “Ülkesini ve milliyetini söyleme” etkinliğinde kültürlerarası etkileşim sağlanmıştır. Ancak bu etkinlikte hedef kültüre ait başkent Ankara’ya yer verilmemiştir

Yabancılara Türkçe öğretimi için başlangıç seviyesinde hazırlanan kitapta bilgilendirici ve kurmaca metinler ağırlıklı olarak kullanılmış, özgün ve edebi metinlere fazla yer verilmemiştir. Kültür aktarımı açısından önemli bir tür olan edebi metinler Cahit Kulebi’nin “Hikâye” isimli şiiriyle örneklendirilmiş, kitapta ağırlıklı olarak kurmaca metinler kullanılmıştır. Metinler genellikle dil öğretimi amaçlı oluşturulmuş, özgün, seviyeye uyumlu, farklı çeşitlerde. Etkinlikler konuya uygun, öğrenci ilgi ve amaçlarını karşılamaya yönelik olarak hazırlanmıştır. Ünite içerisinde öğretilecek kelimeler belirtilmemiş, zihinsel hazırlığa yönelik olarak metin öncesinde anahtar sözcüklere yer verilmemiştir. Kültür aktarımı için önemli kalıp sözler, deyimler, atasözleri yeterince kullanılmamıştır. Ünitelerin içinde ayrıca diyalog bölümleri yer almamış kitabın sonunda her ünite ile ilgili “Karşılıklı Konuşma” adı altında bir

bölüme yer verilmiştir. Kitap Avrupa Dil Portfolyosu standartlarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Kitapta temel iletişimde var olan tanışma, yer sorma, adres sorma, kendini tanıtmaya vb. becerileri kazandırmayı amaçlarken her kültürde farklı görüntüleri olan “hoşça kal”, “hoş geldiniz”, “inşallah”, “Gözünüz aydın.”, “Adıyla bin yaşasın.” gibi Türk kültürünü yansıtan ifadeler de yer verilmiştir

Görsellerde Ankara Üniversitesi, Türk Kızılayı, TCDD, TEDAŞ, PTT, Jandarma, Milli Eğitim Bakanlığı, TRT logoları; İstanbul’da tabelalarının yer aldığı sokak fotoğrafı, Kızılay krokisi hedef kültüre karşı farkındalık oluşturup kültür aktarımı sağlamaktadır. Kitapta seçilen görseller temel yaşam deneyimlerine aittir, ünite giriş sayfalarında da genellikle görseller kullanılmıştır ancak bunlar daha çok Avrupa kültür ve toplumsal hayatına aittir. Bazı görsellerde metinlerle ilişkilendirilmemiştir. Ayrıca kitapta farklı milletlere ait bayrak görselleri, film afişleri, şehir fotoğrafları farklı kültürler algısını desteklemektedir.

Bir bütün olarak bakıldığında “Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı (A1- A2 Düzeyi)” yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyen bireylere Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek özelliklere sahip olsa da kültür öğelerinin dağılımı dengeli değildir. Gelenekler ve folklor kültür kategorisine çok az yer verilmiştir. Değerler ve eğitim, sosyal yaşam ve günlük yaşam kategorilerine de yeterince yer verilmemiştir. Ayrıca kaynak kültürle, hedef kültürün kıyaslanarak öğrenilmesini amaçlayan etkinlikler sınırlı sayıda, kültürel açıdan yanlış anlaşılmalara yer verecek metin kullanılmamıştır. Farklı kültürler kişi, ülke, milliyet, dil isimleriyle yeterince örneklendirilmiştir. Kitapta yer alan görseller Türk kültürünü yeterince yansıtmamaktadır.

Öneriler

A1 –A2 seviyesi Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı'ndaki on iki üniteyi kültür bakımından incelediğimizde elde edilen bulgulara göre şu öneriler geliştirilmiştir:

1. Dilin söz varlığını zenginleştiren kalıp sözler, deyimler, atasözleri toplumun kültürünü yansıtan birimlerdir. Yabancılar Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarındaki metinlerde ve etkinliklerde kalıp sözlere, deyimlere, atasözlerine daha sık yer verilmeli ünite içinde öğretilecek kelimeler ve kelime grupları belirtilmelidir. Kelime ve cümle kalıpları, örnek cümleler ve metin parçaları içinde kullanılarak öğrencilerin zihinlerinde somutlaştırılmalıdır.

2. Farklı türlerdeki metinler, öğrencilerin kelimelerle farklı biçim ve anlamlarla karşılaşmasını sağlayarak hedef kültürü tanımayı kolaylaştırır bu nedenle kitapta farklı metin türlerine yer verilmelidir. Gerçek hayatı olduğu gibi yansıtan özgün metinlere ve dilin inceliklerini örneklendiren edebi metinlere daha çok yer verilmelidir.

3. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında farklı kültürel öğelere yer verilmeli, kültürel öğeler dengeli şekilde kitapta yer almalıdır. Metinlerde kaynak kültür ve hedef kültür rahatça karşılaştırılabilirli karşılaştırmalı kültür aktarımını sağlamalıdır. Ayrıca kitapta kullanılan Türk kültürüne ait öğelerin kültürümüzü yansıtmasına dikkat edilmelidir.

4. Ders kitabı metinlerden, görsel unsurlardan ve etkinliklerden, alıştırmalardan oluşan bir bütündür, günlük yaşamla ilgili temel unsurların yalnızca metin düzeyinde ele alınması güçtür. Bu nedenle kullanılan görseller kültür aktarımı desteklemeli metinlerle ilişkili olmalıdır.

5. Ders kitapları hazırlanırken, öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri, ihtiyaçları, dil öğretim hedefleri göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akarsu, B. (1998). *Dil-kültür bağlantısı*. İstanbul: İnkılap Yayınevi.
- Akkaya, A. (2013). Yabancılara Türkçe öğretimi kapsamında fıkralar: Nasreddin Hoca fıkraları. *Milli Folklor*. 25 (100): 171-181.
- Akpınar, M. (2010). *Deyim ve atasözlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanımı üzerine bir araştırma*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akyüz, Y. (2005). *Türk tarihi ve kültürü*. Ankara: Pegem.
- Alpöge, G. (1991). *Çocuk ve dil*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alymidin Kyzy, J. (2011). Kültürlerarası yeterlilik edinimi: Türkçe öğrenen öğrencilerin iltifat yanıtları örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 1(1), 11-14.
- Arslan, M. ve Yiğit, M. (2014). Kültürel etkileşimin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine etkisi: Arnavutluk örneği. *Journal of Language and Literature Education*.10,1-13.
- Aslan, C. ve Güneylı, A. (2008). *Türk dili ve edebiyatı öğretmen adaylarının öğretim ortamlarında karşılaştıkları sorunlara yönelik görüşleri*. I. Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu Bildiri Kitapçığı. Doğu Akdeniz Üniversitesi. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: 85-109.
- Aslan, Y. (2007, 22-23 Kasım). *Yabancı dil eğitiminde dikkat edilmesi gereken noktalar*. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi Ulusal Kongresi’nde sunuldu, Ankara.
- Ayhan, F. (2013). Türk giyim kültüründe pantolonun gelişimi ve dünya giyim kültürüne etkisi, *Akademik Bakış Dergisi*, 37, 1-13.
- Banguoğlu, T. (2011). *Türkçenin grameri*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*, 1, 19-30
- Bayraktar, S. (2015). Yeni Hitit 1 yabancılar için Türkçe ders kitabının kültür aktarımı açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*. 2, 7-23.
- Benvenizte, E. (1995). *Genel dil bilim sorunları* (çev. E. Öztokat). Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Byram, M. ve Morgan, C. (1994). *Teaching-and-learning language-and-culture*. Clevedon: Multilingual Matters Ltd.
- Ciccarelli, A. (1996). *Teaching culture through language: suggestions for the Italian language class*. *Italica*, 73(4),563-576. Web:<http://www.jstor.org/stable/479507> adresinden alınmıştır.
- Condon, E. C. (1973). *Introduction to Cross Cultural Communication*. New Jersey: Rogers University Press.
- Crossley, S.A., Allen D. D., S. McNamara, D.S. (2012). Text simplification and comprehensive input: a case for intuitive approach. *Language Teaching Research* 16/1: 89-108.

- Çetinkaya, E. (2018). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel unsurlar. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- De Saussure, F. (1980). *Genel dilbilim dersleri I*, Ankara: TDK Yayınları.
- Demiral, H. (2011). Ortaöğretim Türk dili ve edebiyatı öğretiminin uluslararası ölçütlere göre değerlendirilmesi (Eskişehir ili örneği). Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim okullarında yabancı dil öğretimi*. Öğretmen Kitapları Dizisi. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Demirel, Ö. (2007). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2011). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem.
- Devrim, H. (2004). Popüler kültür ve dil soruşturması. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*. 57: 130-133.
- Eker, S. (2006). *Çağdaş Türk dili*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ekiz, D. (2009). Bilimsel araştırma yöntemleri (Genişletilmiş 2.Baskı), Anı Yayıncılık, Ankara.
- Ergin, M. (2013). *Edebiyat ve Eğitim fakültelerinin Türk dili ve edebiyatı bölümleri için Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Basım/Yayım/Tanıtım.
- Erişkon, B. (1996). Yabancı dil olarak Almanca ders kitaplarında ülke bilgisi ve kültür aktarımı. Yayınlanmamış doktora tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Fink, C. ve Mairitsch, B. (2003). "Culturel awareness". In Hanak, M & Newby, H.,D. (Eds) second language acquisition: The interface between theory and practise. 48-52: 65-69.
- Gander, J. M. ve Gardiner, W.H. (2004). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*. (Yay. Haz. Prof. Dr. Bekir Onur). Ankara: İmge Kitabevi.
- Genç, B. ve Bada, E. (2005). Culture in language learning and teaching. *The ReadingMatrix*, 5(1), 73-84.
- Greverus, I.M. (1982). Plädoyer für eine multikulturelle Gesellschaft. in Volker Nitschke (Hg.): *Multikulturelle Gesellschaft - Multikulturelle Erziehung*. Stuttgart.
- Guariento, W. ve John M. (2001). Text and task authenticity in the EFL classroom. *ELT Journal*. 55/4. 347-353.
- Günay, D. (1995). Roman Çözümlemesine Toplum-dilbilimsel Bir Yaklaşım. *Dil Dergisi*, 35, 5-24.
- Hengirmen, M. (1995). *Dil Öğretim Yöntemleri ve TÖMER Yöntemi*. Ankara: Engin Yay.
- İslam, C. ve Mares, C. 2003. Adapting Classroom Materials (Ed. B. Tomlinson içinde) *Developing Materials for Language Teaching*. s. 86-103.
- İşcan, A. (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Önemi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*. 2(4), s.29-36.
- İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies*. 6(3), 939-948.

- İşcan, A. ve Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi). *Aydın TÖMER Dil Dergisi*. 3, 47-66.
- İşci, C. (2012). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan “Yeni Hitit” ders kitabının dört temel dil becerisi ve kültür açısından incelenmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kalenderoğlu, İ. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan temel düzey (A1, A2) ders kitaplarında kültür aktarımı. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 4, 73-83
- Kalfa, M. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde sözlü kültür unsurlarının kullanımı. *Milli Folklor*. 97, 167-177.
- Kaplan, M. (2002), Kültür ve dil. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kaplan, M. (2005). Kültür ve dil. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kitapçı, Z. (1995). Orta Asya Türklüğünün büyük İslam kültür ve medeniyetindeki yeri. Konya: Nadir Kitap.
- Korkmaz, Z. (2010). Gramer terimleri sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- MEB (2009). Milli Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Melanlıoğlu, D. (2008, 17-19 Ekim). *Divanü Lügati't-Türk'ün ve Güncel Türkçe Sözlük'ün Türkçe Eğitimi Açısından Önemi*. Uluslararası Kâşgarlı Mahmud Sempozyumu Bildirileri. Rize: Rize Üniversitesi Yayınları, 470-477.
- Memiş, M. R. (2016). Yabancı dil öğretiminde eğitim ortamı ve kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 11(9), 605-616. DOI: 10.7827/TurkishStudies.9506
- Okur, A., Keskin, F. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği, *International Journal of Social Science* Volume 6 Issue 2, p. 1619- 1640.
- Ozil, Ş. (1991). *Dil ve kültür çağdaş kültürümüz olgular- sorular*. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Ömeroğlu, E. (2016). Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarının incelenmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe öğretimi yazıları*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özışık, C. (2004). Yabancı dil öğretiminde kültürel farkındalık. New Headwayders kitaplarının kültür aktarımı açısından incelenmesi ve değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Pehlivan, F. (2007). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşim odaklı yaklaşım uyarınca metin çalışmaları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Samovar, A.L., E.R. Porter ve R.E. McDaniel. (2010). *Intercultural Communication: A Reader*. 12. Basım. Boston: Wadsworth.

- Şimşek, P. (2011). Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı kitaplar. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Tapan, N. (1989). Yabancı Dil Olarak Almanca Öğretiminde Özgün Metinlerin İşlevi. *Dilbilim VIII*, 184-192.
- Toklu, O. (2013). *Dilbilime giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tomalin, B. ve Stempleski, S. (1993). *Cultural Awareness*, Oxford University Press.
- Toprak, T. (1993). İlkokul ders kitaplarının öğretim programlarına uygunluğunun değerlendirilmesi (Adana ilinde bir araştırma). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tseng, Y. H. (2002). A lesson in culture. *ELT Journal*, 56(1), 11-21.
- Ungan, S. (2013). Dil ve dünya dilleri. Durmuş, M. ve Okur, A. (Editör), *Yabancılara Türkçe Öğretimi El Kitabı* (s.15- 22). Ankara: Grafiker.
- Uygur, N. (2005). *Dilin gücü*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Uygur, N. (2013). *Kültür kuramı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ülken, H. Z. (1948). *Millet ve tarih şuuru*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Ülker, N. (2007). 'Hitit Ders Kitapları' örneğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı sürecine çözümleyici ve değerlendirci bir bakış. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ünalın, Ş. (2012). *Dil ve kültür*. Ankara: Eskiyeşi Yayınları.
- Vargelen, H. (2013). Kültürlerarası iletişimsel yeterlilik bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarının değerlendirilmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Variş, F. (1994). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikleri*. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.
- Vermeer, H.J. (2007). *Çeviride Skopos kuramı* (çev. A. H. Konar ve A.N. Akbulut. (Ed.). İstanbul: İş Bankası.
- Yaylı, D. ve Bayyurt Y. (2009). *Yabancılara Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H.(2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yu, E. (2011). Türkiye'de kültür öğretimi temelinde yabancı dil olarak Korece öğretimi ve kültürlerarası uzmanlık. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Zijderveld, A.C. (2013). *Kültür sosyolojisi kültür sosyolojisine ve metodolojisine giriş* (çev. K. Canatan). İstanbul: Açılım Kitap. (Orijinal çalışmanın yayın yılı 1982)
- Zorbaz, K. Z. (2013). *Yabancılara Türkçe öğretiminin tarihî seyri, yabancılara Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.

EKLER

Ek 1. Kültürel Öğeler Tablosu

Alt öğe	1.GÜNLÜK YAŞAM	2.KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER	3.DEĞERLER VE EĞİTİM	4.EDEBİYAT-SANAT ve MÜZİK	5.GELENEKLER VE FOLKLOR	6.SOSYAL YAŞAM	7.COĞRAFYA VE MEKAN
a	Yiyecek-içecek	Kişiler	Değerler	Edebiyat	Özel günler ve Gelenekler	Moda	Yer (iller ve/veya diğer yerleşim yerleri)
b	yemek zamanları, sofrada adabı	Selamlaşma ifade ve davranışları	Eğitim	Müzik	Sözlü anlatımlar ve sözlü gelenekler	Yasaklar	
c	Resmi tatilleri-çalışma zamanları	Aile yapıları ve ilişkileri, kuşaklar arası ilişkiler	Dil ve Tarih Bilinci/Sevgisi	Sanat	Dini kurallara dayalı davranışlar	Alkış ve güzel hareketler	
d	Boş zaman etkinlikleri, hobileri,	Politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler	Diğerleri	Gösteri sanatları	Doğum, evlilik gelenekleri	Diğerleri	
e	Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar	Konuk etme-ikram ve hediyeler		El sanatları geleneği	Festivaller, törenler, kutlamalar		
f	Yeme ve içme alışkanlıkları	Diğerleri		Diğerleri	Danslar		
g	Oyunlar				Toplumsal uygulamalar, ritüeller, bätıl inançlar		
h	Spor				Halk bilgisi, evren ve doğa ile ilgili uygulamalar		
i	Müzik				Diğerleri		

Ek 2. Düzenlenmiş Kültürel Öğeler Tablosu

Alt Öge	1.GÜNLÜK YAŞAM	2.KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	3.DEĞERLER VE EĞİTİMİ	4.EDEBİYAT-SANAT VE MÜZİK	5.GELENEKLER VE FOLKLOR	6.SOSYAL YAŞAM	7.COĞRAFYA VE MEKAN	8.FARKLI KÜLTÜRLER (KÜLTÜRLERARASI ETKİLEŞİM)
a	Yiyecek-içecek	Kişiler	Değerler	Edebiyat	Özel günler ve Gelenekler	Moda	Yer (iller ve/veya diğer yerleşim yerleri)	
b	Yemek Zamanları, sofrada adabı	Selamlaşma ifade ve davranışları	Eğitim	Müzik	Sözlü anlatımlar ve sözlü gelenekler	Yasaklar		
c	Resmi tatilleri-çalışma zamanları	Aile yapıları ve ilişkileri, kuşaklar arası ilişkiler	Dil ve Tarih Bilinci/Sevgisi	Sanat	Dini kurallara dayalı davranışlar	Alkış ve güzel hareketler		
d	Boş zaman etkinlikleri, hobileri	Politik ve dinsel gruplar arası ilişkiler	Diğerleri	Gösteri sanatlar	Doğum, evlilik gelenekleri	Medya/ Teknoloji		
e	Karşılıklı konuşmalarda yaşa, cinsiyete, yakınlık derecesine, sosyal statüye, resmiyete göre kullanılacak sözler ve kalıplar	Konuk etme-ikram ve hediyeler		El sanatları geleneği	Festivaller, törenler, kutlamalar	Diğerleri		
f	Yeme ve içme alışkanlıkları	Diğerleri		Diğerleri	Danslar			
g	Oyunlar				Toplumsal uygulamalar, ritüeller, bâtıl inançlar			
h	Spor				Halk bilgisi, evren ve doğa ile ilgili uygulamalar			
i	Müzik				Diğerleri			

Ek 3. Özgeçmiş

Adı Soyadı

Esra SAYID AÇIKGÖZ

Kişisel Bilgiler

Uyruğu: T.C.

Doğum Tarihi ve Yeri: 26.01.1983/SAMSUN

İletişim Bilgileri

Tel: 0507 043 2025

E-posta: esel_syd@hotmail.com

Öğrenim Bilgileri

Lise: Akpınar Anadolu Öğretmen Lisesi

Lisans: 2000-2004 Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü

2009-2013 Anadolu Üniversitesi Kamu Yönetimi

Yüksek Lisans: 2016- Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi

İş Deneyimi

2004-2006

Bitlis Tatvan Uluer İlköğretim Okulu Türkçe Öğretmeni

2006-2008

Tokat Başçiftlik İlköğretim Okulu Türkçe Öğretmeni

2008-2012

Tokat-Erbaa Karayaka Başaralar Yıbo Türkçe Öğretmeni

2012-2014

Tokat –Erbaa Mehmet Akif Ortaokulu Türkçe Öğretmeni
2014-2017

Tokat-Erbaa Halk Eğitimi Merkezi Müdür Yardımcısı

2017- Halen

Tokat-Erbaa İstiklal Ortaokulu Türkçe Öğretmeni